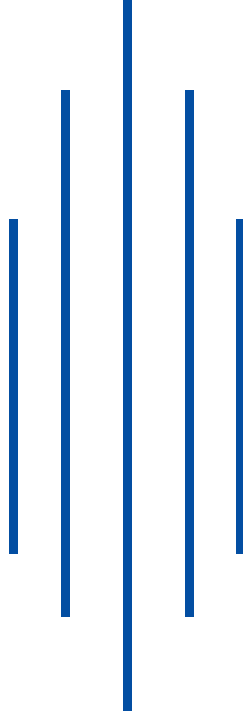

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना
२०८१, बझाङ (१० औं अद्यावधिक)

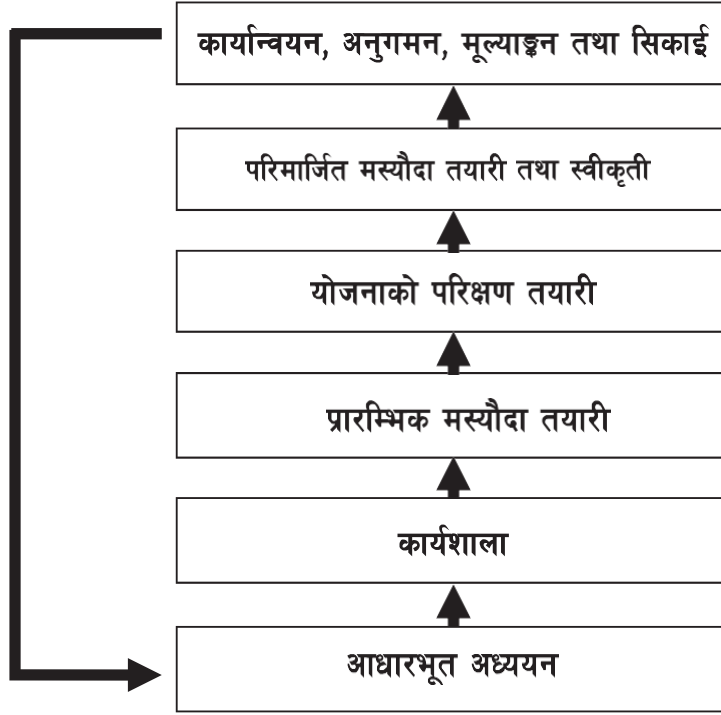

District Disaster Preparedness and Response Plan
2024, Bajhang
(10thUpdated)

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बझाङ

विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको अवधारणागत ढाँचा

दस्तावेज: जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१, बझाङ (१० औं अध्यावधिक)

प्रकाशक: जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बझाङ

प्रकाशन मिति: २०६९ (अद्यावधिक मिति २०८१)

सर्वाधिकार: प्रकाशकमा

सल्लाहकार: श्री विश्वामित्र कुइकेल, प्रमुख जिल्ला अधिकारी बझाङ

श्री धिरज राउत, सेनानी, वीरभद्र जङ्ग गुल्म, बझाङ

श्री सत्य कुमारी जोशी, सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बझाङ

प्राविधिक सहयोग: UNDP (SUPER Project), PYS (World Vision International Nepal)

संयोजन: श्री नन्द बहादुर धामी (विपद् सम्पर्क व्यक्ति, DDMC) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बझाङ

श्री हेमन्तराज ओझा (DEOC Bajhang) जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र, बझाङ

आर्थिक सहयोग: UNDP (SUPER Project) - RUWDUC

प्रगतीशील युवा समाज - World Vision

विषय सूची:

क्र.स.	शीर्षक	पेज नं.
१	बझाङ जिल्लाको संक्षिप्त परिचय	४
१।१	जिल्लाको वस्तुगत विवरण	४
२	यस वर्षको मनसुन पूर्वानुमान	५
३	बझाङ जिल्लामा विपदका घटनाको विवरण	७
४	विपदको तह	९
५	योजनाको औचित्य	९
६	योजनाको उद्देश्य	१०
७	अनुमोदन तथा योजना अद्यावधिक गर्दा अवलम्बन गरिएको प्रक्रिया	१०
८	परिस्थिति तथा योजना तर्जुममा सम्बन्धी पूर्वानुमान	११
९	क्षेत्रगत अगुवा निकाय	१४

परिच्छेद: २ क्षेत्रगत प्रतिकार्य योजना

क्र.स.	शीर्षक	पेज नं.
१	समन्वय खोज तथा उद्धार	१५
२	खाद्यान्न व्यवस्थापन तथा जीविकोपार्जन	२३
३	आपतकालीन आश्रय स्थल तथा गैर खाद्य	२७
४	स्वास्थ्य पोषण र खानेपानी तथा सरसफाई	३१
५	संरक्षण	३३
६	आपतकालीन शिक्षा	३८

परिच्छेद: ३ कार्यान्वयन र पुनरावलोकन रणनीति

क्र.स.	शीर्षक	पेज नं.
१	विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना क्रियाशील हुने	४३
२	विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन हुने	४३
३	विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधिक	४३

परिच्छेद: ४ प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

क्र.स.	शीर्षक	पेज नं.
१	प्रतिवेदन तथा सञ्चार	४४
२	संस्थागत व्यवस्था	४४
३	अभिलेखीकरण	४४
४	अनुमोदन प्रक्रिया	४४
५	सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकन	४४

अनुसूचीहरू:

क्र.स.	शीर्षक	पेज नं.
१	विपद् प्रतिकार्य तथा मानवीय सहायताको क्षेत्रमा क्रियाशील साझेदार निकायहरूको सूची	४५
२	स्थानीय तह, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, विपद् सम्पर्क व्यक्ति र सम्पर्क नम्बर	४६
३	एम्बुलेन्स र दमकलको सम्पर्क विवरण	४७
४	जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरूको सम्पर्क विवरण	४८
५	राष्ट्रिय दलहरू	४९
६	जिल्ला स्थित संचार माध्यमहरू	४९
७	बझाङ जिल्लामा हेलिलिफ्टका लागि प्रयोग गर्न सकिने स्थानहरूको विवरण	५०
८	अस्थायी स्थानान्तरणका लागि उपयुक्त खुल्ला स्थान	५०
९	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम	५६
१०	विस्तृत सर्वेक्षण (घरघुरी सर्वेक्षण) फाराम	६०
११	मनसुनी विपद् प्रतिकार्य तालिका	६४
१२	भुकम्प विपद् प्रतिकार्य तालिका	६६

१. बझाङ जिल्लाको परिचय:

नेपालको सुदूरपश्चिम प्रदेशको उत्तरी भागमा हिमाली जिल्ला बझाङ रहेको छ । नेपालकै शिक्षा क्षेत्रमा अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्ने बझाङ जिल्ला श्री जयपृथ्वी वहादुर सिंह जस्ता मानवतावादी राजा, शिक्षाप्रेमी तथा पत्रकारका कारणले पनि प्रख्यात छन् ।

यस जिल्लाको नाम कसरी बझाङ रहयो भन्ने सम्बन्धमा एक ऐतिहासिक रोचक कथन छ । बझाङ्गी राजाका पूर्वजले ब्याँसी गा.वि.स. (हाल छत्रिस पाथिभेरा गाउँपालिका)मा पर्ने एउटा शिखरमा दरवार(कोट) बनाउने क्रममा एउटा कालो चिल्लो दर्शनीय शिला (ढुङ्गा) फेला परेछ । उक्त शिलालाई त्यस कोटबाट तल खोलामा फ्याँकदा बारम्बार साविककै ठाउँमा आएर बसेको देखेपछि राजाले उक्त शिलालाई कालभैरवको रूपमा स्थापित गरी पूजा गरे । अति अग्लो उक्त कोटमा कालान्तरमा चट्टयाङ्ग वा वज्र परेछ । तर कालभैरवको प्रभावले उक्त वज्र प्रभावहीन भई दरवारमा कुनै क्षति नपुगेकोले त्यस ठाँउलाई बज्राङ्ग भनिएछ । कालान्तरमा उक्त शब्द अपभ्रंस भै बझाङ्ग हुन गएको हो भन्ने ऐतिहासिक मान्यता रही आएको छ । चौविसे राज्य मध्ये बझाङ पनि एउटा राज्य थियो । जसका अन्तिम राजा ओमजंग वहादुर सिंह थिए । बझाङ मात्र नभई सम्पूर्ण देशकै शैक्षिक इतिहासमा अग्रणी मानिएका सुप्रख्यात मानवतावादी राजा श्री जयपृथ्वी वहादुर सिंहले नेपाली भाषाको पहिलो पाठ्यपुस्तक अक्षरांक लेखी नेपालको शैक्षिक इतिहासमा ठूलो योगदान पुऱ्याएका थिए । जैविक विविधता, बहुमूल्य जडीबुटी यासाँ, भाषिक विविधता, विविध धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल, खसड राष्ट्रिय निकुञ्ज समेत यस जिल्लासंग जोडिएको छ ।

यस जिल्लाको सदरमुकाम जयपृथ्वी नगरपालिका चैनपुर बजार बाहुलीगाड र सेती नदीको दोभानमा अवस्थित छ, जुन अति रमणीय तथा हिमाली हावापानीले भरिपूर्ण रहेको छ । यस जिल्लाको पूर्वमा बाजुरा र हुम्ला, पश्चिममा बैतडी र दार्चुला, दक्षिणमा अछाम र डोटी जिल्ला तथा उत्तरमा हुम्ला र चीनको स्वशासित प्रदेश तिब्बत पर्दछ । यो जिल्ला २९° २२" देखि ३०° ९" उत्तरी अक्षांस र ८०° ४६" देखि ८१° ३४" मिनेट पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । यस जिल्लाको क्षेत्रफल ३४२२ बर्ग किलोमिटर रहेको छ । जिल्लाको धरातलीय उचाई समुन्द्री सतहबाट ९१५ मिटरदेखि आकासिदै सेतीको सगरमाथा मान्न सकिने बझाङको शीर साईपाल हिमाल ७०३७ मिटर उचाई सम्म विस्तारित देखिन्छ । सदरमुकाम चैनपुरको उचाई भने १२०५ मिटरको हाराहारीमा रहेको छ ।

बझाङ जिल्ला विशेष गरी पहिरो, बाढी, आगलागी, मौसमको विषमता, महामारीको प्रकोपबाट उच्च जोखिममा रहेको छ । यस प्रकारका विपदको समयमा प्रभावकारी रूपमा मानवीय सहायता परिचालन, प्रकोपबाट हुने क्षति न्यूनीकरणमा पूर्व तयारी गर्ने र सम्बन्धित निकायको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट कितान गर्नका लागि विपद पूर्वतयारीले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । यस्तो विपदको घडीमा आफ्नो शक्ति क्षमता प्रभावकारिताको परीक्षण र मूल्यांकन हुन्छ भन्ने मनन् सबैमा भएमा पीडितलाई ठूलो राहत हुन जानेछ भन्ने विश्वास लिइएको छ ।

१.१ जिल्लाको वस्तुगत विवरण

(क) भौगोलिक अवस्थिति, सीमाना तथा राजनीतिक प्रशासनिक विभाजन:

यस जिल्लाका पूर्वमा बाजुरा र हुम्ला जिल्ला, पश्चिममा बैतडी र दार्चुला जिल्ला, उत्तरमा हुम्ला जिल्ला र चीनको तिब्बत तथा दक्षिणमा डोटी र अछाम जिल्ला रहेको छ । यस जिल्लाको सदरमुकाम चैनपुर हो भने यस जिल्लामा २ नगरपालिका र १० गाउँपालिका, तथा १ वटा संघीय संसदीय निर्वाचन क्षेत्र र २ वटा प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र रहेका छन् । उत्तरी अक्षांस २९° २२" देखि ३०° ९" उत्तरी अक्षांससम्म देशान्तर ८०° ४६" पूर्वी देशान्तरदेखि ८१° ३४" पूर्वी देशान्तरसम्म उचाई समुन्द्र सतहबाट सबैभन्दा होचो भूभाग केदारस्युँ गाउँपालिकाको देउरा (३,००० फिट) हो भने सबैभन्दा अग्लो चुचुरो साइपाल गाउँपालिकाको साईपाल हिमाल (२३,००० फिट) हो ।

(ख) निर्वाचन क्षेत्रहरू र अन्तर्गतका स्थानीय तहहरू:

<p>निर्वाचन क्षेत्र नं. १ क <u>यस निर्वाचन क्षेत्र अन्तर्गत निम्न नगरपालिका र गाउँपालिकाहरू पर्दछन्</u> नगरपालिका: जयपृथ्वी गाउँपालिका: साईपाल, मष्टा, तलकोट, खप्तड छान्ना, सुर्मा, छविसपाथिभेरा र थलारा ९ ।</p>	<p>निर्वाचन क्षेत्र नं. १ ख <u>यस निर्वाचन क्षेत्र अन्तर्गत निम्न नगरपालिका र गाउँपालिकाहरू पर्दछन् ।</u> नगरपालिका: बुङ्गल गाउँपालिका: थलारा १-८, वित्थडचिर, दुर्गाथली र केदारस्युं ।</p>
--	--

ग) भौगोलिक विभाजन:

क्र.सं	भौगोलिक स्थिति	समेटाएका गाउँपालिकाहरूको क्षेत्र
१	उच्च हिमाली	साईपाल गा.पा., तलकोट गा.पा. वडा नं. ४, ५, ६ र ७ (मेलविसौना, दाँतोला), केदारस्युं गा.पा. वडा नं. ६ र ७ (भामचौर), सुर्मा गा.पा., खप्तडछान्ना गा.पा. वडा नं. ७ (गडराय), वित्थडचिर गा.पा. वडा नं. १, २ र ३ (स्याँडी), बुंगल नगरपालिका वडा नं. १ र २ (दहवगर), छविसपाथिभेरा गा.पा. वडा नं. ६ र ७ (लेकगाउँ), मष्टा गा.पा. वडा नं. २, ५, ६ र ७ (मष्टा, रिलु) र दुर्गाथली गा.पा. वडा नं. ५, ६ र ७ (सैनपसेला)
२	उच्च पहाडी	थलारा गा.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ७ र ८ (दंगाजी, पाराकाटने, काईरालाकोट), खप्तडछान्ना गा.पा. वडा नं. १, ३, ४, ५ र ६ (पौवागढी, माभीगाउँ, कालुखेती, पाटादेवल), बुंगल नगरपालिका वडा नं. ६, ७, ८, ९, १० र ११ (पिपलकोट, कफलसेरी, देउलीकोट), छविसपाथिभेरा गा.पा. वडा नं. २, ३, ४ र ५ (कंडेल, ब्यासी), तल्कोट गा.पा. वडा नं. १, २ र ३ (सुनीकोट, धमेना), वित्थडचिर गा.पा. वडा नं. ४, ५, ६, ७, ८ र ९ (देउलेख, सुनकुडा), मष्टा गा.पा. वडा नं. १, ३ र ४ (कोटदेवल, भातेखोला), जयपृथ्वी नगरपालिका वडा नं. १ (कैलास), र दुर्गाथली गा.पा. वडा नं. ३ र ४ (मौलाली)
३	पहाडी	जयपृथ्वी नगरपालिका, केदारस्युं गा.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ८ र ९ (रायल, वाँभ, भैरवनाथ), दुर्गाथली गा.पा. वडा नं. १ र २ (चौधारी), थलारा गा.पा. वडा नं. ९ (मालुमेला), छविसपाथिभेरा गा.पा. वडा नं. १ (मटेला), बुंगल नगरपालिका वडा नं. ३, ४ र ५ (खिरातडी), थलारा गा.पा. वडा नं. ५ र ६ (कोटभैरव) र छान्ना गा.पा. वडा नं. २ (लामातोला)

घ) नदीनाला

सेती नदी, कालंगा, बाहुलीगाड, सुनीगाड, जडारीगाड, थलारीगाड, तारुगाड, सानीगाड, घाटगङ्गागाड, ठुलीगाड, द्वारीगाड आदि ।

ड) जलवायु

हावापानीका दृष्टिले विविधता बोकेको यस हिमाली जिल्लामा ग्रीष्म ऋतुमा अधिकांश भू-भागमा मौसम राम्रो रहन्छ भने हिउँदमा निकै चिसो रहन्छ । वर्षभरि कै हिउँ जम्ने ठाउँहरू पनि यस जिल्लामा पाईन्छन् । यस जिल्लाको वर्षभरीको तापक्रम र वर्षा निम्न वमोजिम रहेको छ । यस जिल्लाको ६० प्रतिशत भूभाग शित प्रदेश, ३० प्रतिशत भुभाग समशितोष्ण र बाँकी १० प्रतिशत भूभाग उपोष्ण प्रदेशमा पर्दछ । यस जिल्लामा ग्रीष्म महिनामा तापक्रम २०° से. देखि ३०° से. सम्म तथा हिउँद महिनामा ७° से. देखि १८° से. सम्म रहन्छ ।

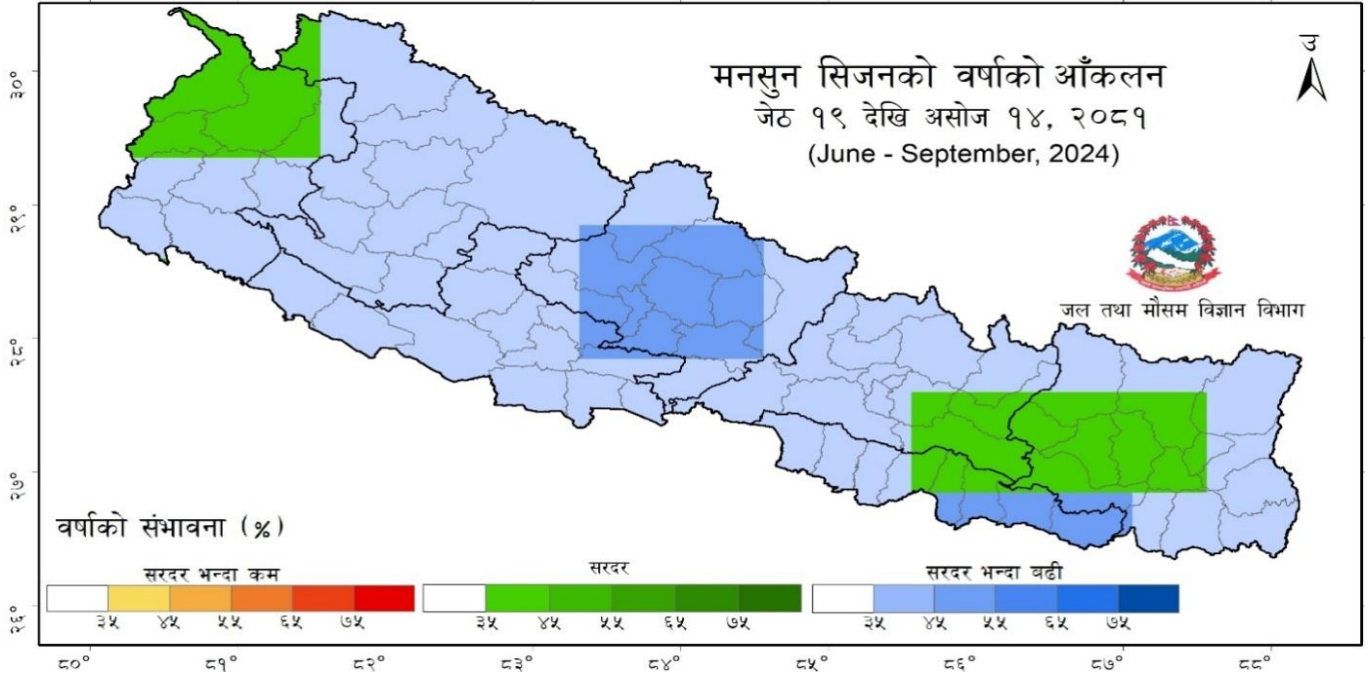
च) जनसंख्या

विवरण	इकाई	मान	विवरण	इकाई	मान
महिलाको संख्या	जना	१००,६१५ (५३.२१%)	परिवार संख्या	संख्या	३८,०४८
पुरुषको संख्या	जना	८८,४७० (४६.७९%)	औसत परिवार आकार	जना	४.९७
जम्मा जनसंख्या	जना	१८९,०८५	वर्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	-०.३०
जनघनत्व	जना/वर्ग किमि	५५			

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८ नतिजा

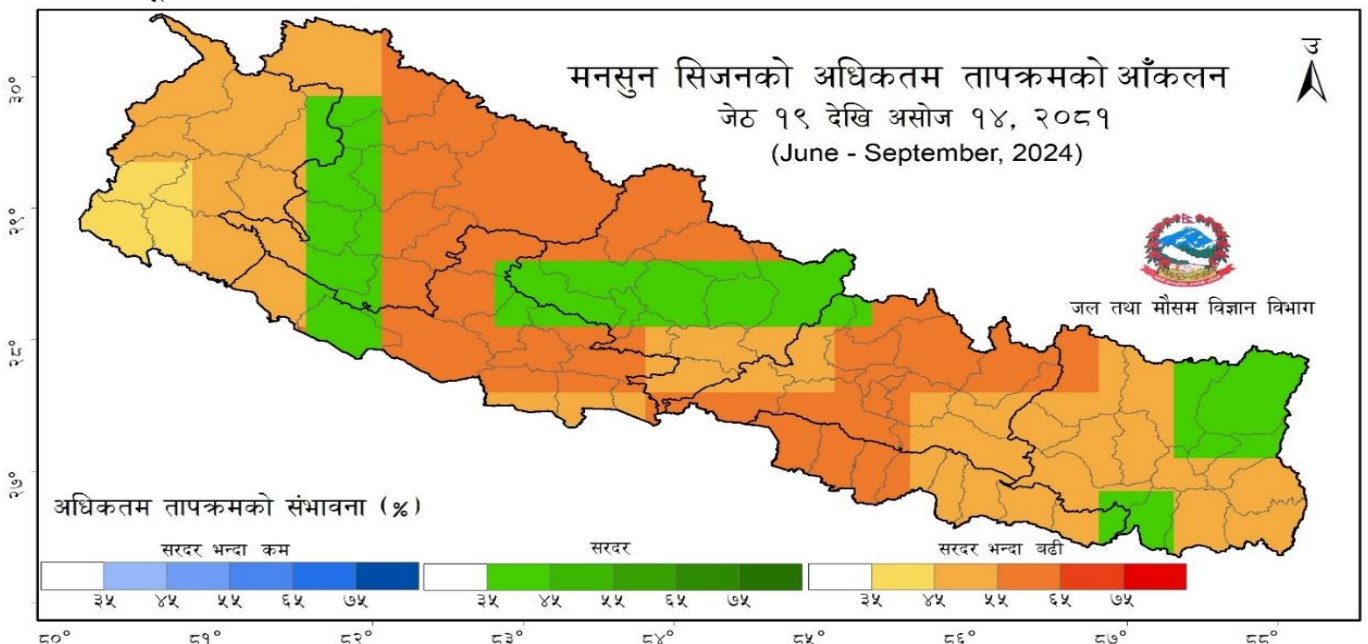
२. यस वर्षको मौसम पूर्वानुमान:

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले नेपालमा आगामी मनसुन सिजनको वर्षा तथा तापक्रमको ऋतुगत आँकलन गरी मनसून सिजन (२०८१ जेठ १९ देखि असोज १४) को हावापानी आँकलन गरी मिति २०८१ वैशाख ३१ गते राष्ट्रिय मनसून फोरम आयोजना गरी सार्वजनिक गरेको छ । आगामी मनसून सिजन जेठ १९ देखि असोज १४ सम्मको चार महिनाको अवधिमा देशका अधिकांश स्थानहरूमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना ३५ देखि ५५ प्रतिशत रहेकोछ । अधिकतम तापक्रम देशभर सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना ३५ देखि ५५ प्रतिशत रहेको छ । धेरै जसो भूभागमा न्यूनतम तापक्रम सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना ३५ देखि ४५ प्रतिशत रहेको छ भने सुदूरपश्चिम प्रदेशका मध्य भूभाग, कर्णाली प्रदेशका मध्यपश्चिमी भूभाग र लुम्बिनी प्रदेशको पूर्वी तथा पश्चिमी भूभागमा सरदर हुने सम्भावना ३५ देखि ४५ प्रतिशत रहेको छ ।

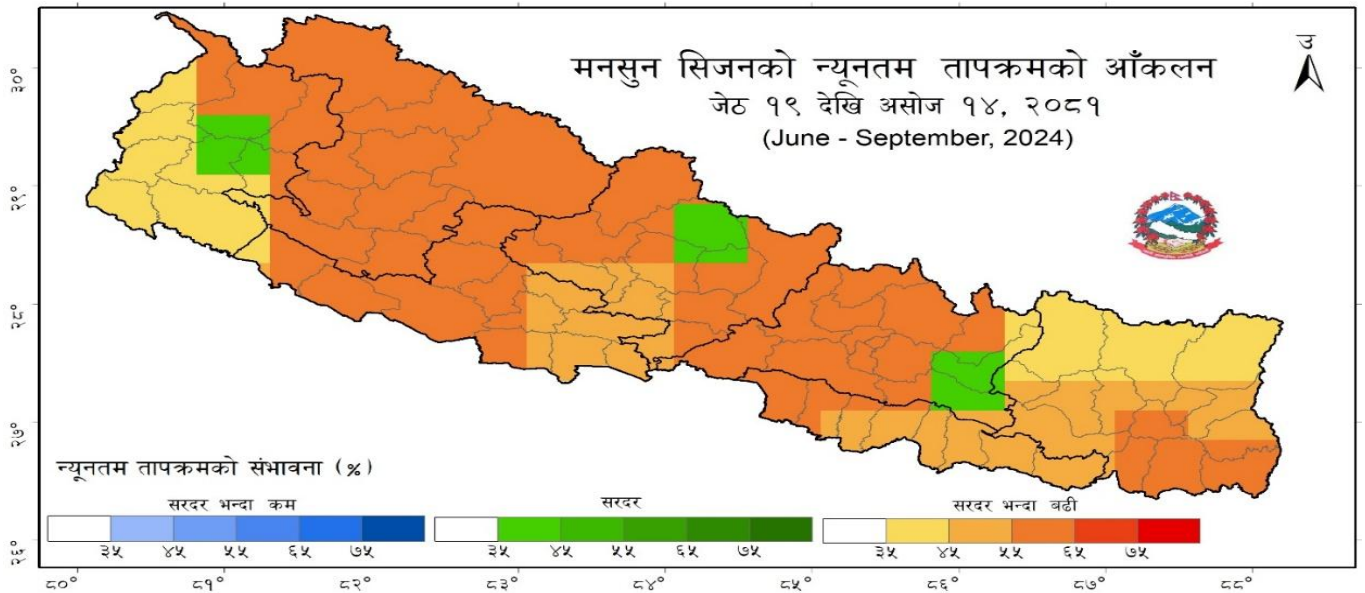

चित्र १ को २०८१: मनसून सिजनको वर्षा) को सर्वाधिक सम्भावना (सरदर भन्दा कम वा सरदर वा सरदर भन्दा बढी) highest probability(%)

वाढी पूर्वानुमान बुलेटिन यस विभागको वेब साइट www.hydrology.gov.np मा हेर्न सकिनेछ । विभागको फेसबुक पेज NepalFloodAlert (नेपाल वाढी सूचनामा हेर्न सकिने छ ।)

चित्र २२०८:१ कोमनसून सिजनको अधिकतम तापक्रम को (सरदर भन्दा कम वा सरदर वा सरदर भन्दा बढी) सर्वाधिक सम्भावना highest probability(%)

चित्र ३२०८:१ कोमनसुन सिजनको न्यूनतम तापक्रम सरदर भन्दा कम वा सरदर वा सरदर भन्दा) को सर्वाधिक सम्भावना (बढी highest probability) (%)

३ बझाङ जिल्लामा विपदका घटनाको विवरण

सि.नं.	घटना	मिति अवधि	घटना संख्या	मृत्यु *			वेपत्ता *	घाइते *			प्रभावित परिवार	घर क्षती		गोठ क्षती	पशु चौपायाक्षती	अनुमानित क्षती
				पुरुष	महिला	जम्मा		पुरुष	महिला	जम्मा		आंशिक	पूर्ण			
१	आगलागी	२०६९-०३-१२ - २०६९-११-१५	४	०	०	१	०	०	०	१	१	१	२		१३००००००	
२	पहिरो	२०६९-०५-१९ - २०६९-०५-१९	१	०	०	०	२	०	०	०	१	०	१	१		०
३	चट्याङ	२०६९-०२-१९ - २०६९-१२-०४	२	०	०	०	०	०	०	१२	०	०	०	०		०
४	हुरी	२०६९-०२-१९ - २०६९-०२-१९	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०		०
५	बाढी	२०७०-०३-०३ - २०७०-०६-१०	११	०	०	३	२	०	०	०	२१	०	२१	०		०
६	चट्याङ	२०७०-०१-०४ - २०७०-०५-३०	४	०	०	२	०	०	०	२	०	०	१		०	
७	पहिरो	२०७०-०३-०४ - २०७०-०४-१०	२	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१		०	
८	आगलागी	२०७०-०१-०४ - २०७०-०६-२८	३	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१		११००००	
९	हिउँपहिरो	२०७०-०२-०३ - २०७०-०३-०७	२	०	०	१	७	०	०	०	०	०	०		०	
१०	भारी वर्षा	२०७०-०३-०५ - २०७०-०३-०५	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०		०
११	पहिरो	२०७१-०४-१३ - २०७१-०४-१३	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०		०
१२	आगलागी	२०७१-०७-०४ - २०७१-०८-२७	२	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१		१६५०००
१३	चट्याङ	२०७१-०४-२४ - २०७१-०६-१४	२	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०		०	
१४	पहिरो	२०७२-०३-१४ - २०७२-०५-०६	२	१	०	१	०	३	०	३	४	०	१	०		३५००००
१५	आगलागी	२०७२-०७-२४ - २०७२-१२-१०	३	०	०	१	०	०	२	२	३	१	०	१		१०५०००००
१६	भुकम्प	२०७२-०१-१२ - २०७२-०१-१२	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०		०
१७	भारी वर्षा	२०७२-०३-१२ - २०७२-०३-१२	११	०	०	०	०	०	०	०	१०	०	११	०		०
१८	बाढी	२०७३-०२-०१ - २०७३-०२-०१	२	०	०	२	०	०	०	०	२	०	०	०		०
१९	अन्य	२०७३-१२-०१ - २०७३-१२-०१	१	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०		०
२०	पहिरो	२०७३-०४-०३ - २०७३-०४-१४	३	०	०	०	०	०	०	०	१५	०	५	१		१२८२२००
२१	आगलागी	२०७३-०१-१० - २०७३-१०-२७	६	०	०	०	०	०	०	०	६	०	५	०		५९३२००
२२	चट्याङ	२०७३-१२-२३ - २०७३-१२-२३	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०		०	
२३	भारी वर्षा	२०७३-०४-११ - २०७३-०४-११	१	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१	०		०
२४	पहिरो	२०७४-०३-२५ - २०७४-०४-३०	४	०	०	०	१	१	०	१	५	०	३	०		०
२५	आगलागी	२०७४-०१-०३ - २०७४-१२-०४	४	०	०	०	०	०	०	०	४	०	१	२		९७४०००
२६	चट्याङ	२०७४-०२-०२ - २०७४-१२-२९	३	०	०	०	०	५	२	७	८	०	१	०		०

२७	भारी वर्षा	२०७४-०४-३२ - २०७४-०४-३२	१	०	०	०	०	०	०	०	२	०	२	०	०
२८	बाढी	२०७५-०१-१९ - २०७५-०१-२२	३	५	३	८	०	०	०	०	९	०	०	०	०
२९	पहिरो	२०७५-०४-०५ - २०७५-१०-१७	३	३	२	५	०	२	०	२	५	०	१	१	०
३०	आगलागि	२०७५-०४-०५ - २०७५-१०-०६	४	०	०	०	०	०	०	०	४	०	०	२	१५०००००
३१	पहिरो	२०७६-०५-०९ - २०७६-०६-१३	३	०	१	१	०	१	१	२	१	०	१	०	०
३२	बाढी	२०७६-०४-०७ - २०७६-०४-०७	१	०	०	०	०	०	०	०	१०	०	०	०	०
३३	आगलागि	२०७६-०२-०६ - २०७६-११-०७	६	०	०	०	०	०	३	३	६	०	१	१	५०००००
३४	चट्याङ्ग	२०७६-०१-०७ - २०७६-०१-०७	१	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	२
३५	जनावर आतङ्क	२०७६-०४-१० - २०७६-०९-०७	४	०	०	०	०	१	१	२	४	०	०	०	७
३६	पहिरो	२०७७-०३-२० - २०७७-०५-०३	७	५	४	९	१	२	२	४	२३	०	१८	१	२७
३७	बाढी	२०७७-०३-२० - २०७७-०३-२०	१	०	०	०	०	०	०	०	१३	०	०	०	०
३८	आगलागि	२०७७-०१-२३ - २०७७-१२-२३	१२	०	०	०	०	१	०	१	१२	६	१	४	११
३९	चट्याङ्ग	२०७७-०५-२५ - २०७७-०५-२५	२	०	०	०	०	०	२	२	३	०	०	०	३
४०	हावा-हुरी	२०७७-११-१३ - २०७७-११-१३	१	०	०	०	०	०	१	१	२	२	०	१	१
४१	जनावर आतङ्क	२०७७-०१-२७ - २०७७-०१-२७	१	०	०	०	०	१	०	१	१	०	०	०	०
४२	पहिरो	२०७८-०३-०१ - २०७८-०७-०३	११	२	२	४	१९	१	०	१	२११	६६	१४२	१	२
४३	चट्याङ्ग	२०७८-०५-१६ - २०७८-०५-१६	१	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०
४४	बाढी	२०७८-०७-०२ - २०७८-०७-०३	३	०	०	०	०	०	०	०	९	०	९	०	०
४५	आगलागि	२०७८-०१-२० - २०७८-१२-२३	८	०	०	०	०	०	०	०	७	१	१	४	२२
४६	भारी वर्षा	२०७८-०३-०४ - २०७८-०७-०२	४	०	०	०	०	०	०	०	४	१	२	०	०
४७	जनावर आतङ्क	२०७८-०५-३१ - २०७८-०५-३१	१	०	०	०	०	१	०	१	१	०	०	०	०
४८	चट्याङ्ग	२०७९-०६-२५ - २०७९-१२-०५	२	१	०	१	०	०	१	१	२	०	०	०	०
४९	भुकम्प	२०७९-०७-२३ - २०७९-१०-१०	१५	०	०	०	०	१	०	१	३१	२९	८	०	०
५०	बाढी	२०७९-०४-१८ - २०७९-०४-१८	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५१	पहिरो	२०७९-०४-१७ - २०७९-०६-२३	३	०	०	०	०	०	०	०	५	२	१	१	१५
५२	आगलागि	२०७९-०७-०७ - २०७९-१२-२३	१०	०	०	०	०	०	१	१	१३	६	०	२	५
५३	भारी वर्षा	२०७९-०३-१६ - २०७९-०३-१६	१	०	०	०	०	०	१	१	१	१	०	०	०
५४	जनावर आतङ्क	२०७९-०८-२९ - २०७९-११-०६	२	०	०	०	०	२	०	२	२	०	०	०	०
५५	हिउँपहिरो	२०८०-०१-१९ - २०८०-०२-०७	२	०	४	४	०	२	०	२	५	०	०	०	०

श्रोत: DRR portal

आ.व.२०८०-८१ को बार्षिक विपद् सम्बन्धी प्राप्त प्रमुख घटनाको विवरण

क्र स	विपद्को प्रकार	जम्मा घटना	प्रभावित जम्मा घर	मानविय क्षति			भौतिक क्षति		चौपाया	
				मृत्यु	घाइते	वेपत्ता	पुर्ण	आंशिक	मृत्यु	घाइते
१	भुकम्प	३१	१२५५९	१	२१	०	२८९५	६१४०	६	३
२	पहिरो	१	१	०	०	०	०	०	२	०
३	आगलागि	१६	१८	०	२	०	१६	२	१	१
४	बन्य जन्तु आक्रमण	२	०	०	१	०	०	०	६	१
५	सडक दुर्घटना	१७	०	३	२७	०	०	०	०	०
६	हावाहुरी	५	५	०	१	०	०	१	०	०
७	चट्याङ्ग	३	३	१	१२	०	०	०	२	०

श्रोत:DEOC Bajhang

४. विपद्को तह:

नेपालको भौगोलिक अवस्थिति, आर्थिक तथा सामाजिक संरचना र बसोबासको स्वरूपका आधारमा विपद्को तह निर्धारण गर्नु उपयुक्त हुने देखिन्छ । साधारणतया नगरपालिका गाउँपालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र नेपाल सरकारले आफ्नै स्रोत साधनको उपयोग गरी गर्नसक्ने विपद् प्रतिकार्य तथा शिघ्र पुनर्लाभका सम्बन्धमा भईरहेको अभ्यासलाई समेत दृष्टिगत गरी विपद्को तह देहाय बमोजिम निर्धारण गरिएको छ ।

तह	१ सामान्य	२ मध्यम	३ ठूलो	४ उच्च (विनाशकारी)
हिमाल	२०० जनासम्म मानिस प्रभावित वा ३० जनासम्म मानिस विस्थापित वा १ करोड सम्मको आर्थिक क्षति	५०० जनासम्म मानिस प्रभावित वा १०० जनासम्म मानिस विस्थापित वा १० करोडसम्मको आर्थिक क्षति	२,००० जनासम्म मानिस प्रभावित वा २०० जनासम्म मानिस विस्थापित वा ५० करोडसम्मको आर्थिक क्षति	४,००० जनाभन्दा बढी मानिस प्रभावित वा २०० भन्दा बढी मानिस विस्थापित वा ५० करोड भन्दा बढी आर्थिक क्षति
पहाड	१,००० जनासम्म मानिस प्रभावित वा ५० जनासम्म मानिस विस्थापित वा ५ करोड सम्मको आर्थिक क्षति	२,००० जनासम्म मानिस प्रभावित वा १०० जनासम्म मानिस विस्थापित वा २५ करोडसम्मको आर्थिक क्षति	४,००० जनासम्म मानिस प्रभावित वा ५०० जनासम्म मानिस विस्थापित वा १ अर्बसम्मको आर्थिक क्षति	७,००० जनाभन्दा बढी मानिस प्रभावित वा ५०००० जनाभन्दा बढी मानिस विस्थापित वा १ अर्ब भन्दा बढी आर्थिक क्षति
तराई	२,००० जनासम्म मानिस प्रभावित वा १०० जनासम्म मानिस विस्थापित वा १० करोडसम्मको आर्थिक क्षति	५,००० जनासम्म मानिस प्रभावित वा २०० जनासम्म मानिस विस्थापित वा ५० करोडसम्मको आर्थिक क्षति	१०,००० जनासम्म मानिस प्रभावित वा १,००० जनासम्म मानिस विस्थापित वा ५ अर्बसम्मको आर्थिक क्षति	१०,००० जनाभन्दा बढी मानिस प्रभावित वा १,००० जनाभन्दा बढी मानिस विस्थापित वा ५ अर्ब भन्दा बढी आर्थिक क्षति

श्रोत: गृह मन्त्रालय, राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रSOP

५ योजनाको औचित्य:

विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई सहयोगको आवश्यकता पर्दछ र सहयोग कार्यलाई जति सक्दो छिटो र छरितो गराउनपर्दछ जसले गर्दा थप क्षति हुनबाट बचाउन सकिन्छ । विपद् व्यवस्थापनका ३ वटा चरणहरू हुन्छन् । पहिलो चरण विपद् अघि गरिने व्यवस्थापन पूर्वतयारी र क्षति न्यूनीकरणका कार्यहरू पर्दछन् दोस्रो चरण विपद् भईरहेको बेलामा खोज उद्धार तथा आपतकालीन आवास र राहतका कार्यहरू पर्दछन् भने तेश्रो चरणमा विपद् पछिको उद्धार तथा राहत, पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माणका गतिविधिहरू पर्दछन् । राहत प्रतिकार्यमा गरिने लगानी र प्रतिफल भन्दा विपद् पूर्व न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका गतिविधिहरू संचालन गर्न सकिएमा विपद् पश्चात हुने असर ६ गुणाले कम हुन्छ भने मान्यता अध्ययनहरूले देखाएको छ । यद्यपि विपद्लाई कुनै सावधानी वा लगानीले जोखिममुक्त बनाउन भने कठिन छ । तर पनि विपद् पूर्व गरिने न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका कार्यहरूलाई महत्वका साथ कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ । विगतका वर्षहरू जस्तै यो वर्षका लागि पनि यो योजना विपद् पश्चात राहत प्रतिकार्यका गतिविधिहरू संचालन गर्नका लागि निर्माण गरिएको छ । यो कार्य योजना मुख्यतः बझाङ जिल्लामा बर्षेनी हुने बाढी पहिरो लगायतका प्रकोपहरूबाट प्रभावित समुदायमा न्यूनतम मानवीय सहायताहरू पूर्ति गर्नका निमित्त समयमै र समन्वयात्मक ढंगले मानवीय सहयोग उपलब्ध गराई विपद्बाट हुने तत्कालिन असरहरूलाई कम गराउने औचित्यका साथ तयार गरिएको छ ।

१० योजनाको उद्देश्य:

विपद्को समयमा विपद् प्रभावितहरूको जीवन रक्षा र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी मानिस माथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम उपयोगका प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेही मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । योजनाका निर्दिष्ट उद्देश्यहरू निम्न बमोजिम छन्:

- ✓ जोखिममा रहेको क्षेत्रहरूको संकटासन्नता विश्लेषण गरी स्थानीय स्रोत, साधन र क्षमताको पहिचान गर्नु ।

- ✓ विपद् प्रभावित व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन सुनिश्चितता गर्नु ।
- ✓ विपद्को समयमा महिला तथा किशोरीहरू माथि हुन सक्ने लैंगिक हिंसा, यौन हिंसा तथा दुरव्यवहार रोक्न तथा महिला तथा किशोरीहरूको विशेष आवश्यकता सम्बोधन गर्न दिशानिर्देश गर्ने ।
- ✓ विपद्बाट प्रभावितलाई सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोगको प्रत्याभूति गर्नु ।
- ✓ उपलब्ध न्यूनतम साधन स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै साधन स्रोतको खोजी गरी नेपाल सरकारबाट भएका निर्णयको कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकाय तथा सघं संस्थासँग प्रभावकारी समन्वयको सुनिश्चितता गर्नु ।
- ✓ विपद्को अवस्थामा यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुरूप एकद्वार प्रणाली अवलम्बन गरी प्रतिकार्य गर्ने ।
- ✓ विकास प्रक्रियामा जोखिम न्यूनीकरण विधिलाई मूल प्रवाहीकरण गरी विपद्जन्य जोखिम कम गर्न र विपद् पछिको पुनर्लाभ प्रक्रियालाई अघि बढाउने आधार तयार गर्नु र जिल्लाको विपद् तथा जोखिमको अवस्थालाई मापन गर्नु ।

७ अनुमोदन तथा योजना अद्यावधिक गर्दा अवलम्बन गरिएको प्रक्रिया:

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक (स्थानीय तहपनि समितिको सदस्य रहेको) र सरोकारवाला निकायहरूको पटक पटक भएको छलफल र अन्तरक्रियाहरूको आयोजना गरिएको छ । बैठकहरूमा जिल्लास्थित विपद् व्यवस्थापनसँग आवद्ध सरोकारवाला निकायहरूबाट आएका सल्लाह सुझावहरूलाई अवलम्बन गर्दै जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र (DEOC) को संयोजन तथा सहजीकरणमा अद्यावधिक गर्ने काम भएको छ । यसैगरी विगतमा निर्माण गरिएका विपद् पूर्वतयारी योजना तथा आकस्मिक योजनाहरूलाई आधार मानेर अझ प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न गराउन यो योजना तयार गरिएकोछ ।

यस अद्यावधिक योजना २०८१ लाई मिति २०८१ साल जेठ २३ गते बसेको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बझाङले पारित गरी आधिकारिक दस्तावेजको रूपमा अनुमोदन गरिएको छ ।

योजना अद्यावधिकका विभिन्न चरणहरू र उपलब्धिहरू

क्र.स.	चरण वा प्रकृया	सम्पादित कार्यहरू र उपलब्धिहरू
१	मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरूको पहिचान र सरोकारवालाहरू बीच छलफल	मानवीय सहायतामा संलग्न रही कार्यरत निकायहरूको पहिचान, समन्वय तथा पद्धती स्थापना, सरोकारवालाहरू बीच योजनाको उद्देश्य, विधि र कार्य याजेना बारे नियमित छलफल तथा परिमार्जन ।
२	सन्दर्भ सामग्रीहरूको पुनरावलोकन	प्रभावकारी विपद् प्रतिकार्य योजनाका लागि जिल्लाको विपद् सम्बन्धी योजनाहरूको मूल्याङ्कन तथा विगतको अवस्थाको विश्लेषण । साथै सबै स्थानयि तहहरूबाट आवश्यक सूचना संकलन ।
३	बैठकहरू	विभिन्न क्षेत्रका सम्बन्धित संस्थाहरूको सूची तय, यसमा संलग्न निकायहरूको भूमिका पहिचान, निकायहरूको सम्पर्क सूची तयार, अद्यावधिक, हरेक निकायमा सम्पर्क व्यक्तिको किटानी । साधन स्रोतको आँकलन र तोकिएका विपद्को क्षेत्रमा छुट्टाछुट्टै योजना तर्जुमा ।
४	विषयगत निकायहरूको बैठक	जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा तोकेबमोजिमका विषयगत निकायहरू, सबै विषयगत निकायहरूद्वारा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक ।
५	अनुमोदन	विभिन्न बैठक तथा कार्यशालाहरूमा भएका बृहत छलफल, प्राप्त सल्लाह सूझावलाई संयोजन गरी अन्तिम प्रारूपलाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गरी जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुमोदन गरिएको ।
६	अद्यावधिक	मनसुन पूर्व नै अद्यावधिक गरिएको ।

८ परिस्थिति तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी पूर्वानुमानः

वझाड जिल्लामा विगत १२ वर्षको विपदका घटनाहरूलाई हेर्दा वि .स.२०७७ र २०७८ को बाढी पहिरो र २०८० साल असोज १६ र २० गतेका दिन गएको भुकम्पले सबै भन्दा बढी जनसंख्या प्रभावित भएको तथा त्यसपूर्व र तत्पश्चातका समेत विपद्हरूको प्रभावलाई समेत ध्यानमा राखी जिल्लाका १२ वटा स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरी प्राप्त सूचनाका आधारमा यस वर्ष २०८१ सन् २०२४ लाई निम्न बमोजिम विपद् असरको पूर्वानुमान गरिएको छ ।

स्थानीय तह	विपद	विपद जोखिम हुन सक्ने सम्भावित स्थान (वडा नं र स्थान)	प्रभावित हुन सक्ने अवस्था		जनसंख्या
			घर संख्या	सरकारी/अन्य संरचना	
केदारस्युँ गाउँपालिका	वाढी/पहिरो	वडा नं.१- रायल , गर्जेपानी, वडा नं.२- काठखेत र कोटीगाँउ, वडा नं.३- मैतौली , वडा नं.४- बखेत मष्टामाण्डौं, साउवगड र सुदाडा , वडा नं.५- बैगडा, चौडेल्ली र बगटीपाउटा , वडा नं.६-बैसाडीगाड पहिरो , रोतागडा र कोलगौरा , वडा नं.७- हडेलीखाली पैरो र पारिवगड, वडा नं.८- सुकानाउला , मल्लेसी, सिराडी, सिलङ्गी, सानकाट्ने, खाडामेला	१६६	विध्यालय-२०, स्वस्थ चौकी ५, सामुदायिक भवन-८, पुल- २	
	भुकम्प	गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र			
वित्थचिर गाउँपालिका	वाढी/पहिरो	वडा नं.१- खलेली गाँउ , वडा नं.२- सुइलेक , वडा नं.३- तल्ला गाँउ र मल्ला गाँउ , वडा नं.४- देउलेख बजार छेउ, वडा नं.६- मड मल्चिर टोल , वडा नं.८- धरान बजार मुनीको क्षेत्र र वडा नं.९ - ढोकला र खलपाटा गाँउ	६००	देवेश्वरी मा.वि. र जनचेतना आ.वि.	२११०
	भुकम्प	गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र			
	हिमपात	वडा नं.१- वित्थड र वडा नं.२, ३ र ४ को केहि क्षेत्र			
मष्टा गाँपालिका	वाढी/पहिरो	वडा नं.१- समदेउ , जिन्डाँडा , रनाडा र डुंग्री , वडा नं.२-खिकाला र घट्टेखोला, वडा नं.३-भण्डारीगाँउ , गैरीगाँउ र धामीगाँउ, वडा नं.४- बाहुनगाँउ, आग्रा, खेति र भातेखोला, वडा नं.५-द्वारी, वडा नं.६- रिलुगाँउ, वडा नं.७-लटौन र ठकुन्ना	५५०	माईतिवन आ.वि. दुगदिवी आ वि युवा वर्ष आ.वि. कुलनादेव आ.वि. कालिका आ.वि. भारिकोट आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र र वडा नं १ को कार्यालय	१२४७४
	भुकम्प	गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र			

खसडछान्ना गाउँपालिका	वाढी/ पहिरो	वडा नं.१-गढिगाउ , मयापाटा , कुचेखोला , खातिगाउ, गोठखोला, ऐराडि , वडा न.२- ऐचेलि, देहलि , रुवानिगाउ, वडा न. ३- मेल्टडि , दारुगाउ, काठागाउ, सिल्कावाडा, नुवाकोट, बामिलि, सुनारगाउ, वडा न. ४- घाटखोला, खन्निवाडा, पसलबगर, स्वाडि, पडिकोट, नेटाकाटिया, बासकाटिया , खोला , सुकापाटी, डिम्मरतोला, वडा न.-५ कालुखेति , बगरतोला , छत्रवस्ति, मोतुवा छोटाखेत , पिठातोला , सुतारीगाउ , पाडा, ग्वालेकोट, वडा न.६- भट्टीयुन , बयाना, वडाकोट, पुजारीगाउ, तिउने , राजकोट , वडा न.७- लामागडा , बेडुपाटा, भिरमुडा, गडराय, वडा कार्यालय , राममन्दिर, गोर्खाली ,तिखादुङ्गा, धर्तिवाडा, डाडावाडा ।	१७५१		७१००
	भुकम्प	गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र			
	हिमपात	गोर्खाली, लामागडा, बयाना, वडाकोट, मेल्टडी, बामिलि, मछ्राईनि, पातल, मतुवा, तुना र लिङ्गा	२०		८१
	आगलागि	वाता, बाङ्गापाटा, नुवाकोट, लिङ्गा, गडाला, छात्रावस्ती, बयाना, वडाकोट र गोर्खाली	१५		६३
	चट्याङ्ग	गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र			
जङ्गलि जनावर आतङ्क	गोर्खाली, लामागडा, बयाना, वडाकोट, मेल्टडि, बामिलि, मछ्राईनि, पातल, मतुवा, तुना र लिङ्गा	८४८			
छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका	वाढी/ पहिरो	वडा न.१-सुङ्गाला, परिङ्गाल , भण्डारीगाँउ , भाडे ,वडा नं.२- दय , मोतै , मण्डी , वडा न.३- झाझिकटारे , बामनडाडा, धामिगाँउ , वडा न.४-चिउरी , सिर्मातोला, वडा नं.५- थलारा, खतेडा, वडा न.६-वगडा , छोटेचैर, वडा न.७- बुडखोरी, मजखोरी, नौरा र घट्टे	१२७०	२१	५८७७
	भुकम्प	गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र			
	हिमपात	मुम्ला, मोतै, मण्डि, कुम्जा, बान्निकोट, धामिगाउ, थलारा, बिसोना, छोटेचौर, बुडखोरी, नौरा, घट्टे	८४०	२१	१३२०
साईपाल गाउँपालिका	वाढी/ पहिरो	धलौन, दलितवस्ती, जिमा, चुङ्गाड, धुली, लफाडी, न्युना	४४७	विद्यालय ९ स्वास्थ्य चौकी ७ सामुदायिक भवन २ पुल ९	२६२५
	भुकम्प	गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र			
	हिमपात	गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र			
सुर्मा गाउँपालिका	वाढी/ पहिरो	नाउला, डोगडी, गोतन्न, भेलात, पिपलडाडा, लामातोला, देवन्न, गजौना	१६५	विद्यालय-८	१००८
	भुकम्प	गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र			
	हिमपात	धनसेरी, जलजला , राक्षस ओडार , ठाड्या , सुन्तली, मधुखर्क, धौला , धपौरा , ढलदुङ्गा , चोती ,पार्थी, माल्या , तपोवन आदी			

बुंगल नगरपालिका	वाढी/ पहिरो	वडा नं.१-गोईचन, काँडा, कचाली, ऐसेलुबगर, सन्नीभिड, सोला, दह, दलकोट र बगर काटै, वडा नं.२- सल्लाकाट्टे, गिरी, तल्ला, पारी, सुरीबगर, पौडी, कोल्सैन, मजिवन र डोरा, वडा नं.३- दह , भनपाली , बैसोडी , मटेला , आरुखेत, बाजाबगड, भितल्लो बगड लोयटी , निजार , धौलाबगर, रन्लेक , मेलकोटा , वडा न.४- बिजगडा , बिराबगर, पन्यौडी , कालंगा खोला , वडा न.५-बिउनाडा, तल्लोसट्टाय, मिडि , तिर्थबगर , मल्लोसट्टाय , बगडागाउ , दमिने, लालिबगड, वडा न.६-बगालिबगड , डिस्नु, सिम, पारीबगड, मजिवन , वडा न.७-लुडडा , डाँडागाँउ बिचमा कटरखन्त्रो पहिरो, खर्काबगर, गिठिनिभिर पहिरो डाडागाउ ठुलाखेत, वडा न.८-जजल्ली , ऐडिगाउ, दशपाला , शंकरखोला, बाटुलि, सेली, वडा न.९-बातीगाँउ , सुन्कुडा धारी, चिर खेच बास धन्नि दोगडे तमतोलिबगर , मछ्यायाबगर, रुजकोट , थकल्ला , देउलिकोट , दुदिला , खोलाखर्क, भिडेगौरा, जडापानि, वडा न.१०-डौड, धपाली, नैनिकाडा, टुमेडा वडा न.११-मनुष पातल पहिरो , सिराड कमलपुर पहिरो, ठुलाचौर राईट खपडा सितोला	४७८०	विद्यालय-२३, स्वस्थ चौकी- ७,वडा कार्यालय- ३, झुलुङ्गे पुल- ४	११८००
	भुकम्प	नगरपालिकाको सबै क्षेत्र			
	हिमपात	काँडा, कचाली , सतिवन , गोईचन , मजिवन, रन्लेख , मल्लेसैन, चनाडा, वड्डीज्यावन, चकाँडा, तौलिचौर, डोड, बवचधारा, पनाल आदी			
तलकोट गाउँपालिका	वाढी/ पहिरो	वडा नं.१-सुनिगाड , मोभेरी , खरायल , डाँउगाँउ , बिकुल्ली, गोठिचौर , पिपल चौतारा, घाटबगर , भदाले चौर, वडा नं.२ -सेनेल्ट देखि देवीघाट सम्मको सेती नदि तटिय क्षेत्र, बयलधारा , रवा , खन्ना, वडा नं.३- करेला, चुल्यामाट, परिखेत, साईकाट्या, नावकाखोला , टाट्यागडा, धौराडा , पाटीगडे , सालिभिड , पारीमेला , धट्टेबगर, रातापानी , रिठातोली , रुमौली , तितेनी , सितलीखोला, देवसैन , भातेसेन ,वडा नं.४-लोकाण्ड, पनाल्ल, बेदकला, रोल्यागाउँ, स्याडा, सुगरतोला, डाँठी, कुवा, पावरहाउस क्षेत्र, वडा नं.५-ललितपुर , पातल , घाघरतोली, सापचौर , खाडा , भाडी, भकुण्डे , सेलमाटा , मोरा, चोली भिड , वडा नं.६-कोणीसागु , ढलेकाउला , घट्टागौरा, रजाडसेरा , पनेरीखोला, ऐराडी , बडीगाँउ , मेलचोर, कोटेलगाँउ, वडा नं ७-दातोला, उवासेन वस्ती, धामीगाँउ, किदन्न, तालकोरेला, पाईल	३४३	विद्यालय- १०,स्वस्थ चौकी-५, सामुदायिक भवन- १०,पुल-१३	२४२०
दुर्गाथली गाउँपालिका	वाढी/ पहिरो	वडा नं.२- मौरिवगर, वडा नं. ५-गिर्पु, बाइकाट्या र वडा नं. ७- गौरा	९०	विद्यालय-१, स्वस्थ चौकी- १,समुदायिक भवन-१,पुल-१	१४३०
	भुकम्प	गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र			
	हिमपात	दुर्गाथली गाउँपालिका वडा नं ५,६ र ७			
थलारा		विपद्बाट यस गाउँपालिकाको १०० घरधुरी प्रभावित हुनसक्ने आकलनको आधारमा यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८० तयार गरिएको छ ।	१००		

जयपृथ्वी नगरपालिका	बाढी/ पहिरो	वडा नं.१- कैलाश, चिउरी, जेठावाडा, दलित वस्ती, खड्का वस्ती, वडा नं.२-कुच, मेलाडाँडा, खाडा, सेलझार, गैरा, बल्लीअदी, जाख, मोर्तोली, वडा नं.३-डुङ्गी वस्ती, ओखेडावाडा, वारभिडा, पुगर क्षेत्र, पडेश, वडा नं.४-गडखेत, विउराडी, वडा नं.५-वष्टी, माझेसैन, लुयाटा, कोटेली, डील, सुत्या, वडा नं.-६, कडायतवाडा, भंक, फुटाहुंगा, राजवाडा, गोठालीखेत, मल्लावाडा, वडा नं.७- कचाली, सेरावस्ती, सुवेडा, खगेडा, डाडावस्ती, वडा नं. ८-सेलाखेत, काप्रा, पैयातोला, ग्वानी, जोशीगाउँ, वारिल, वडा नं.९- देवल, रिठापाटा, सिमखेत, वडा नं.१०- कुचा, खेईरा, चैनपुर, दम्दुर, वडा नं. ११-साइलावगर, रुइनावगर, भोपुर, काप्रीकोट, धामटुलेक, पिठालेक, मयाना, दैकुम्ला, सुइल	२३९०	विद्यालय- १२,स्वस्थ चौकी-९,समुदायिक भवन-१०,पुल-३	१५५००
-----------------------	-------------	---	------	---	-------

विपदबाट हुने क्षतिको पूर्वानुमान (वि.सं. २०८१/सन् २०२४)

विगतको विपदको प्रभाव त्यसले गरेको असरको आधारमा क्रमश यसवर्ष २०८१ को लागि बाढी,पहिरो लगायत भूकम्प, आगलागी समेतलाई ध्यानमा राखी ६,००० घरधुरीका ३०,००० जनसँख्या प्रभावित हुन सक्ने तथा १००० घरधुरी पूर्ण रूपमा क्षति हुनसक्ने विषयलाई मध्य नजरमा राखी निम्नानुसारको लक्ष्य निर्धारण गरिएको छ ।

- स्थायी रूपमा बिस्थापित हुन सक्ने परिवार:१,०००
- १०० मेट्रिक टन खाद्यान्न (घरभित्रको क्षति हुनसक्छ) ।
- अन्नवाली (खडावाली) मा क्षति,
- खेतीयोग्य जमिनमा क्षति हुनसक्छ ।

९. क्षेत्रगत अगुवा निकायका प्रमुख र सम्पर्क व्यक्तिहरू:

क्र.स	क्षेत्रगत	क्षेत्रगत अगुवा निकाय	मुख्य जिम्मेवार व्यक्ती	पद	कार्यालयको फोन नं	मोवाईल नं
१	समन्वय खोज तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	विश्व मित्र कुइकेल	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०९१-४२१०१३	९८५८४१७७७७
२	खाद्यान्न व्यवस्थापन तथा जिविकोपार्जन	कृषि ज्ञान केन्द्र	टेक बहादुर बिष्ट	कार्यालय प्रमुख	०९२-४२१०४५	९८४८८५९२७०
३	स्वास्थ्य पोषाण र खानेपानी तथा सरसफाई	स्वास्थ्य कार्यालय	लाल बहादुर धामी	कार्यालय प्रमुख	०९२-४२१०१८	९८४८७२०२०८
४	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सत्य कुमारी जोशी	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०९१-४२१०१३	९८५८४४७४७५
५	आपतकालीन शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ	सुरेन्द्र बहादुर कठायत	कार्यालय प्रमुख	०९२-४२१०५६	९८५८४९०२२९
६	आपतकालीन आश्रयस्थल तथा गैरखाद्य सामग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी वझाङ	रामदत्त उपाध्याय	सभापति	०९२-४२११३३	९८४०७७७१८५

क्षेत्रगत प्रतिकार्य योजना

१. समन्वय खोज तथा उद्धार

विषय क्षेत्र: समन्वय खोज तथा उद्धार

मुख्य विपद्को किसिम: भूकम्प, पहिरो, बाढी, आगलागी, चट्याङ, असिनापानी आदी ।

क्षेत्रगत अगुवा: जिल्ला प्रशासन कार्यालय

समन्वय: विपद्को कुनै पनि घटना घटना साथ त्यसलाई तत्काल व्यवस्थापन गरी सामान्य अवस्थामा ल्याउन सम्बद्ध निकायहरू र व्यक्तिसंग समन्वय गरी सो कार्यको प्रतिकार्य गर्नुपर्ने हुन्छ । खासगरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष एबम् खोज तथा उद्धार समितिको संयोजकको हैसियतले प्रमुख जिल्ला अधिकारीले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति लगायत अन्य सरोकारवाला संघ-संस्था र व्यक्तिहरूसंग समन्वयगरी विपद्को घटना भएको मिति, स्थान र घटनाको अवस्था सम्बन्धमा जानकारी गराई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा आवश्यक निर्णयहरू लिनुपर्ने हुन्छ ।

खोजी: कुनैपनि प्राकृतिक वा कृत्रिम प्रकोपको अवस्थामा गरिनु पर्ने पहिलो कार्य खोजी हो । पहिरो, बाढी, आगलागी, भूकम्प जस्ता प्राकृतिक र मानव सिर्जित प्रकोपले मानव जीवनलाई सामान्य अवस्थाबाट असामान्य अवस्थामा पुर्याई दिन्छ । यस्तो असामान्य अवस्थामा घटनास्थलमा तत्काल उद्धारकर्मीहरूद्वारा उद्धार सामग्री सहित मानव, पशु, धन बचाउको लागि गर्ने कार्य खोजी हो ।

उद्धार: प्राकृतिक प्रकोपले तहसनहस बनाएका मानव सिर्जित भौतिक संरचना तथा खोला नालाले बगाएर संकटासन्न अवस्थामा रहेका व्यक्ति, धनसम्पत्ती, पशुचौपायालाई खोजी गरी सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्नुनै उद्धार हो । यस्तो कार्य गर्दा सधै बृद्ध, बृद्धा, गर्भवती सुत्केरी, महिला, बालबालिका, फरक क्षमता भएका, घाईते विरामीलाई प्राथमिकता दिई उद्धार गरिन्छ । उद्धार कार्यको साथसाथै प्राथमिक उपचार, सुरक्षा र खाने व्यवस्था पनि संगसंगै गरिन्छ । यो कार्य पीडितहरूको पुनर्स्थापना नभएसम्म चलिरहन्छ ।

अनुमानित अबस्था: यस वर्षपनि प्रभावित हुनसक्ने ६ हजार परिवारका ३० हजार जनसंख्या हुन सक्नेछन्, जसमध्ये पूर्ण प्रभावित वाविस्थापित हुने परिवार संख्या १००० हुनेछ । विपद्ले पुर्याहउन सक्ने असरको अवस्था निम्न बमोजिम हुनसक्नेछ ।

- सार्वजनिक पूर्वाधारहरूमा (भवन, सडक, पुल, विद्युत, आपूर्ति, सञ्चार) क्षती,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति, बालबालिका, महिला, ज्येष्ठ नागरिक तथा फरक क्षमता भएका मानिसहरू मुख्य रूपमा प्रभावित हुने,
- विद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरू माथि चाप पर्ने,
- सामुदायिक संस्थागत ठाउँहरूमा अस्थायी आवासमा बसेको समयमा सामुदायिक स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रोटोकल पालनामा चुनौती,
- आवाससम्बन्धी सहयोग आवश्यक हुने गरी विस्थापित परिवारको संख्या बढ्न सक्नेछ ।

विषयगत उद्देश्य:

- विपद् पूर्वै प्रभावित हुन सक्ने समुदाय र मातहतका सुरक्षा बेस क्याम्प, इलाका प्रहरी कार्यालय, रेडक्रसका स्थानीय शाखा र उपशाखाहरूमा खाज तथा उद्धारका आवश्यक सामग्रीको प्रवन्ध मिलाउने,
- सूचना व्यवस्थापन तथा पूर्व सूचना प्रणालीलाई चुस्तदुरुस्त पार्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- विपद्को कारणले जीवन जोखिममा परेका व्यक्तिहरूको क्रमश प्राथमिकतानुसार उद्धार गर्ने ।
- संकटासन्न रहेका प्रभावित व्यक्तिको उद्धारको क्रममा प्रभावकारी समन्वय र संयोजनको कार्यमा सक्रिय रहने ।
- विपद्को बेला हराई रहेका नागरिकहरूको विवरण तयारी गर्दै खोजी कार्य गर्ने
- मृतक, बेपत्ता, विस्थापित, पशुधनमा भएको क्षति लगायतको उचित रेकर्डसहित अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने ।

- बिस्थापित व्यक्तिहरूको अस्थायी स्थानान्तरण तथा सुरक्षा प्रदान गर्ने ।
- घाईते बिरामीहरूको प्राथमिक उपचार प्राथमिकताका आधारमा गर्ने ।
- विपदमा परेकालाई समयमै आधारभूत आवश्यकताका राहत सामग्री वितरण गर्ने ।
- सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूले उद्धार सामग्रीको मौज्जात एवं मर्मत गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- वार्षिक रूपमा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।

समन्वय, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्था र निकायहरूको सम्पर्क विवरणः

क्र.सं.	संस्थाको नाम	सम्पर्क विवरण		
		प्रमुख व्यक्ति	सम्पर्क नं	ईमेल
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	विश्व मित्र कुइकेल प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०९१-४२१०१३ ९८५८४१७७७७	daooffice71@gmail.com
२	जिल्ला समन्वय समिति	नर बहादुर बोहरा प्रमुख	९८४८४५७६५०	
३	नेपाली सेना	धिरज राउत गुल्मपति	०९२-४२१००२ ९८५८४८८६८१	birbhadra@nepalarmy.mil.np
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	भरत बहादुर शाह प्रहरी नायव उपरिक्षक	१००, ०९२-४२१०५, ९८५८४१५५५५	dpobajhangsanchar@gmail.com
५	शसस्त्र प्रहरी बल नेपाल	दुर्गा प्रसाद भट्ट सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक	०९२-४२१४९५, ९८५८२७२७६५	bajhangcoy@gmail.com
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	गोविन्द प्रसाद पाण्डे प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत	९८५८४८८२२४	
७	स्वास्थ्य कार्यालय	लाल बहादुर धामी	०९२-४२१०१८ ९८४८४३६०८७	bajhangdho@gmail.com
८	जिल्ला अस्पताल	डा. नवराज जोशी	०९२-४२१२५५ ९८५८४२२२०८	dh.bajhang@gmail.com
९	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	ई. भक्त बहादुर खडका	०९२-४२१०२० ९८४१९४६७१७	wss.bajhang@gmail.com
१०	सामाजिक विकास कार्यालय	प्रयाग राज जोशी	९८५८४८०६२२	sdo.bajhang@gmail.com
११	कृषि ज्ञान केन्द्र	टेक बहादुर बिष्ट	०९२-४२१०४५ ९८४८८५९२७०	akcbajhang@gmail.com
१२	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ	सुरेन्द्र बहादुर कठायत	०९२-४२१०५६ ९८५८४९०२२९	edcubajhang70@gmail.com
१३	भेटरिनरि अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र	डा. विनोद बहादुर कठायत	०९२-४२१०५० ९८४१५६३९७८	bajhangvhlsec@gmail.com
१४	डिभिजन वन कार्यालय	शम्भु प्रशाद तिवारी	०९२-४२१०२१ ९८५८४८४२८६	bajhang.dfo@gmail.com
१५	जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन	महादेव बिष्ट	०९२-४२१०५९ ९८५८४८७११९	
१६	पूर्वाधार विकास कार्यालय	ई. जङ्ग बहादुर थापा	०९२-४२१०५३ ९८५८४८४३१२	ido.bajhang@gmail.com
१७	नेपाल खाद्य संस्थान	शिवराज उपाध्याय	०९२-४२१०५८ ९८६८७२७०२५	ppsajhang@ntc.net
१८	चैनपुर ताक्लाकोट सडक योजना	तुलाराम शर्मा	०९२-४२१०४७ ९८५८४८००४७	setirajmargnorth@gmail.com
१९	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	मिनराज पुरी	०९२-४२१०३० ९८५८४२२११०	dahc.bajhang7@gmail.com
२०	उद्योग वाणिज्य संघ	दान बहादुर सुर्मेली	९८५१०८०७६२	bccibajhang@gmail.com
२१	नेपाल टेलिकम	बम बहादुर सिंह	०९२-४२१००१	

			९८५८४८८५२०	
२२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सत्य कुमारी जोशी	०९२-४२९३०५ ९८५८४८७४७७	daooffice71@gmail.com
२३	नेपाल बिधुत प्राधिकरण	सुजन खडका	०९२-४२९०५२ ९८५८४८५६२३	bajhang@nea.org.np
२४	नागरिक उड्यन कार्यालय	मोहन गिरी	०९२-४२९०६० ९८६८७२७०२५	
२५	साल्ट ट्रेडिङ डिपो कार्यालय	नर बहादुर भाट	९८४८७३९२०६	

स्थानीय तहका प्रमुखहरु:

क्रस	स्थानीय तह	पद	नाम र पद	सम्पर्क नं.	इमेल
१	जयपृथ्वी नगरपालिका	नगर प्रमुख	चेतराज बजाल	९८४८५९९५०८	jpmunicipality2014@gmail.com
२	बुङगल नगरपालिका	नगर प्रमुख	जय बहादुर धामी	९८५९९८७६००	bungalnagarpalika@gmail.com
३	साईपाल गाउँपालिका	अध्यक्ष	मानविर बोहरा	९८४८६९९७८९	ito.saipalmun@gmail.com
४	तलकोट गाउँपालिका	अध्यक्ष	कलक बहादुर रोकाया	९८९०६९५२६२	talkot.gaupalika@gmail.com
५	मष्टा गाउँपालिका	अध्यक्ष	ज्ञान बहादुर बोहरा	९८५९००६९४७	ito.mastamun@gmail.com
६	खसडछान्ना गाउँपालिका	अध्यक्ष	उत्तम बहादुर रोकाया	९८६८४९०७३८	ito.khaptadchhannamun@gmail.com
७	थलारा गाउँपालिका	अध्यक्ष	प्रकाश बहादुर रोकाया	९८५९३९०६४५	thalaramun@gmail.com
८	वित्थडचिर गाउँपालिका	अध्यक्ष	अम्मर सिंह महर	९८४८७३५४३४	bitthadchirmun@gmail.com
९	सुर्मा गाउँपालिका	अध्यक्ष	खडक बहादुर बोहरा	९८४८४३६९४३	ito.surmamun@gmail.com
१०	छबिसपाथिभेरागाउँपालिका	अध्यक्ष	बसन्त चलाउने	९८६८४५०६३२	info.chhabispathivera019@gmail.com
११	दुर्गाथली गाउँपालिका	अध्यक्ष	दिल बहादुर थापा	९८५९३२२५२४	durgathalimun23@gmail.com
१२	केदारस्युँ गाउँपालिका	अध्यक्ष	गणेश बोहरा	९८६५६२०२७०	kedarasymun@gmailcom

समन्वय, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रका कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त कार्य:

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका	समय सिमा(कार्य तालिका)
१	जोखिममा रहेका समुदायको पहिचान	स्थानीय तह र जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	सूचनासंकलन र सम्प्रेषण, सर्वेक्षण, कार्यालय प्रोफाइल	बर्षमा एक पटक, मंसिर र पौष महिना)
२	क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरूसंग समन्वय बैठक गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	बैठक	विपद्पूर्व आवधिक रूपमा तथा विपद् पश्चात तत्कालै
३	विपद् व्यवस्थापन कार्यसंग सम्बन्धी अभ्यास (Command Post/Live exercise) गराई फौजलाई तयारी राख्ने ।	प्रदेश सरकार, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	तालिम तथा कृत्रिम घटना अभ्यास	जेठको अन्तिम हप्ता
४	प्रभावित इलाकाको उपयुक्त स्थानमा हेलिप्याडका लागि तयार गर्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	बैठक निर्णय	

५	प्रभावित स्थान सम्म जाने मुख्य तथा वैकल्पिक मार्गहरू पहिचान गर्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	बैठक निर्णय	विपद पुर्व
६	विपद सहायता कक्ष स्थापना: आकस्मिक कक्ष, उपचार केन्द्र, सूचना सम्प्रेषण कक्ष तथा राहत सामग्री वितरण हरेक कक्षका लागि टोलीको निर्माण गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला स्थित सुरक्षा निकाय सवै, रेडक्रस, उद्योग वाणिज्य संघ, पत्रकार महासंघ	समन्वय बैठक, टोलीको निर्माण	जेठको अन्त्य सम्म
७	तालिम तथा खोज तथा उद्धार स्रोतको नक्साकन र संकलन	स्थानीय तह, रेडक्रस, जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	अभिमुखिकरण, तालिम, बैठक	मनसुन अगावै तयारी अवस्थामा रहने
८	सुरक्षा निकायका इकाई तथा समुदायस्तरका सामुदायिक समितिहरूलाई अभिमुखिकरण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	समन्वय	अषाढको अन्त्य सम्ममा
९	उद्धार बेश स्थापनाका लागि उचित स्थानको छनौट	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	आवश्यकतानुसार गर्ने	

मानवीय सहयोगका मापदण्ड:

- विपद् भए लगत्तै उपकरण सहित खोजी तथा उद्धार टोली खटाउने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनकाबारेमा जानकारी गराउने ।
- सुविधाबाट एकदमै वञ्चित समूह/संकटासन्न अवस्थामा रहेका व्यक्ति लगायत सबैलाई गरिएको उद्धार र वितरण गरिएका सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन ।
- आवश्यकतानुसार प्रारम्भिक लेखाजोखा IRA र विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण टीम खटाउने ।
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन पेस गर्ने र त्यस पछि हरेक दुई हप्ता पछि ।
- शविर समन्वय तथा व्यवस्थापन (CC & CM) को अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन गर्ने (फाराम सहितको) संयन्त्र ।
- पहिलो हप्तामा हरेक दिन र प्रकोप भएको २४ घण्टा भित्र समाचार संचार माध्यममा पठाउने ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने सांस्कृतिक, सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा स्वीकार गर्न सकिने सामग्रीदाता सहयोग उपलब्ध गराउने (निकायबाट प्रत्यक्ष वितरण होइन)

Search & Rescue Materials Gaps Analysis (2081)

SN	SARitem	Unit	Stock with agencies and quantity								
			Nepal Army			Armed Police Force			NRCS Bajhang		
			Need	Stock	Gaps	Need	Stock	Gaps	Need	Stock	Gaps
1	LifeJacket	Piece	0	35	0		34		25	0	25
2	Stretcher	Piece	2	2	0		5		20	10	10
3	FirstAidBox	Piece	2	2	0		3		25	5	20
4	Rubber Boat	Set	1	0	1				1	0	1
5	Gaiti/Belcha	Piece	5	2	3		20		20	10	10
6	Bucket	Piece	10	2	8						
7	SearchLight	Piece	5	1	4				5	0	5
8	RopeWayDori	Roll	2	5	2		5		1	0	1
9	WoodenBoat	Piece	0	0	0				1	0	1
10	Foot Pump	Piece	1	1	0				0	0	0
11	Rubber Tube	Piece	5	1	4		2		10	0	10
12	SafetyHelmet	Piece		35			30		25	5	20
13	Tarpaulin	Piece	10	5	5				20	5	15
14	Sairon	Piece	1	0	1				1	0	1
15	MegaPhone	Piece	2	2	0		2		10	0	10
16	Dispensary Tents	Set	2	0	2				20	4	16
17	Carabineer(withLock)	Piece	25	15	10		11	15	10	0	10
18	AlmuniumLadder	Piece	1	1	0		1		3	1	2
19	Throw Bag	Piece	5	5	0		4		10	0	10
20	Gall/Shovel	Piece	9	9	0		15		15	5	10
21	WorkingGloves	Piece	30	15	15		10		25	5	20
22	Faruwa	Piece		15			10		20	5	15
23	Raincoat	Piece	35	0	35				25	0	25
24	Hand saw	Piece	2	1	1		1		5	0	5
25	Axe	Piece	4	2	2		2		15	5	10
26	Head Light	Piece	20	15	5		10		25	0	25
27	Harnes	Piece	6	6	0		3		5	0	5
28	FireFightingclothsoot	Piece	20	15	5		3		10	0	10
29	SafetyBoot	Piece	15	1	14		3		25	5	20
30	Rubber Boot						10				
31	Carlson Hand Pump	Piece	1	0	1				5	0	5
32	WorkingGlass	Piece	10	5	5				5	0	5
33	WireCutter	Piece	3	3	0				5	0	5
34	Hammer	Piece	3	2	1		1		25	5	20

35	Multi Purpose Knife	Piece	5	0	5				2	0	2
36	MeasuringTape	Piece	1	0	1				2	0	2
37	CrowBar	Piece	5	2	3		1		10	2	8
38	Chain Saw	Piece	1	1	0		2				
39	Fire Extinguisher	Piece	5	3	2		4		10	0	10
40	Fire Ball	Piece	5	0	5				10	0	10
41	Ambulance								2	1	1

जयपृथ्वी नगरपालिकामा रहेको सामग्रीहरूको विवरण:

List of Search & Rescue Equipment & materials				Fire Fighting equipment			
S.N.	Item	Unit	Qty	S.N.	Item	Unit	Qty
1	Pick Axe with bit	Pcs	8	1	Fire Helmet	Number	2
2	Shovel	Pcs	8	2	Fire Boots	Pair	2
3	Spadewith bit (3 Kg)	Pcs	7	3	Fire fighting Suit	Number	1
4	Sledge Hammer -3 Kg	Pcs	7	4	Fire fighting Suit (Trousers)	Number	1
5	Sledge Hammer -5Kg	Pcs	7	5	Fire fighting Gloves	Pair	2
6	Crow Bar (5 Ft / 24 MM)	Pcs	7	6	Headlamp	Number	2
7	Crow Bar (5 Ft / 20 MM)	Pcs	7	7	Safety glass google	Number	2
8	Crow Bar (3t / 15 MM)	Pcs	7	8	Full body Harness	Number	1
9	Saw Frame	Pcs	7	9	Bold Cutter	Number	1
10	Hand Saw Frame (24")	Pcs	7	10	Grip Clamp right colour	Number	1
11	Hand Saw Blade	Pcs	7	11	Descender Eight (15KN)	Number	1
12	Carpenter Hammer (500 Gms)	Pcs	7	12	Locking Carabiner (8 KN)	Ltr	1
13	Carpenter Hammer (1 Kg)	Pcs	7	13	Extension Ladder	Number	1
14	Chipping Hammer (1 KG)	Pcs	7	14	Pick Head Fire Axe	Number	1
15	Chipping Hammer (2 KG)	Pcs	7	15	Hydraulic Bolt Cutter	Number	1
16	Chipping Bits (1 ft/20 mm)	Pcs	4	16	Nozzle Gun	Number	1
17	Cresent pipe wrench 12'	Pcs	4	17	Fire Hooks Pro Bar 36"	Number	1
18	Cresent pipe wrench 18'	Pcs	4	18	Hose Pipe (50 mm/30 M.)	Number	1
19	Screw Driver set	Set	4	19	Store Pressure fire Extinguisher (4 Kg)	Number	20
20	Slide Wrench 12'	Pcs	4	20	Store Pressure fire Extinguisher (2Kg)	Number	3
21	Slide Wrench 15'	Pcs	4	21	Fire Ball	Number	5
22	Spanner Set	Pcs	4	22	Fire Blanket	Number	10
23	Tape Measuring -50 Mtr cloths	Pcs	4	23	Fire Rescue Rope	Roll	2
24	Tape Measuring -5mtr steel	Pcs	4	24	Fire Fighter Safety Torch	Number	2
25	Lader 20 ft folding	Pcs	4	25	Nomex inherent fire Retardant coveralls	Number	3
26	Streacher 3 Folding	Pcs	38	26	Fire Escape Mask	Number	7

27	Safety Halmet	Pcs	20	27	Fire Hose Pipe (2.5' /150 M) 150 M *5 pcs =750 M	Number	1
28	Safety Vest	Set	30				
29	Ear plug	Pcs	30				
30	Gloves	Pair	26				
31	Knee pad	Pair	30				
32	Scene tape	Roll	12				
33	Safety Belt	Pcs	3				
34	Jack screw (8 ton Capacity)	Pcs	1				
35	Jack screw (2 ton Capacity)	Pcs	4				
36	Searh Light	Pcs	7				
37	Proactive glass	Pcs	30				
38	Nylon rope (20 Mtr Climbing rope)	Roll	30				
39	Life Jacket	Pcs	40				
40	Through bag	Pcs	7				
41	Chain Saw (Petrol Engine)	Pcs	3				
42	Back Board	Pcs	7				
43	Wheel Barrow	Pcs	5				
44	Fire Stand	Pcs	3				
45	Bucket	Pcs	9				

२. खाद्यान्न व्यवस्थापन तथा जिविकोपार्जन विषयगत क्षेत्र

क्षेत्रगत अगुवा: कृषि ज्ञान केन्द्र, वझाड

विपद्को अनुमानित अवस्था:

- तत्कालै आवश्यक सुख्खा खानाको अभाव ।
- कृषि उत्पादन सामग्री रसायनिक मल), बिषादी, कृषि यन्त्र आदीको (कमी ।
- भण्डारण गरिएको खाद्यान्न नष्ट भएको अवस्था ।
- खाद्यान्नको अभाव, खाद्यान्नको पहुँचमा बाधा ।
- पारिवारिकस्तरमा खान पकाउने ईन्धन तथा पानीको अभाव ।
- लगाएको बाली तथा विउ विजन नष्ट हुनु ।
- महामारीको कारण उत्पादन कार्यमा उनशक्ति कमि हुन सक्ने ।

६ हजार घधुरीका करिब ३० हजार जनसंख्या प्रभावित हुनसक्ने पूर्वानुमान गरी विपद् राहत प्रतिकार्य योजना २०८१ तयार गरिएको छ । उल्लेखित जनसंख्या मध्ये तत्कालका लागि ५ दिनको तयारी खाद्यवस्तु र थप १५ दिनको लागि नियमित खानाको लागि खाद्यान्न सहयोग गर्नुपर्ने र ६००० जनालाई थप १० दिनको नियमित खानाको लागि राहत सहयोग उपलब्ध गर्ने योजना गरिएको छ । त्यसैगरी गर्भवती तथा दुध चुसाउने महिलाहरूको लागि विशेष खानाको व्यवस्था गर्नुका साथै बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, फरक क्षमता भएका तथा विस्थापितहरू तर्फ पनि सचेत हुनुपर्ने अवस्था रहेको छ । साथै बाढी पहिरोबाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति निम्न बमोजिम रहेका छन् ।

- खाद्य आपूर्तिमा कमी, सहज पहुँचको समस्या, विस्थापन तथा विद्यालयमा खुवाउने कार्यक्रम जस्ता अन्य खाद्यान्न सम्बन्धी कार्यक्रममा अवरोध भएको कारणले गर्दा अस्थायी रूपमा तीव्र खाद्य अभाव ।
- सामाजिक र ब्यक्तिगत सम्पत्तिको क्षति, जिविकोपार्जनका अवसरहरूमा असर, बालीनालीको नोकसानी, पशुधनको क्षति, विपद् सामना गर्ने रणनीति (Coping Capacity) मा बाधा आदिका कारणहरूले गर्दा अल्पावधिको उच्च खाद्य असुरक्षा ।

उद्देश्यहरू:

- संभावित विपद्को असरको पूर्वानुमान गरिएको तथ्यांकलाई ध्यानमा राखी मौसम पूर्वानुमान सूचना प्रवाहलाई जोड दिई विपद्को अवस्थामा राहत प्रतिकार्य योजना संचालन गर्ने,
- प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा सहज पहुँच सुनिश्चित गरी जीवन बचाउने विपद्को अवस्थाबाट जनजीवनलाई सामान्य बनाउने,
- दैनिक जीवनयापनको आवश्यक सामग्रीहरू (खाद्य सरसामानहरू)को व्यवस्थापन गर्ने, पहिचान भएका राहत तथा उद्धार सामग्रीको संकलन, भण्डारण र वितरण गर्ने तथा भण्डारण क्षेत्रको पहिचान र सुनिश्चितता गर्ने ।
- जीवन रक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरू (Survival Strategies) का लागि आधारभूत आवश्यकता पूर्ति गर्नका निमित्त खाद्य सम्बन्धी पर्याप्त स्रोतहरू उपलब्ध गराउने, मानव मर्यादा, पारिवारिक अस्तित्व, जिविकोपार्जनको सुरक्षा तथा वातावरणमा दीर्घकालीन नकारात्मक असर कम गर्ने ।
- खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउदा थप पोषण आवश्यक पर्ने वर्ग (सुत्केरी गर्भवती, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक) आदिका आवश्यकता सम्बोधन हुने गरी गर्ने ।
- आश्रयस्थल निर्माण गर्दा महिला तथा किशोरीहरूको फरक आवश्यकता सम्बोधनलाई ध्यान दिने ।
- प्रभावित पारिवारसँग उपलब्ध स्रोतहरूलाई पुनर्लाभ (Recovery) तथा दीर्घकालीन आयआर्जनका गतिविधिहरूमा लगानी गर्न सक्षम पार्न समुदायलाई उनीहरूको आयको सुरक्षित स्थानान्तरण अथवा प्रतिस्थापन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ।

विषयगत रणनीति:

- अत्यावश्यक खाद्यवस्तु उत्पादन सामग्रीको ढुवानी सहजीकरण ।
- स्थानीय तह (जिल्ला समन्वय समिति, न.पा. तथा गा.पा.) मा आपतकालीन कोष स्थापनाका लागि पहल गर्ने ।
- खाद्य सामग्री आपूर्तिको लागि गैसस, सामाजिक संघसंस्थाहरूको सहभागिता तथा सहकार्य
- खाद्य सामग्री आपूर्तिको लागि स्थानीय उद्योग बाणिज्य संघहरूबाट, स्थानीय ब्यापारी तथा व्यवसायीहरूलाई खाद्य सामग्री

सञ्चितिका लागि अनुरोध गर्ने

- खाद्य संस्थानमा पूर्वतयारी स्वरूप चामल, पीठो लगायतका आवश्यक खाद्यान्न समग्री मौज्दात राख्ने
- साल्ट ट्रेडिगलाई चिनी र नुन मौज्दात राख्न अनुरोध गर्ने
- ढुवानीको लागि स्थानीय निकायहरू संग समन्वय गर्ने
- विभिन्न संघ संस्था, खाद्य मिलहरू आदीमा रहेको मौज्दात खाद्यान्नको विवरण राख्ने
- मौसम पुर्बानुमान संबन्धि सूचनामा नागरिकको पहुच बढाउने ।

विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरू

अगुवा निकाय : कृषि ज्ञान केन्द्र, वझाड	
सहयोगी संस्थाहरू : <ul style="list-style-type: none"> • जिल्ला अस्पताल • जिल्ला प्रहरी कार्यालय • शसस्त्र प्रहरी बल • जि.स.स., न.पा. र गाउँपालिका हरु • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई • राजनैतिक दलहरू • नेपाल रेडक्रस सोसाइटी • पत्रकार महासंघ • एफ.एम. हरु	सहयोगी संस्थाहरू : <ul style="list-style-type: none"> • WFP • UNDP • UNFPA • UNICEF • UMN Nepal • World Vision • प्रगतीशिल युवा समाज • गैरसरकारी संस्था महासंघ

पूर्व चेतावनी प्रणाली (Early Warning System): विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूले मौसम पुर्बानुमान सम्बन्धी सूचनामा नागरिकको पहुँच बढाउनु चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने । मौसम पुर्बानुमान सम्बन्धी मोबाईल एपहरू तथा वेबसाईट पहिचान गर्ने र संचार माध्यम र सामाजिक संजाल मार्फत सूचना प्रवाह गर्ने ।

विपद प्रतिकार्य योजना:

विपद पश्चातको अवधि	विपदको अवस्थामा गरिने आपतकालीन कार्य	आपतकालीन अवस्था संवोधन गरिने पूर्वतयारी कार्यहरू	कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्व तयारीका लागि अनुमानित लागत
विपदको पहिलो दिन	विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बस्ने , विपद प्रभावको सूचना संकलन गर्ने , विपद प्रतिकार्यमा परिचालन हुने स्वयंसेवक तथा कर्मचारीहरूलाई संचार गर्ने .	विषय क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने , संभावित विपद जोखिम स्थानमा सूचना संयन्त्र स्थापना गर्ने, ACT, DDRT एंव FA प्रशिक्षण प्राप्त स्वयंसेवक को अद्यावधिक तथ्यांक राख्ने		कृषि ज्ञान केन्द्र , जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, DEOC, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
दोस्रो दिन	क्षेत्रगत समितिको बैठक गरी तत्कालिन अवस्थाको विश्लेषण गर्ने , आवश्यकता पहिचान गर्ने र आवश्यकता अनुसार सूचना संप्रेषण गर्ने ।	सबै क्षेत्र सदस्यहरूको द्रुत संचार सम्पर्क अद्यावधिक गर्ने, सूचना संप्रेषणको लागि मुख्य जिम्मेवार व्यक्ति निर्धारण गर्ने ।	सबै क्षेत्रगत सदस्यहरूको सम्पर्क ठेगाना अद्यावधिक नभएको ।	कृषि ज्ञान केन्द्र , उद्योग बाणीज्य संघ, DEOC, NRCS	१५०००
	द्रुत लेखाजोखा सम्बन्धी अभिमुखीकरण आयोजना	लेखजोखा फाराम छपाई तथा विपद सर्वेक्षण समूहको सूची अद्यावधिक राख्ने	फाराम छपाईको लागि श्रोतको आवश्यकता तथा लेखाजोखा समूहको अभिमुखीकरण	कृषि ज्ञान केन्द्र , उद्योग बाणीज्य संघ, DEOC, NRCS	१०००००
	द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन गरी प्रारम्भिक सूचना संकलन	उपयुक्त यातायात तथा संचारका साधनहरूको व्यवस्था	संभाव्य यातायात र संचार साधन र तिनको श्रोत एकिन गर्ने	NRCS, DEOC, कृषि ज्ञान केन्द्र , स्थानीय तहहरू	२०००००
	प्राप्त सूचनाको विश्लेषण एवं तयारी खाद्यवस्तु व्यवस्थापन र वितरण	अनुमानित संख्यामा तयारी खाद्यवस्तु संभावित प्रभावित समुदायमा पूर्वतयारी स्वरूप मौज्जात गर्ने	खाद्यवस्तु पाइने स्थान, भण्डारण क्षेत्र पहिचान गर्ने	उद्योग बाणिज्य संघ , कृषि ज्ञान केन्द्र, WFP	३५०००००
	जीविकोर्जन आवश्यकता पहिचानको लागि विस्तृत (घरघुरी) सर्वेक्षण	सर्वेक्षण टोलीलाई अभिमुखीकरण तथा फाराम छपाई एवं बन्दोवस्तीका सामग्री तयारी गर्ने	श्रोत उपलब्ध नभएको ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, कृषि ज्ञान केन्द्र	३०००००
पहिलो हप्ता	<ul style="list-style-type: none"> नियमित खाद्य सामग्री आवश्यकताको पहिचानको लागि विस्तृत (घरघुरी)सर्वेक्षण आवश्यकता अनुसार सूचना संप्रेषण गर्ने । खाद्य सामग्री वितरण टोली अभिमुखीकरण खाद्य सामग्री वितरण 	<ul style="list-style-type: none"> सर्वेक्षण टोलीलाई अभिमुखीकरण तथा फाराम छपाई एवं बन्दोवस्तीका सामग्री तयारी गर्ने । सूचना संप्रेषणको लागि मुख्य जिम्मेवार व्यक्ति निर्धारण गर्ने । खाद्यान्न व्यवस्थापन गर्नुपर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> श्रोतको पहिचान श्रोत उपलब्ध नभएको खाद्य सामग्रीको लागि श्रोत उपलब्ध नभएको । 	कृषि ज्ञान केन्द्र , NRCS, DEOC, उद्योग बाणीज्य संघ, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरू, संबन्धित स्थानीय तहहरू	४००००००

दोस्रो हप्ता	<ul style="list-style-type: none"> अवस्थाको अद्यावधिक गर्ने क्षेत्र सदस्यहरूको बैठक गर्ने र संकटासन्न समुहलाई खाद्य सामग्री वितरण र उपभोग गरेको सुचिश्चिता अनुगमन 	<ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रका सदस्यहरूको सूचनाहरू अद्यावधिक गर्ने अनुगमन टोलीको एकिन गर्ने । 		कृषि ज्ञान केन्द्र , जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
२ हप्ता पछि देखि १ महिना भित्र	<ul style="list-style-type: none"> खाद्यान्न वितरणको समिक्षा बैठक र अवस्थाको अद्यावधिक गर्ने जिविकोपार्जन अवस्थाको समिक्षा बैठक र यसमा परेको असरको बारेमा लेखाजोखा गर्ने , तथ्यांक तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने सवै सरोकारवालाहरूलाई प्रतिवेदन संप्रेषण 	<ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रगत अगुवा र सरोकारवाला निकायसँग समन्वय र बैठकको याचना गर्ने, प्रतिवेदनको लागि मुख्य व्यक्ति चयन, बीउ लगायत अन्य कृषि उत्पादन तथा जिविकोपार्जनको लागि राहत कार्यक्रम सञ्चालनका लागि योजना तयारी बजेट माग तथा सञ्चालन, पुनरुत्थापनका लागि पहल गर्ने 	सरोकारवालाहरूको समन्वय बैठकबाट खोजिगरिने,	कृषि ज्ञान केन्द्र , संबन्धित स्थानीय तहहरू, DEOC	
दोस्रो महिना	जिल्ला स्थित सरोकारवाला निकायहरू एवं क्षेत्रगत सदस्यहरूको समन्वय तथा पाठ सिकाई कार्यशाला बैठकको आयोजना	विपद् प्रतिकार्य तथा जिविकोपार्जन प्रबर्द्धन क्रियाकलापहरू संचालन गर्दा प्राप्त अनुभव एवं राम्रा पक्ष तथा सुधार गर्नुपर्ने सवालहरूको सूचिकृत गर्ने	श्रोत एकिन नभएको ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, कृषि ज्ञान केन्द्र र सरोकारवाला सवै	
	<ul style="list-style-type: none"> कृषि उत्पादन तथा अन्य जिविकोपार्जनका माध्यमको पहिचान तथा याचना तर्जुमा, संभावित जोखिम न्युनिकरणका उपायको खोजी र अवलम्बन 	क्षेत्रगत अगुवा र सरोकारवालानिकायहरूसँग समन्वय र बैठकको आयोजना गर्ने	बीउविजन खरिद तथा पशुपंक्षि पालनमा सहयोग, अस्थायि रोजगारीश्रृजना, बक्षारोपण, आदी	कृषि ज्ञान केन्द्र , स्थानीय तह , विश्व खाद्य कार्यक्रम, गैसहरू, डिभिजन बन कार्यालय आदी	
तेस्रो महिना	विपद् प्रतिकार्यको प्रतिवेदन संबन्धित निकायलाई संप्रेषण गर्ने	विपद् प्रतिकार्यको विस्तृत अभिलेखन र सम्प्रेषण		सरोकारवाला सवै	
	जिविकोपार्जन गतिविधीहरूको अनुगमन र समिक्षा	क्षेत्रगत अगुवा र सरोकारवाला निकायहरूबाट अनुगमन र बैठक	अनुगमन योजना तयारी र सम्प्रेषण	कृषि ज्ञान केन्द्र , स्थानीय तहका कृषि शाखाहरू , गैसहरू	

खाद्यान्न आवश्यकता:

पहिलो ५ दिनको लागि ३० हजार जनसंख्याको लागि सुख्खा खाना

- पानी बोतल: १,५०,००० लिटर (दैनिक १ ली वा १ बोतल, स्वच्छ पिउने पानी नपाएको अवस्थामा मात्र)
- चाउचाउ १,५०,००० पोका (दैनिक १ पोका)
- चिउरा ३०,००० केजी (दैनिक २०० ग्राम)
- भुजा ३७,५०० केजी (दैनिक २५० ग्राम)
- बिस्कुट १,५०,००० प्याकेट (दैनिक १ प्याकेट)

- दालमोठ ७,५०० केजी (दैनिक ५० ग्राम)
- चिनी ३,७५० केजी (दैनिक २५ ग्राम)
- नुन १,०५० केजी (दैनिक ७ ग्राम)

३. विषयगत क्षेत्रको नाम: आपतकालीन आश्रयस्थल तथा गैरखाद्य सामग्री

मुख्य विपद्को किसिम: पहिरो, बाढी, आगलागी, भूकम्प, महामारी र हावाहुरी आदि,

क्षेत्रगत अगुवा: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी वझाङ जिल्ला शाखा

अनुमानित अवस्था: बाढी पहिरो, आगलागी, हावाहुरी र भूकम्प बाट ६ हजार घरधुरी प्रभावित हुन सक्ने पूर्वानुमान गरिएको छ । विगतका विपद्हरूबाट प्रभावित भएका परिवारहरूको तथ्यांकलाई विश्लेषण गर्दा अस्थायी आवास तथा गैरखाद्यसामग्री ६ हजार परिवारलाई सहयोग गर्नु पर्ने पूर्वानुमान गरी यस वर्षको विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना निर्माण गरिएको छ

विपद्बाट संभावित असरहरू यस प्रकार रहे छन् ।

- सार्वजनिक पूर्वाधारको क्षति (सडक, पुल, सामुदायिक भवन, विद्यालय, विद्युत आपूर्ति, सञ्चार)
- व्यक्तिगत आवास तथा धनमालको क्षति ।
- बालबालिका, महिला, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तीहरू, विस्थापित हुन सक्ने ।
- विद्यालय, प्रहरी चौकी तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरू, सार्वजनिक भवन, सामुदायिक आश्रय स्थल जस्ता सार्वजनिक संरचनाहरूमा विस्थापित मानिसहरूको बसोवासको लागि दबाव पर्ने ।
- सार्वजनिक स्थानहरूमा अस्थायी आवासको रूपमा उपयोग गरिदा सामुदायिक स्वास्थ्य सम्बन्धी चुनौतीहरू हुने देखिन्छ ।

उद्देश्य:

- आश्रय स्थलमा हुन सक्ने लैंगिक हिंसा, यौन दुर्ब्यवहार र यौन हिंसा मध्येनजर गर्दै महिला तथा किशोरी मैत्री आश्रय स्थल तयार गर्ने ।
- आपतकालीन आश्रयस्थलमा महिला, किशोरी, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र फरक क्षमता भएका मानिसहरूलाई आत्मसम्मान पूर्वक रहने वातावरण तयार गर्ने ।
- आश्रय स्थलमा हुन सक्ने लैंगिक हिंसा, यौन हिंसा तथा दुर्ब्यवहार मध्येनजर गर्दै महिला तथा किशोरी मैत्री आश्रय स्थल तयार गर्ने ।
- विपद् प्रभावित व्यक्तिपरिवारहरूका लागि समयमा नै राहत प्रतिकार्य समूहको पहुँच सुनिश्चित गरी गैरखाद्य सामग्रीको उपलब्धता सुनिश्चित गर्ने ।
- स्थानीय स्तरमा उपलब्ध सुरक्षित स्थलहरूमा अस्थायी आवासको व्यवस्था गरी विपद्को अवस्थाबाट जनजीवन सामान्य बनाउने
- अस्थायी वासस्थानको लागि उपयुक्त स्थलको पहिचान गरी आवश्यकताका आधारमा विपद् दमा परेका व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने । यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढी भन्दा बढी समुदाय स्वयंको तथा स्वयम व्यवस्थापनलाई प्रोत्साहन गर्ने

विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरू:

अगुवा निकाय : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी वझाङ जिल्ला शाखा	
सहयोगी संस्थाहरू :	सहयोगी संस्थाहरू :
<ul style="list-style-type: none"> • जिल्ला अस्पताल • जिल्ला प्रहरी कार्यालय • शसस्त्र प्रहरी बल 	<ul style="list-style-type: none"> • UNDP • UNFPA • UNICEF

<ul style="list-style-type: none"> • जि.स.स., न.पा. र गाउँपालिका हरू • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई • राजनैतिक दलहरु • नेपाल रेडक्रस सोसाइटी • पत्रकार महासंघ • एफ.एम. हरू 	<ul style="list-style-type: none"> • UMN Nepal • Save the Children • WFP • World Vision • प्रगतीशील युवा समाज • गैरसरकारी संस्था महासंघ • MPDS
--	---

विपद प्रतिकार्य योजना

विपद पश्चातको अवधि	मुख्यकार्यहरु	मुख्यकार्य सम्पन्नताको लागि गरीने पूर्वतयारीका कार्यहरु	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
पहिलो दिन	<ul style="list-style-type: none"> • विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बस्ने । • स्थानीय स्वयंसेवक परिचालन गरी विपद प्रभावको द्रुत लेखाजोखा सूचना संकलन र संप्रेषण गर्ने । • खोज तथा उद्धार समिति संग समन्वय गरी सूचना प्राप्त गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> • संभावित विपद जोखिम स्थानमा संचारयन्त्र क्रियशिल गर्ने • Assessment team members, DDRT, FA प्रशिक्षण प्राप्त स्वयंसेवकहरु परिचालन गर्ने 		जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, NRCS
दोस्रो दिन	<ul style="list-style-type: none"> • विषयगत क्षेत्रको बैठक • प्राप्त सूचनाको विश्लेषण तथा सहायता परिचालन गर्ने • विपद प्रभावको आधारमा आपतकालीन आश्रय स्थल निर्माण गर्ने । • आश्रयस्थल निर्माण गर्दा महिला तथा किशोरीहरुको फरक आवश्यकता सम्बोधनलाई ध्यान दिने । • अस्थायी आवासको लागि त्रिपाल र खाना पकाउने भाँडा वर्तन तथा उपलब्ध भए सम्म अन्य घरायसी सामग्री वितरण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> • उपयुक्त यातायात तथा संचारका साधन एवं बन्दोवस्तीका सामग्रीहरुको व्यवस्था गर्ने । • आपतकालिन आश्रयस्थल निर्माणका लागि आवश्यक सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने • DEOC बाट प्रारम्भिक तथ्यांक प्राप्त भए पछि DDMC को निर्णयानुसार विश्लेषणको क्षेत्रसदस्यहरुको बैठक • प्रभावित परिवारका लागि गैरखाद्य सामग्री मौज्जात गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> • DDRT समूहलाई परिस्थितिका बारेमा अभिमुखीकरण गर्नुपर्ने • यातायात तथा बन्दोवस्तीका सामग्रीहरु प्रयास नभएको • तत्कालिन अवस्थामा आवासको लागि अतिरिक्त त्रिपाल, गुन्द्री एवं भाडाँवर्तन नभएका 	DDMC, NRCS

पहिलो हप्ता	<ul style="list-style-type: none"> गैरखाद्य सामग्री आवश्यकता पहिचानको लागि विस्तृत (घरघुरी सर्वेक्षण गर्ने । गैरखाद्य सामग्री सेट पूर्ण प्रभावित घर परिवारलाई वितरण गर्ने । आपतकालिन आश्रय स्थलको अनुगमन तथा आवश्यकता अनुसार सुधार गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> वितरण टोली (DDRT) लाई अभिमुखीकरण एवं सामग्री वितरण । 	पर्याप्त राहत सामग्री सेट नपुग भएको ।	DDMC, NRCS
पहिलो महिना	<ul style="list-style-type: none"> गैरखाद्य सामग्री वितरण कार्य निरन्तरता गैरखाद्य सामग्री वितरण तथा प्रयोगको सुनिश्चितता अनुगमन । आपतकालिन आश्रयस्थलमा प्रयोग भएका उपयोग योग्य सामग्रीहरूको पुनः भण्डारण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> वितरण टोलीलाई पुनर्ताजगी अनुगमन टोलीको ब्यवस्था एवं अनुगमन सूची निर्माण 	<ul style="list-style-type: none"> अनुगमन सूची र टोली निर्माण गर्ने 	DDMC, NRCS
दोस्रो महिना	सरोकारवाला निकायहरू एवं क्षेत्रगत सदस्यहरूको समन्वयमा प्रतिकार्यको विस्तृत समिक्षा तथा पाठ सिकाई कार्यशाला बैठकको आयोजना गर्ने	विपद् प्रतिकार्य संचालन गर्दा प्राप्त अनुभव एवं राम्रा पक्ष तथा सुधार गर्नु पर्ने सवालहरूको सूचिकृत गरी दस्तावेजीकरण गर्ने ।		DDMC, NRCS
तेस्रो महिना	विपद् प्रतिकार्यको प्रतिवेदन सबै सरोकारवालाहरूलाई सम्प्रेषण गर्ने	विपद् प्रतिकार्यको विस्तृत अभिलेख संकलनगरी भाषागत एवं तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने ।		DDMC, NRCS

अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका	समय सिमा (कार्यतालिका)
आपतकालीन आश्रय स्थलका लागि आवश्यक सामग्री तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला प्रशासन कार्यालय स्थानीय तह र संघ संस्थाहरू	सरोकारवालाहरूसँग समन्वय	विपद् अगावै
लेखाजोखा फाराम छुपाई तथा विपद् प्रतिकार्य टोली निर्माण गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र स्थानीय तह	बैठक	असारको दोस्रो हप्ता

उपयुक्त यातायात तथा संचारका साधन एवं बन्दोवस्तीका सामग्रीहरूको व्यवस्था	सरोकारवाला सवै	बैठक, समन्वय	विपद पश्चात तत्कालै
सर्वेक्षण टोलीलाई अभिमुखीकरण तथा फाराम छुपाई र बन्दोवस्तीका सामग्री व्यवस्था गर्ने	नेपाल रेडक्रस	अभिमुखीकरण, समन्वय	विपद पश्चात तत्कालै
वितरण टोली (DDRT) लाई अभिमुखीकरण	नेपाल रेडक्रस	अभिमुखीकरण	विपद पश्चात तत्कालै
अनुगमन टोलीको व्यवस्था एवं अनुगमन सूची निर्माण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	बैठक	विपद पश्चात तत्कालै
विपद् प्रतिकार्य संचालन गर्दा प्राप्त अनुभव एवं राम्रा पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने सवालहरूको सूची र कार्यशाला आयोजना गर्ने	सरोकारवाला सवै	कार्यशाला	विपद प्रतिकार्य भई सकेपछि
विपद् प्रतिकार्यको विस्तृत अभिलेख संकलन गरी भाषागत एवं तथ्यांक अद्यावधि गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	छलफल, बैठक तथा प्रतिवेदन	विपद प्रतिकार्य भई सके पछि ।

मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड:

- औशतमा एक परिवारका ६ सदस्यहरूको लागि १२*८ फुट साईजको त्रिपाल ।
- प्रतिपरिवार ६ सदस्यका लागि न्यूनतम एक जोडा कपडा ।
- हरेक परिवारलाई भान्छाको लागि भाँडा ।
- विद्यालय तथा सावर्जनिक स्थलहरूसँग अग्रिम रूपमा समझदारी पत्र (MoU) मा दस्तखत भएको हुनुपर्दछ ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनुपर्दछ ।
- शिविर स्थापना गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको विवरण ।
- स्थानीय सरकार लगायत सरोकारवाला निकाहरूको समन्वयमा शिविरको स्थापना ।
- बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्ति, महिला र वृद्धवृद्धाहरूलाई सहयोगका लागि सदैव पहिलो प्राथमिकता हुनु पर्दछ ।

उपलब्ध निकायगत राहत सामग्री र मानव श्रोत

S.N.	Contributing agencies	Commodities			Cash / Voucher support	Blanket	Human Resources	Remarks
		Full NFRI Set	Tarpaulin Pcs.	Shelter				
1	NRCS, Bajhang	100	100	0	0	100	DDRT- 2, FA - 5, ERT- 24, IRA- 24	17 Sub chapter

नोट: गैरखाद्य तथा अस्थायी आवास क्षेत्र सदस्य संस्थाहरूको कार्यपद्धती र कायदेश एउटै प्रकृतिको नरहेको हुँदा सबै निकायबाट हाललाई श्रोतको उपलब्धता हुन सकेको छैन तर विपद्को तत्कालिन अवस्था र प्रभावित क्षेत्र तथा समुदायको आवश्यकताको आधारमा सोही समयमा आपतकालीन राहत सामग्रीहरूको व्यवस्था गर्नसक्ने प्रावधान रहेको छ ।

आवश्यक सामग्री र अनुमानित लागतको विवरण

SN	Commodity/Items	Unit	Qty.	Cost assumed		Available NFRI	Gaps	Costrequired (Only gaps)
				Rate	Amount			
1	Full kit NFRI	Set	2000	8,500	17,000,000	100	1900	16,150,000
2	Tarpaulin(partially)	Pcs	2000	2,300	4,600,000	100	1900	4,370,000
3	Shelter kit	Set	1,000	7,500	7,500,000	0	1000	7,500,000
4	Martix	pic	2,000	1,200	2,400,000	200	1800	2,160,000
4	Blanket	Pcs	2000	2000	4,000,000	100	1900	3,800,000
Total fund required					35,500,000	500	8500	33,980,000
Operational cost @10% of material cost					3,550,000	-	-	3,398,000
Total NFRI/ Shelter cluster cost					39,050,000	-	-	37,378,000

अपुग सामग्री श्रोत स्थानीय तह र अन्य दातृ निकायबाट सहयोग हुने अनुमान गरिएको छ ।

४.विषयगत क्षेत्र : स्वास्थ्य, पोषण र खानेपानी तथा सरसफाई

विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य: यस क्षेत्रको मुख्य उद्देश्य प्रकोप प्रभावित परिवारको जीवनयापन सुचारु गर्न अत्यावश्यक खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाइसँग सम्बन्धित न्यूनतम सेवाहरूको सुनिश्चित गर्ने र उनीहरूसँग सम्बन्धित विभिन्न रोगहरू फैलिन नदिन उपयुक्त रोकथामका उपायसमेत अपनाउन उपयुक्त पहल गर्ने ।

विषयगत क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी निकायहरू:

अगुवा निकाय : स्वास्थ्य कार्यालय र खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, बभाङ	
सहयोगी संस्थाहरू : <ul style="list-style-type: none"> जिल्ला अस्पताल जिल्ला प्रहरी कार्यालय शसस्त्र प्रहरी बल जि.स.स., न.पा. र गाउँपालिकाहरू शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई राजनैतिक दलहरू नेपाल रेडक्रस सोसाइटी पत्रकार महासंघ एफ.एम. हरु 	सहयोगी संस्थाहरू : <ul style="list-style-type: none"> UNDP UNFPA UNICEF Save the Children UMN Nepal WFP World Vision प्रगतीशिल युवा समाज गैरसरकारी संस्था महासंघ MPDS

विषयगत योजना:

विपदको अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
सूचना संकलन तथा परिस्थिति विश्लेषण गरि जिम्मेवारी बाँडफाइ गर्ने ।	सरोकारवालासँग समन्वयात्मक बैठकको आयोजना गरि बैठकलाई निरन्तरताका लागि मिति तोक्ने	बैठकको आयोजना गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय	२०,०००
क्षतिबारे सूचना संकलन गरि आवश्यकताको विश्लेषण गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाईका पूर्वाधार सम्बन्धी उच्च जोखिममा रहेका गा.वि.स.मा रहेका समुदाय, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी र	क्षति बारे सूचना संकलन उप समिति गठन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	३०,०००

विपदको अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
	संभावित स्थानान्तरण गर्ने क्षेत्रमा अवस्था अध्ययन गरी कार्ययोजन तयार गर्ने ।			
अन्य क्षेत्रका टोलीहरूसँग मिली बहुक्षेत्रिय द्रुत लेखाजोखा (MIRA) संचालन गर्ने	MIRA को बारेमा जानकारी गराउने	उप समितिहरूलाई MIRA को बारेमा जानकारी गराउन गोष्ठी संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय र स्वास्थ्य कार्यालय	३०,०००
खानेपानी शुद्धिकरणका सामान वितरण गर्ने पिउस (पहिलो १ हप्ता) वाटर गार्ड (१ हप्ता पछि) ।	खानेपानी शुद्धिकरणका सामान वितरण गर्न भण्डारण गर्ने	भण्डारण सुनिश्चित गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	१००,०००
पानी शुद्धिकरण गर्ने तरिका सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।	पानी शुद्धिकरण गर्ने तरिका सम्बन्धि सम्बन्धित टोलीलाई तालिम दिने ।	गोष्ठी संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	३०,०००
व्यक्तिगत तथा सामुहिक सरसफाई र सरुवा रोगको महामारी (जस्तै: भाडापखाला) सम्बन्धी स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गरि स्वास्थ्य र सरसफाई सचेतना कार्यक्रम सन्चालन गर्ने ।	व्यक्तिगत तथा सामुहिक सरसफाई र सरुवा रोगको महामारी (जस्तै: भाडापखाला) सम्बन्धि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गरि स्वास्थ्य र सरसफाई कार्यक्रम सन्चालन गर्ने	क्षेत्रगत आधारमा कार्यक्रम संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय र स्वास्थ्य कार्यालय	१ लाख
प्रतिवेदन तयार गरि वितरण गर्ने ।	प्रतिवेदनको खाका तयार गर्ने	प्रतिवेदन उप समिति गठन गर्ने र प्रतिवेदन तयार गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय र स्वास्थ्य कार्यालय	५०००
अनुगमन मूल्यांकन गर्ने ।	अनुगमन मूल्यांकन टोली गठन गर्ने ।	अनुगमन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय	५०,०००
Reproductive health <ul style="list-style-type: none"> • Screening of near-term pregnant mother, Lactating mothers • Identification of certain target groups of population like: - FP users - Adolescents services delivered as per need with separate corner. -MISP package delivery 	Separate Shelter, stock piling of RH kit (CDK, FP services devices, Condom, ECP, Emergency and Live saving RH Drugs etc.	No. of Pregnant, nearby EDD ANC mother, birthing centre availability & lactating mothers, FP users, Adolescents	स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला अस्पताल, Health facility, FCHVs,	
Reproductive health <ul style="list-style-type: none"> ▪ ANC ▪ PNC ▪ Delivery ▪ Neonatal care ▪ Family planning service ▪ Service to Pregnant women/Postpartum mothers. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Medicine ▪ Health Camp equipments ▪ Health workers ▪ Awareness raising activities for the preparedness 	No of pregnant women/Postpartum	DDMC/HO/Bajhagn Hospital/EDCD/ UNFPA/UN agencies	

विपदको अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य	आपतकालिन अवस्था संबोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य संबोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
<ul style="list-style-type: none"> Abortion complication management Treatment and service for rape case 				
HIV/AIDS: HIV/AIDS prevention activities, awareness raising, information dissemination, counseling, referring for appropriate services	Awareness raising intervention with IEC/BCC materials, distribution of dual protective methods, ARV drugs, PEP, Nutrition foods, ECP	No. of ART users,	स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला अस्पताल, DACC, ART center	
Reproductive health Distribution of SDK to visibly pregnant mother, availing obstetric services, Education on Post partum care, Neonatal care,	Screening of near by EDD mother, Lactating mother, complicated cases (emergency service as need) Identification of GBV Emergency RH Kit	no. of pregnant mother,	Health worker, HO, UNFPA	
Psychosocial support <ul style="list-style-type: none"> Counseling site setting Providing essential psychosocial counseling and support	<ul style="list-style-type: none"> Psychosocial Counseling Treatment Awareness raising 	<ul style="list-style-type: none"> No of affected population 	<ul style="list-style-type: none"> Health workers Counselors 	

५. संरक्षण

विषयगत क्षेत्रको नाम: संरक्षण

मुख्य विपदको किसिम: बाढी, पहिरो, भुकम्प, महामारी आदी ।

क्षेत्रगत अगुवा: जिल्ला प्रशासन कार्यालय बझाङ

अनुमानित अवस्था: प्रभावित हुन सक्ने परिवार ६ हजार परिवारका ३० हजार जनसंख्या रहने छ भने झण्डै १५ हजार जति महिला र बालबालिकाको संख्या रहने अनुमान गरिएको छ ।

विषयगत उद्देश्य:

- विपद जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, तथा प्रतिकार्यका लागि समन्वय संयन्त्र तयार गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
- समन्वय संयन्त्रको कार्य क्षेत्र तथा कार्य योजना तयार गरी स्वतःस्फुर्त रूपमा विपदको समयमा संरक्षण कार्यमा क्रियाशिल गराउने ।
- जोखिममा रहेका समुहहरूको संरक्षण सुनिश्चितताका लागि आपतकालिन सहयोगको न्यायोचित बितरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- आपतकालिन अवस्थामा हुनसक्ने चोरी, लुटपाट, लैंगिकहिंसा, उत्पीडन, यौनशोषण तथा दुर्व्यवहारका जोखिमहरूलाई सम्बोधन गरी विपदा प्रभावित मानिसहरूको संरक्षणगर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- बालमैत्री ठाउँ तथा मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोगको स्थापना गरी बालबालिका तथा महिलालाई सुरक्षित वातावरणमा राख्ने व्यवस्थाको सुनिश्चितता गर्ने ।

- विछोड भएका बालबालिका खास गरी पाँच वर्षको उमेर भन्दा मुनिका केटाकेटी तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता, तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोगर त्यस्तो सहयोग पछि उपयुक्त सेवा तथा सरक्षणका सुविधा सहित परिवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसाका विरुद्ध तिनको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरी बालबालिका तथा महिलाहरू माथि हुने यौनदुर्व्यवहार, हिंसा तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।
- विपद प्रतिकार्यको एकिकृत पद्धति भित्र रही सरकारी तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूबीच सहकार्य गर्ने ।

संरक्षण बिषयगत क्षेत्रको विपद प्रतिकार्य योजना:

विपदघटना पश्चातको अवधी	विपदको अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपदको प्रकृतीमा आधारित)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्यजिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	संरक्षण बिषयगत क्षेत्रको आकस्मीक बैठक बोलाउने बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई प्रभावित क्षेत्रमा संरक्षणको अवस्था पहिचानको लागि परिचालन गर्ने, संरक्षणको अवस्थाको पहिचानको लागि सम्बन्धित संस्था तथा निकायमा सम्पर्क र सम्बन्ध स्थापना गर्ने ।	संरक्षण बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने । विषयगत सदस्यहरूलाई संरक्षण सम्बन्धि अभिमुखिकरण गर्ने ।	विपदमा संरक्षण सम्बन्धि अभिमुखीकरण गरिने तयारीमा चेकलिष्ट तयार नभएको अभिमुखीकरण संचालनका लागि आवश्यक स्रोतको अभाव तथ्यांक संकलनको लागि फारम (लिंग, उमेर र आवश्यकता खुल्ने हुनुपर्ने)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह सहयोगी संघ संस्था	१०००००।
दिस्रो दिन	संरक्षण समुहको सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने र घटना लेखाजोखाका लागि श्रोत साधन र मानवीय श्रोतको व्यवस्थापन गर्ने । आपतकालीन आश्रय स्थलमा सरक्षाकर्मी परिचालन गर्ने ।	सबै विषयगत समुहको सम्पर्क विवरण तयारी बैठक तालिका तयारी श्रोत नक्शांकन	सम्पर्क विवरण तयारी छैन । बैठक तालिका तयार गरिएको छैन, श्रोतसाधन र मानवीय श्रोतको पहिचान तथा नक्शांकन छैन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीयतहको महिला तथा बालबालिका शाखा	१००००।
पहिलो हप्ता	आपतकालीन आश्रयस्थल तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने । प्रभावित क्षेत्रका महिला, किशोरी आदीलाई आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउने । आश्रय स्थल बालबालिका, महिला, किशोरी मैत्री भए नभएको अनुगमन गर्ने र आवश्यकता बमोजिम सुधार गर्ने । प्रभावित क्षेत्रको सर्वेक्षणमा	प्रारम्भिक लेखाजोखाका लागि व्यक्तिहरूको नामावली तयारी । आधार रेखा सम्बन्धी जानकारी । अनुगमनको लागि चेकलिष्ट तयार गर्ने र मुद्रण गर्ने सङ्कलन गरिएको जानकारीको विश्लेषणका लागि सम्पर्क व्यक्ति	सर्वेक्षण चेक लिष्ट तयार नभएको । तथ्यांक विश्लेषण सम्पर्क व्यक्ति नतोकिएका ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीयतहको महिला तथा बालबालिका शाखा	१००००।

	<p>सहभागीहुने र प्रतिवेदन तयार पार्ने । प्रतिवेदनको निष्कर्ष क्षेत्रका सदस्यहरू, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालाहरूलाई जानकारीका लागि उपलब्ध गराउने । प्रतिवेदनमा उल्लेखित धककगभहरूलाई उचित रूपमा समाधानको लागि संबन्धित क्षेत्रहरूसंग समन्वय गर्ने । महिला बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका, गर्भवति, सुत्केरी, किशोरीहरूको उपयुक्त संरक्षणका लागि सुरक्षा संयन्त्र सवल बनाउने ।</p>	तोक्ने ।			
पहिलो महिना	<p>जोखिममा रहेका समूहहरूको पहिचान लगायत पहिलो ३० दिन भित्र तत्कालीन मानवीय सहयोगका लागि सम्बन्धित क्षेत्रसंग समन्वय गर्ने र आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ५ वर्ष मुनिका बालबालिका, सुत्केरी र ६ महिनासम्मका बच्चाका आमाहरू तथा गर्भवती महिलाहरूका लागि आवश्यक थप पोषणयुक्त खाना र लत्ता कपडा उपलब्ध गराउने । विपद् प्रभावित महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिकहरूलाई निरन्तर मनोसामाजिक परामर्श र पिडितहरूले गुनासो गर्नका लागि हेल्पडेस्क स्थापना र त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने</p>	<p>विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्ध मौजदातको तथ्यांक संकलन गर्ने बालआश्रय गृहको नक्शांकन गर्ने आवश्यकता अनुसार पुर्नस्थापना गृहको व्यवस्था गर्ने परामर्शकताहरूको पहिचान अपुगसामग्रीको पहिचान गर्ने ।</p>	<p>उपलब्ध मौजदातको तथ्यांक संकलनको लागि टिम गठन गरिएको छैन । बाल आश्रय गृहको पहिचान भएका छैनन् । महिला पुर्नस्थापना गृहपहिचान भएका छैनन् । पुर्नस्थापना गृह पहिचान भएका छैनन् । परामर्शकर्ताहरूको पहिचान गरिएको छैन ।</p>	स्थानीयतह महिलातथा बालबालिका शाखा, सहयोगी संघ संस्थाहरू	१००००० ।
दोस्रो महिना	<p>लैंगिकतामा आधारित हिंसामा परेका बालबालिका तथा महिलाहरूलाई पुनस्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने संरक्षणको आवश्यकता भएका जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई पुनस्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने परिवारबाट विछोडिएका बाल बालिकाहरूलाई बाल पुनस्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।</p>	<p>पुनस्थापना गृहको पहिचान र समन्वय गर्ने । मनोसामाजिक परामर्शकर्ता परिचालन गर्ने ।</p>			
तेस्रो महिना	<p>संरक्षण बिषयगत क्षेत्रबाट</p>	<p>संरक्षण बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको</p>			

भएगरेका सम्पूर्ण कार्यको समिक्षा अनुगमन गर्ने, थप श्रोतको खोजी र समन्वय	टोली निर्माण गर्ने । श्रोत खोजिको लागि सम्वन्धित निकायसंग समन्वय गर्ने			
---	--	--	--	--

संरक्षण बिषयगत क्षेत्रको कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य:

कार्य तालिका		विपद् अगाडि गरिने पुर्वतयारी कार्य	आवश्यकता (कति)	काहाँ	हालको अवस्था	मुख्य जिम्मेवार निकाय	बजेट
महिना	हप्ता						
वैशाख	दोस्रो	समन्वय बैठक (आपत्कालीन परिस्थिति भन्दा पहिले, त्यस्तो अवधिमा र त्यसपछि बैठक कति पटक गर्ने) कसले बोलाउने भन्ने बारेमा मन्जुर गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुचि अद्यावधिक गर्नुपर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	१००००।
	तेस्रो	पूर्वतयारी तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिकालागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगाना सहित निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषित गर्ने		जिल्ला प्रशासन कार्यालय		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
	चौथो	संरक्षण समुहको लेखाजोखा गर्नका लागि छुट्टै फरमेट तयार गर्ने	एकपटक	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	फरमेट नभएको	स्थानीय तह, महिला बालबालिका शाखा	५००००।
	चौथो	जानकारी सङ्कलन सम्बन्धी औजार प्रयोग गर्ने बारेमा प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने । आधार रेखा सम्बन्धी जानकारी तथ्याङ्क संकलन र अद्यावधिक गर्ने	तालिम संचालन	स्थानको पहिचान पछि गरिने	आधारभूत सर्वेक्षण नभएको	संघ संस्थाहरू	८००००।
जेष्ठ	पहिलो हप्ता	आधार रेखाको जानकारी अन्य स्रोतबाट तथ्याङ्क सङ्कलन स्थानीय तह सँग क्षेत्रगत जानकारी तथ्याङ्क (जिल्लामा रहेका सरोकारवालाहरू र स्थानीयतहहरू)			तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने, जिल्ला समन्वय समितिसंग समन्वयगर्ने	स्थानीय तह महिला बालबालिका शाखा	१००००
	दोस्रो हप्ता	मनोविमर्श, लैंगिकतामा आधारित हिंसा, अभिलेखिकरण, प्रतिवेदन आदिको लागि आवश्यक निर्देशिका, फर्म आदि तयारगर्ने । संरक्षण लेखाजोखाका लागि सामुदायमा आधारित संरक्षण संयन्त्रहरूको क्षमता अभिवृद्धि तथा परिचालन (भि.सी.पी., निगरानी समुह, बाल क्लब) आदि	पटक	वझाङ जिल्लाका विपद् प्रभावित क्षेत्र		सामाजिक विकास कार्यालय र संघ संस्थाहरू	५००००।

तेस्रो	जिल्लाका संरक्षण समुह सदस्यहरूको क्षमता अभिवृद्धि	३० जना		आधारभूत तालिम	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र संघ संस्थाहरू	१००००० ।
--------	---	--------	--	---------------	---	-------------

संरक्षण बिषयगत क्षेत्रको सदस्यहरूको बिबरण:

क्र.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं	कैफियत
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सत्य कुमारी जोशी	९८५८४४७४७५	स.प्र.जि.अ./सूचना अधिकारी
		नन्द बहादुर धामी	९८५८४८२०२६	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
२	जिल्ला समन्वय समिति	यज्ञराज खत्री	९८४८६१०२५१	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
३	नेपाल प्रहरी	व्यापक चन्द्र शाह	९८५१११५५८८	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
४	सशस्त्र प्रहरी बल	जगन्नाथ जोशी	९८४८५१२४२१	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
५	सामाजिक विकास कार्यालय वझाड	प्रेम साउद	९८६२६८६०००	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
६	शिक्षा समन्वय इकाई वझाड	सुरेन्द्र बहादुर कठायत	९८५८४९०२२९	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
७	कृषि ज्ञान केन्द्र	दिपेश कठायत	९८६८४७४९३४	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
७	महिला बालबालिका शाखा जयपृथ्वी नगरपालिका	मिना रेग्मी	९८४८७५२५४०	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्याम बहादुर नेपाली	९८४८४३६४६५	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
९	जिल्ला अपाङ्ग संघ वझाड	ब्रमदत्त जोशी	९८६५६१८६०४	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
११	World Vision	मेनका मल्ल	९८६०७३४१९९	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
१२	UMN	अनिता अधिकारी	९८४५६२०६३५	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
१३	UNFPA	धन बहादुर लम्साल	९८४७६२०७०५	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
१५	प्रगतीशिल युवा समाज	लवराज जोशी	९८४८४७५६४५	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
१६	गैरसरकारी संस्था महासंघ	भिम रसाइली	९८४८४३६३९०	विपद् सम्पर्क व्यक्ति
१७	पत्रकार महासंघ	भुमिराज जोशी	९८५११२५८७१	विपद् सम्पर्क व्यक्ति

संरक्षणमा मानवीय सहयोगको न्यूनतम मापदण्ड:

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनैपनि उल्लंघन, दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेस गर्ने संयन्त्रको स्थापना गर्ने अथवा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने ।
- विभिन्न समुदायका सदस्यहरूबाट, विशेषतः अतिगरिब तथा पछाडी पारिएका समुहबाट मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहुँच सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने ।
- साझेदारहरूका बीचमा अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने ।
- बालमैत्री ठाउँ लगायत बालबालिका तथा महिलाहरूका लागि सुरक्षित वातावरणको सिर्जना गर्ने ।
- शिक्षा तथा संरक्षण सम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनोसामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने ।
- हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरूबाट बालबालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने ।
- विछोडिएका तथा परिवार साथ नभएका बालबालिकाहरू, खासगरी पाँच वर्षको उमेर भन्दा मुनिका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- परिवारबाट विछोडिएका तथा साथनभएका बालबालिकाहरू र अन्य जोखिममा परेका समुह जस्तै: परिवार नभएका, वृद्ध, अपांग तथा दिर्घ रोगबाट पीडित समुहका मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण

प्रदान गर्ने (वास तथा अन्य सेवाको) व्यवस्था ।

- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित मानिसहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- पुनर्स्थापना कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने ।

विषयगत क्षेत्र : आपतकालीन शिक्षा

१) परिचय:-

आपतकालीन अवस्था भन्नाले सामान्य अवस्था भन्दा पृथक परिस्थितिलाई संकेत गर्दछ। यस परिस्थिति भित्र विभिन्न खालका दैवीय घटनाहरू जस्तै महामारी, भूकम्प, आगलागी, बाढीपहिरो, आदिपर्दछन्। यस्तै सम्भावित परिस्थितिसँग जुध्न योजनाको तयारी र कार्यान्वयन गर्न अत्यावश्यक देखिन्छ। विश्वमा पछिल्लो समय विभिन्न खालका विपत्तिहरू देखा परिरहेका छन्। भर्खरै बझाङमा गएको भूकम्पबाट पनि हामीले महत्वपूर्ण पाठ सिक्नु पर्ने देखिन्छ। यी घटनाहरूबाट पाठ सिक्दै शैक्षिक जगतमा हुने क्षति कम गर्न निश्चित खालको आपतकालीन योजना बनाउनु आजको आवश्यकता हो।

२) वर्तमान अवस्था:

मानव वा प्राकृतिक सिर्जित कुनै पनि कारणले जनधनको ठूलो मात्रामा क्षति भएको अवस्थामा आपतकालीन स्थिति आउँदछ । सामान्यतया विपद् पूर्व जानकारी र सूचना नदिई मानवीय जनजीवन क्षतविक्षद पार्ने गरी आएको अवस्थामा प्रभावित क्षेत्रलाई आपतकालीन अवस्थाको क्षेत्रको रूपमा स्वीकार गरी तत्काल जनधनको थप क्षति हुन नदिन र विपद् पश्चातको समयमा छिटो भन्दा छिटो जनजीवन पुनःस्थापित गर्नका लागि आपतकालीन अवस्थाको सम्बोधन गरिन्छ ।

नेपाल भूकम्पीय जोखिमका हिसाबले ११ औं जोखिमयुक्त मुलुक हो भने बाढीको जोखिमका हिसाबले ३० औं र जलवायु परिवर्तनका कारणले प्रभावित हुनसक्ने जोखिमका हिसाबले चौथो जोखिमयुक्त अवस्थामा रहेको छ । विपद्को वेला मृत्यु, चोटपटक, धन सम्पत्तिको क्षतिको कारणले जनजीवन अत्यन्त असहज र अस्थिर बनाएको हुन्छ । घर, विद्यालय, बाटो, सञ्चार लगायत स्वास्थ्य सेवा र सुविधाहरू पनि क्षत विक्षत भएका हुन्छन् । यस्तो विषम अवस्थाको आपतकालमा समाजलाई थप सुरक्षित र मजबुत भई नियमित जीवनचर्यामा छिटो भन्दा छिटो पुनर्स्थापित गर्नका लागि शिक्षाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्न सक्दछ ।

विशेष गरी बालबालिका तथा युवाहरूलाई शिक्षा प्रदान गर्ने निकाय र स्थानहरूमा विपत्तको समयमा थप हानी नोक्सानी हुन नदिन, प्रभावित जनजीवनलाई छिटो भन्दा छिटो सामान्य अवस्थामा लैजानका लागि मनोविमर्श, चेतनामूलक गतिविधि र पुनःसामाजिकीकरणका गतिविधिहरू मार्फत महत्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याउनुपर्दछ । एकातिर विद्यार्थीहरूको सिकाइलाई छिटो भन्दा छिटो पुनः नियमित गराउन पर्दछ भने अर्कोतर्फ विद्यार्थी तथा उनीहरूका परिवारहरूमाथि परेको मानसिक दबाव तथा असरलाई सामान्यीकरण गर्नका लागि पनि जति सक्दो छिटो कदम चालनुपर्दछ । बालबालिकाहरूका शैक्षिक र मनोसामाजिक आवश्यकता र उनीहरूका अभिभावकको आफ्ना छोराछोरीप्रतिको उत्तरदायित्वमा सहजीकरण गर्ने भूमिका पनि यस समयमा अति आवश्यक हुन्छ । जुन शिक्षाको माध्यमले सम्बोधन गर्न आवश्यक हुन्छ ।

३) किन आपतकालीन अवस्थामा शिक्षा चाहिन्छ ?

शिक्षा प्रत्येक व्यक्तिको अधिकार हो । यस अधिकारलाई विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरू मुख्यगरी सन् १९४८ को मानव अधिकार सम्बन्धी घोषणा पत्रलगायतका दस्तावेजहरूमा उल्लेख गरीएको छ । त्यस्तै, सन् १९५१ को शरणार्थीसम्बन्धी घोषणा पत्र, सन् १९९६ मा जेनेभामा सम्पन्न सांस्कृतिक अधिकार सम्बन्धी घोषणापत्र, सन् १९८९ मा सम्पन्न बाल अधिकार महासन्धि र सन् २००० मा डकारमा सम्पन्न विश्व शिक्षा फोरमद्वारा पारित सबैको लागि शिक्षा कार्ययोजनामा समेत व्यक्तिको शिक्षा पाउने अधिकार स्पष्ट पारिएको छ ।

आपतकालीन अवस्था र सङ्कटको समयमा शिक्षा नाजुक हुन्छ । जब विद्यार्थी र शिक्षकहरू शिक्षण-सिकाई बाट वञ्चित

हुन्छन् तब तिनीहरूको राम्रो भविष्यको आशा गर्न पनि सकिन्न । आपतकालीन अवस्थाको शिक्षाले शारीरिक, मनोसामाजिक र बौद्धिक सुरक्षा प्रदान गर्दछ, जसले गर्दा जीवन बचाउन र जीवन यापन गर्नमा मद्दत मिल्छ ।

आपतकालीन अवस्थामा शिक्षाले खास गरी प्रभावित बालबालिका तथा किशोर-किशोरीहरूलाई सिकाइका लागि सुरक्षित स्थान उपलब्ध गराई पहिचानका लागि समेत सहयोग पुर्याएर जीवन जिउन मद्दत गर्दछ । शिक्षाले द्वन्द्व र विपदले ल्याएको मनोसामाजिक असरलाई सहज बनाउँदै सामान्य अवस्थामा फर्काउन र सङ्कटको बेला भविष्यप्रतिको आशा जगाउँदै स्थायित्व प्रदान गर्न तथा भविष्यमा हुने आर्थिक स्थायित्वको लागि महत्पूर्ण अवसर प्रदान गर्दछ । यसका साथै, शिक्षाले प्रभावित बालबालिकाहरूलाई दुर्व्यवहार, बालशैत्यमा बर्ना, यौन तथा लैङ्गिक हिंसा लगायतका शोषण हुनबाट जोगाई जीवन रक्षा गर्दछ । शिक्षाले आपतकालमा बाँच्न चाहिने सामान्य सरसफाइ र स्वास्थ्यसम्बन्धी ज्ञान तथा सिपहरू प्रदान गर्दछ, जुन कुरा आपतकालमा एकदमै महत्त्वपूर्ण हुन्छ । शिक्षाको माध्यमबाट परिवारसँग बिछोड भएका बालबालिकाहरूको पहिचान गर्न तथा तिनीहरूलाई आफ्नो परिवारसँग पुनःमिलन गराउन र उच्च जोखिममा रहेका बालबालिकाको पहिचान गर्न मद्दत पुग्छ, जुन कुरा बालबालिका र तिनीहरूको परिवारले पनि चाहेका हुन्छन् र यद्यपि शिक्षा एउटा निरन्तर चल्ने प्रक्रिया हो, जुन विपदको बेलामा पनि अवरूढ हुनुहुन्न ।

४) आपतकालीन शिक्षा योजना

विद्यालयमा विपद् व्यवस्थापनको मुख्य अभिप्राय विद्यालयलाई विपद् अघि, विपदको समयमा र विपद् पछि पनि आवश्यक सुरक्षाको अनुभूति दिनु हो । किनभने बालबालिकाहरू अध्ययन गर्ने मुख्य स्थानका रूपमा रहेको विद्यालय विपद्का सम्भावित घटनाहरूबाट सुरक्षित रहन आवश्यक हुन्छ । विपद् व्यवस्थापन तथा न्यूनीकरण र सुरक्षासम्बन्धी शिक्षाका लागि भैपरी आउने योजना बनाउने कुरा गर्दा विपद् व्यवस्थापनसँग विद्यालय सुरक्षाको कुरा जोडिएर आउँछ । बालबालिकाहरूलाई विपत्तयुक्त घटनाको सन्त्रासबाट मुक्त बनाउन र ढुक्क भएर पढ्न पाउने वातावरणको सिर्जना गर्न आवश्यक छ । त्यस्तै विद्यालयमा प्रकोपको समयमा चुनौतीको सामना गर्न र प्रकोपपश्चात् कक्षाहरू सुचारू रूपले सञ्चालन हुन कुनै अवरोध सञ्चालन हुन आवश्यक छ । विपद् व्यवस्थापनलाई विद्यालय सुरक्षाको अवधारणाबाट अलग गरेर बुझियो भने त्यो अधुरो रहन सक्दछ । यसैले विद्यालय सुरक्षा अभिवृद्धि र विपद् व्यवस्थापनका रणनीतिहरूलाई एकीकृत रूपमा तय गर्न जरूरी छ ।

सम्भावित आपतकालीन अवस्थाको आँकलन गर्न तथा सोही अनुरूपका व्यवस्थापकीय पक्षहरूको बन्दोबस्त मिलाउन आपतकालीन शिक्षा आवश्यक हुन्छ । आपतकालीन शिक्षा योजनाले मूलतः असहज परिस्थितिमा पनि प्रभावित व्यक्तिहरूलाई सहज जीवनयापन र सिक्न पाउने अधिकारको सुनिश्चित गर्ने प्रयास गर्दछ । शिक्षाका लागि न्यूनतम मापदण्ड पूर्व तयारी, प्रतिकार्य र सुधारका मार्ग पहिल्याउन आपतकालीन शिक्षा आवश्यक हुने भएकोले स्थानीय विशिष्ट अवस्थाको जगमा यसको निर्माण वाञ्छनीय हुन्छ । हाम्रा परिवेशमा घटन सक्ने सम्भावित विपद्हरू, त्यसको सामना गर्ने संयन्त्र निर्माण र प्रभावित बालबालिकाहरूको शिक्षा, स्वास्थ्य, पोषण र अनुकूलित वातावरण निर्माणका लागि सान्दर्भिक वैकल्पिक सिकाइ संयन्त्रहरूलाई उपयोगमा ल्याउनु पर्ने हुन्छ । आपतकालीन शिक्षा योजनाले सम्भावित विपद्प्रति सजग हुन र भैपरी आउने असहज परिस्थितिमा पनि सिकाइ निरन्तरताको उपयुक्त विकल्प उपयोग गर्न सघाउने भएकोले पनि यसको आवश्यकता महसुस गरीएको हो । गत वर्ष शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले तयार गरेको विद्यालय शिक्षा सम्बन्धी आकस्मिक कार्य योजना २०७७ लाई आवश्यकताअनुसार सन्दर्भ सामग्रीको रूपमा प्रयोग गर्दै सिकाइ निरन्तरताको उत्तम विकल्पको उपयोगमा समुचित ध्यान दिन सक्दा सिकाइ निरन्तरता सम्भव हुन सक्छ । यसो हुँदा सबै स्थानीय तहले आफ्नो परिवेश सापेक्ष आपतकालीन शिक्षा योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्न सके सबै बालबालिकाहरूको सिक्न पाउने अधिकारको सुनिश्चित गर्न सकिने सम्भावना रहन्छ ।

५) शिक्षा अधिकार सम्बन्धी विश्वव्यापी प्रचलन

बाल अधिकार महासन्धि विश्वव्यापी घोषणालाई नेपाल सरकारले स्वीकार गरी सबै बालबालिकालाई आधारभूत तहको शिक्षा, अनिवार्य तथा निःशुल्क र प्रत्येक बालबालिकालाई माध्यमिक तहसम्मको शिक्षामा पहुँच र उपलब्ध गराउने

प्रतिबद्धता) भाग २८ (गरेको छ । त्यसै गरी, सरकारले सबैका लागि शिक्षा र दीगो विकासका लक्ष्यहरू समेत प्रवर्धनगरीरहेको छ, जुन कार्यक्रमहरू संसारभरका बालबालिकाहरूलाई आधारभूत तहको शिक्षा पूरा गराउने सुनिश्चितताका लागि विश्वव्यापी रूपमा कार्यान्वयन भइरहेका छन् ।

६. नेपाल सरकारका प्रतिबद्धताहरू

नेपाल सरकार आफैँ पनि अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरूसँग सम्बन्धीत भएकाले विश्वव्यापी शिक्षाको मर्मलाई पूरा गर्न निरन्तर प्रयासरत छ । प्रत्येक नागरिकले आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क रूपमा हासिल गर्नुपर्ने र माध्यमिक तहसम्मको निःशुल्क शिक्षा पाउने अधिकार नेपालको संविधानले कानून अनुसार प्रत्याभूति गरेको छ । यसै सर्तमा रहेर शिक्षा मन्त्रालयले नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको सङ्घीय गणतन्त्रात्मक राज्य संरचना अनुरूप राष्ट्रको सामाजिक-आर्थिक रूपान्तरणका लागि आवश्यक स्वावलम्बी, प्रतिस्पर्धी, प्रवर्तनात्मक र मूल्य उन्मुखनागरिकको विकासमा योगदान पुर्याउने दूरदृष्टि साथ विद्यालय क्षेत्र विकास योजना) २०१६-२०२३ (विद्यालय शिक्षा क्षेत्रको योजना SESP) लागु गरेको छ । सरकारको निरन्तर र दृढ प्रतिबद्धता अनुरूप, जनवरी २०१२ मा काठमाण्डौमा सम्पन्न शिक्षामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय कार्यशालाले “शिक्षामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी १० बुँदे घोषणा पत्र” जारी गर्यो । यस घोषणा पत्रले विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई शिक्षा नीति नियमहरू तथा योजनाहरूमा मूल प्रवाहीकरण गर्नुपर्ने, शिक्षण सिकाईमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण, सुरक्षित विद्यालय र यसको प्रवर्द्धन तथा सन् २०१४ मा विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषयहरूलाई जोड दिइएको थियो । विद्यालय सुधार योजनाको विषयगत समूहमा विद्यालयको भौतिक पक्ष तथा गैरभौतिक पक्षका साथै आपतकालीन अवस्थाको पूर्व तयारी पक्षलाई समेत समावेश गरिएको छ । विद्यालय सुरक्षा र विपद् जोखिम न्यूनीकरण विषयलाई राष्ट्रिय पाठ्यक्रम खाकामा समावेश गर्ने, विद्यालयमा विपद्को पूर्व तयारी गर्ने, भूकम्पले क्षति पुर्याएका भवनहरूको प्रबलीकरण गर्ने, नयाँ निर्माण भएका तथा साबिक विद्यालय भवनहरूको भौतिक अवस्थाको यकिन गर्ने जस्ता प्राथमिकता प्राप्त क्रियाकलापहरूको कार्यान्वयन मार्फत विद्यालय सुरक्षा र विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई मूल प्रवाहीकरण गर्ने रणनीति लिइएको छ ।

विपद् प्रतिकार्य र पूर्व तयारीको अन्तिम जिम्मेवारी सरकारको हुने भएकाले नेपाल सरकारले विपद् पूर्व तयारी र प्रतिकार्यको समन्वय गर्ने सम्पूर्ण जिम्मा गृह मन्त्रालयलाई दिएको छ । यसका लागि नेपाल सरकारले सन् २०१३ मा “राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा” निर्माण गरेको छ । गृह मन्त्रालयले अन्य मन्त्रालयहरू, संयुक्त राष्ट्र सङ्घ अन्तर्गतका निकायहरू तथा अन्य अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी सङ्घ संस्थाहरूको सहकार्यमा यस ढाँचाका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । उक्त ढाँचा अनुसार मानवीय कार्य गर्ने अन्य संस्थाहरूले विषयगत समूहको सहनेतृत्व गर्दछन् ।

७) उद्देश्यहरू:-

१. सडकटको सम्भावित जोखिम अनुमान गर्ने विद्यालय तथा समुदायको क्षमता विकास गर्नु ।
२. सम्भावित जोखिम अनुसार पूर्वसवधानी अपनाई भविष्यमा हुनसक्ने क्षति न्यूनीकरण गर्नु ।
३. विपद् कार्ययोजना बनाई लागु गर्नु ।
४. आपतकालीन अवस्थामा पनि विद्यालयहरूमा पठन पाठनका लागि उपयुक्त वातावरण तयार गर्नु
५. विद्यालयको भौतिक संरचना जोखिममुक्त ढंगले निर्माण गर्नु ।
६. बालबालिकालाई कुनै अवरोध विना सामान्य अवस्थामा निरन्तर गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्त गर्ने अवस्था सुनिश्चित गरी बालअधिकारको सुरक्षा गर्न सम्बन्धित स्थानीय तहमा समन्वय गर्ने ।
७. विपद्को अवस्थामा आइपर्ने भौतिक-मनोवैज्ञानिक विचलनबाट बचाई शिक्षक तथा विद्यार्थीलाई सामान्य अवस्थामा लैजान समन्वयकारी भूमिका निर्वाहा गर्ने ।
८. क्षेत्रगत सदस्य निकायहरू विच समन्वय गरि शिक्षा क्षेत्र र बालबालिकामा पर्न सक्ने असरहरूको निरूपणका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने ।

९. विपद्को अवस्थामा पठनपाठन हुन सक्ने अवरोधलाई कम गर्न आवश्यक सूचना तथा स्रोतसाधनका लागि स्थानीय तह, गैसस र क्षेत्रगत निकायको बीचमा समन्वय गर्ने ।

द) रणनीतिहरू:-

१. विपद्बाट जोगिनका लागि विद्यार्थीहरूलाई जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
२. विपद्बाट जोगिनका लागि अभिभावक लक्षित जनचेतना मूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
३. खतरा पहिचान तथा जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन गर्ने ।
४. सडकटपूर्ण अवस्थामा शिक्षण सिकाइलाई निरन्तरता दिन वैकल्पिक विधिका प्रयोग गर्ने ।
५. आपतकालीन संयन्त्रको निर्माण गर्ने ।
६. आपतकालीन कोष खडा गर्न ।
७. जनशक्ति व्यवस्थापन तालिमगोष्ठिको व्यवस्था गर्ने । ,
८. उद्धार र राहत व्यवस्थापनका लागि आवश्यक काम गर्ने ।
९. विद्यालयमा प्राथमिक उपचारका लागि चाहिने सामग्रीहरू व्यवस्थापन गर्ने ।

९) अपेक्षित उपलब्धि, क्रियाकलाप र लक्ष्य निर्धारण:

उपलब्धिहरू:

१. संकटको सम्भावित जोखिम अनुमान गर्न विद्यालय तथा समुदायको क्षमता विकास भएको हुने छ ।
२. समाजमा आइपर्ने विपद्का घटनामा कमी आउनुका साथै क्षति न्यूनभएको हुने छ ।
३. जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन भएको हुने छ ।
४. सडकटपूर्ण अवस्थामा पनि वैकल्पिक माध्यमबाट शिक्षण सिकाइ भएको हुने छ ।
५. प्रत्येक विद्यालयमा प्राथमिक उपचारका लागि चाहिने सामग्रीको व्यवस्था भएको हुने छ ।

१०) जिम्मेवारी:

प्रकोप प्रभावित क्षेत्रमा शिक्षक बालबालिका तथा अभिभावकहरूका लागि परामर्श सेवा संचालन गरि मनोबैज्ञानिक रूपमा वातावरण तयार गर्नु आवश्यक हुन्छ । सामाजिक अभियन्ता शिक्षक, शिक्षा क्षेत्रमा सहकार्य गर्ने गैसस तथा स्थानीय तह शिक्षा युवा तथा खेलकुदशाखा मार्फत परामर्श सेवा संचालन गरिनेछ । मनोबैज्ञानिक रूपमा पठनपाठनको वातावरण तयार भैसके पछि नियमित र निरन्तर रूपमा विद्यालय संचालन हुने अवस्था सृजना नहुन्जेल सम्म नेपाल सरकार, शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले पाठ्यक्रमलाई संक्षेपिकरण गरि तयार गरिएका पाठ्यसामग्री उपलब्ध गराई पठनपाठन गरिनेछ । प्रकोपबाट क्षति भएका भौतिक संरचना, पाठ्यपुस्तक लगायतको व्यवस्थापन गरी शैक्षिक क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ ।

११) आपतकालिन शिक्षा सम्भावित असर:

- विद्यालय भवन तथा कक्षाकोठामा क्षति
- विद्यालय स्तरमा मानविय क्षति
- विद्यालयमा खानेपानी तथा शौचालय क्षति
- शिक्षक तथा बालबालिकामा त्रासको वातावरण
- शैक्षिक सामग्रीमा क्षति
- विद्यालयको खेलमैदान क्षति
- विद्यालयजाने वाटोको क्षति आदि

१२) विषयक्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी निकायहरू:

अगुवा निकाय: शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई, बझाङ/ सामाजिक विकास कार्यालय, बझाङ

सहयोगी संस्थाहरू:-	सहयोगी संस्थाहरू:-
<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला प्रहरी कार्यालय शसस्त्र प्रहरी बल नेपाली सेना जि.स.स.तथा स्थानीय तहहरू राजनैतिक दलहरू नेपाल रेकर्डस सोसाइटी World Vision 	<ul style="list-style-type: none"> पत्रकार महासंघ एफ.एम.हरू UNICEF Save the Children WEE UMN Nepal साईपाल विकास समाज प्रगतिशिल विकास समाज गौरसरकारी संस्था महासंघ रिड्स नेपाल MPDS

विषयगत योजना

क्र.स.	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य	आपतकालिन अवस्था संवोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्व तयारि कार्य सम्बोधन नगर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
१	DDMC को बैठकमा सहभागि भई जानकारी लिने दिने, cluster समन्वय बैठक र सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई सुचना संकलनका लागि निर्देशन logistic व्यवस्थापन	सरोकारवाला संग समन्वयात्मक बैठक आयोजना का लागि मिति तोक्ने ।	बैठक आयोजना गर्ने ।	सामाजिक विकास कार्यालय	५,०००।००
२	शिक्षा सम्बन्धि द्रुत लेखाजोखा गर्ने ।	MIRA अभिमुखिकरण	MIRA टीमहरु तयार गरि तालिमहरु प्रदानगर्ने र सम्पर्क नं अपडेट गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	५००००।००
३	स्रोत साधनको आकलन (आवश्यकता, लेखाजोखा र ग्याप पहिचान गर्ने) घटनाको वस्तुगत विवरण तयार	विषयगत क्षेत्रले घटनाको वस्तुगत विवरण तयार गर्ने ।		स्थानिय तह, शिक्षा शाखा	१०००००।००
४	आपतकालीन शिक्षा व्यवस्थापन कार्यदल गठन गरी अभिमुखीकरण गर्ने			शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	१५०००।००
५	कम्तिमा उच्च जोखिममा रहेका स्थानीय तह नगरपालिका र गाउँपालिकामा मानवीय तथा अन्य स्रोत समेतको रोप्टर निर्माण गर्ने			शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	२५०००।००
६	प्रत्यक स्थानिय तहमा Education in Emergency EiE फोकल पर्सनको व्यवस्था गर्ने			स्थानीय तहका शिक्षा यूवा तथा खेलकुद शाखाहरु	
७	विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धित शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने			शिक्षा विकास तथा समन्वय	२०००००।००

	(School Safety Training)			इकाइ/ World Vision	
८	आपतकालीन अवस्थाका लागि पाठ्य सामाग्रीको व्यवस्थापन गर्ने	प्रयोग भैसकेका पाठ्यपुस्तकहरू संकलन गरि सबै स्थानीय तहहरूमा राख्ने व्यवस्था गर्ने		स्थानीय तहका शिक्षा यूवा तथा खेलकुद शाखाहरु	५००००१००
९	विद्यालय स्तरमा भूकम्पीय तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी चेतनामूलक गतिविधिहरू संचालन गर्ने			शिक्षा बिकास तथा समन्वय इकाइ, शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरु	१५००००१००
१०	विद्यालय स्तरमा कृतिम घटना अभ्यासहरु गराउने ।			स्थानीय तहका शिक्षा यूवा तथा खेलकुद शाखाहरु, World Vision	५००००१००
११	विद्यालयमा जोखिम न्युनिकरणका लागि विद्यालय सुधार योजना			स्थानीय तहका शिक्षा यूवा तथा खेलकुद शाखाहरु	२०००००१००
१२	विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी IEC सामाग्रीको व्यवस्थापन गर्ने			शिक्षा बिकास तथा समन्वय इकाइ, शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरु,स्रोत केन्द्र	४५०००१००
१३	स्थानिय पाठ्यक्रममा विपद् र प्रकोप सम्बन्धि पाठ्यक्रम बिकास गरि कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	स्थानिय तहले तत्काल तयार पारेको स्थानिय पाठ्यक्रमलाई सम्बन्धित विषय क्षेत्रबाट मानयता प्राप्त गरि शिक्षण गराउनु पर्ने ।	प्रत्यक स्थानिय तहमा रहेका विद्यालयमा स्थानिय पाठ्यक्रम मार्फत सचेतना र पुर्वतयारि गराउने ।	शिक्षा बिकास तथा समन्वय इकाइ,	

कार्यान्वयन र पुनरावलोकन रणनीति

१. विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य योजना क्रियाशील हुने: यो योजना जिल्लामा प्रमुख प्रकोपको समयमा विषयगत क्षेत्रहरूको क्रियाशीलता बढाउन मार्गदर्शनको रूपमा रहने छ । यस भित्र रहेका क्षेत्रगत योजनाहरूलाई आत्मसाथ गरी विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूले मानवीय क्षेत्रमा सहयोग उपलब्ध गराउन सक्नेछन् ।

२. विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्ययोजनाको कार्यान्वयन: यसको कार्यान्वयन हरेक विषयगत क्षेत्रले तय गरेका पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बमोजिम हुनेछ । यस योजनाको कार्यान्वयनका लागि विषयगत अगुवा संस्थानिकाहरूले नेतृत्वदायी भूमिका खेल्नेछन् । यस योजनाले विषयगत क्षेत्रहरूलाई कार्यसम्पादनको प्रभावकारीताका लागि जवाफदेही बनाउने छ ।

३. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधिक गर्ने: विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको वार्षिक रूपमा समीक्षा गरी नियमित अद्यावधिक गरिनेछ । विपद्को समयमा प्रतिकार्य गरिसके पछि आवश्यकतानुसार पुनःसमीक्षा गरिनेछ । हरेक विषयगत क्षेत्रले आ-आफ्नो क्षेत्रको कार्य सम्पादनको विस्तृत समीक्षा गरी अद्यावधिक योजना र प्रतिवेदन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

प्रातवदन तथा अभिलेखन**१. प्रतिवेदन तथा सञ्चार:**

विपद् प्रतिकार्यको प्रतिवेदन तथा सञ्चार विपद् पूर्वतयार तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ पहिलो संशोधन २०७६ मा उल्लेख भएको अनुसूचि १६ अनुसार गरिने छ । प्रतिवेदनको जानकारी सबै सरोकारवालाहरूलाई जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा स्थापित जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC) बाट उपलब्ध गराइने छ । आपतकालिन समयमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको प्रत्यक्ष निर्देशनमा रहेर घटना विवरण तयार गर्ने र त्यसलाई स्थानीय, प्रादेशिक तथा केन्द्रीय तहमा प्रवाह गरिने छ ।

२. संस्थागत व्यवस्था:

नेपालमा विपद् व्यवस्थापनको कानूनी संरचनाको शुरुवात २०३९ सालमा जारी भएको दैवीप्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ र हाल परिमार्जित विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ बाट भएको हो । यो ऐनले विपद् व्यवस्थापनको लागि संघ देखि स्थानीय तहसम्म संस्थागत संरचनाको व्यवस्था गरेको छ । अतः यसको संस्थागत व्यवस्था कानूनमा उल्लेख भए वमोजिम नै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मातहतमा रहि रहनेछ ।

३. अभिलेखीकरण:

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC) को समन्वयमा जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको दस्तावेज २०८१ अद्यावधिक गरिएको छ । आगामी दिनहरूमा हुने अद्यावधिकरणलाई पनि नियमित रूपमा अभिलेखीकरण गरिदै लगिने छ ।

४. अनुमोदन प्रक्रिया:

मिति २०८० जेठ २३ गते जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुमोदनको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक आयोजना गरियो । बैठकमा सहभागी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी/ सदस्यहरू लगायत सरोकारवाला निकायहरूबाट प्राप्त सल्लाह सुझावहरूलाई ग्रहण गर्दै पुनःयस योजनामा समावेश गरी बझाङ जिल्लाको विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना २०८१ अनुमोदन गरिएको छ ।

५. सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकन:

क्र.स.	सन्दर्भ सामग्री	मुख्य सिकाई
१	जिल्ला विपद् प्रतिकार्य योजनाहरू २०६९ देखि २०८०	विपद् प्रतिकार्य योजना क्रियाशिल भई कार्यान्वयन भएको छ ।
२	जिल्लामा विगतमा गरिएको विपद् प्रतिकार्यको अभिलेख ।	विगतका कामहरूको अभ्यासले विपद् प्रतिकार्य योजनाको लागि सहज गराएको ।
३	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७	विषयगत एवं एकिकृत विपद् प्रतिकार्य योजना बनाउन सहज ।
४	विपद् जोखिम न्यूनिकरणकालागि राष्ट्रिय रणनीति २०६६	राष्ट्रिय स्तरमा तयार गरिएको नीतिवारे जाकारी र जिल्ला स्तरमा समायोजन गर्ने प्रक्रियावारे स्पष्टता ।
५	विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ पहिलो संशोधन २०७५)	ऐनले व्यवस्था गरेको मापदण्ड र सरकारी संरचना बारे जानकारी ।
६	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४	विपद् जोखिम न्यूनिकरणमा स्थानीय निकायको भुमिका बारे जानकारी ।
७	स्फेयर परियोजना	राहत मापदण्ड र आवश्यकता बारे जानकारी ।
८	स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६८	जोखिम व्यवस्थापनका स्थानीय गतिविधिहरू पहिचान र कार्यान्वयन बारे जानकारी ।

अनुसुचीहरूः

अनुसुची-१

विपद् प्रतिकार्य तथा मानवीय सहायताको क्षेत्रमा क्रियाशिल साझेदार निकायको सूचीः

क्र.स.	संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	फोन नं.
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बझाङ	भक्तराज जोशी	९८४८४३६४२४
२	उद्योग वाणिज्य संघ बझाङ	दान बहादुर सुर्मेली	९८५१०८०७६२
३	गैरसरकारी संस्था महासंघ बझाङ	भिम रसाईली	९८४८४३६३९०
४	पत्रकार महासंघ	शैलेन्द्र रोकाया	९८४८४८७१७७
			०९२-४२११४२
५	निर्माण व्यवशायी संघ	भुमीराज धामी	९८६५५७५७५७
६	वस व्यवशायी समिति	दिपक कठायत	९८४८४८१७६४
७	नेपाल स्काउट	गणेश राज जोशी	९८४८४३६३११
८	संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रम UNDP	हर्क ऐर	९८५८७५२१२२
			९८१२४७८६३
९	संयुक्त राष्ट्रसंघिय जनसंख्या कोष UNFPA	धन बहादुर लम्साल	०९२-४२११०२
१०	विश्व खाद्य कार्यक्रम WFP	राजेन्द्र रसाईली	९८६३४०६०६२
११	UNICEF		
१२	सेभ द चिल्ड्रेन	शेर बहादुर राउले	९८५८४२३२३६
१३	World Vision	मेनका मल्ल	९८६०७३४१९९
१४	युनाईटेड मिसन टु नेपाल UNM	मोहन चन्द्र भण्डारी	९८५११७८८०६
१५	मर्सिकोर नेपाल		
१६	People In Need	चेतन खड्का	९८५८४७७९८३
१७	रुडुक डेडेलधुरा RUWDUC	अम्मर साउद	९८४२६८३२०२
१८	MPDS	सुरेन्द्र ठगुना	९८६२४६३९०
			०९२-४२११७५,
१९	साईपाल विकास समाज	कविन्द्र खड्का	९७४९००९०७३
	सामाजिक विकास तथा प्राविधिक विकास सेवा समुह	कृष्ण जोशी	०९२-४२२१४१९,
२०			९८४०३३९८९१
			०९२-४२१३५७,
२१	प्रगतिशिल युवा समाज	लवराज जोशी	९८४८४७५६४५
			०९२-४२१३६७,
२२	दलित सहयोग समाज	सुनिल दमाई	९८६४३२६१९७
२३	IDS Nepal	सुरेन्द्र जैरु	
२४	महिला सुरक्षित आवास गृह	राधा विष्ट	९८४७५१७२७९
२५	सिएमसी नेपाल	सन्त खड्का	९८४८६०५३४२
२६	साहारा नेपाल	भानुभक्त जोशी	९८४८४७३६२१
२७	सामाजिक विकास केन्द्र	सुरत बहादुर सिंह	९८४४१६०८६४
२८	सृजनशिल युवा समाज	शैलेन्द्र रोकाया	९८६८४०६७८२
२९	बझाङ प्लस	नविन शाही	९८६८४५०५६५

अनुसुची- २

जिल्ला तथा स्थानीय तहका प्रमुख, उप प्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरुको सम्पर्क सुची:

क्र.स.	जिल्ला/स्थानीय तह	नाम	पद	सम्पर्क नं	विपद् सम्पर्कव्यक्ति	सम्पर्क नं
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय बझाङ	विश्वालमित्र कुइकेल	प्र.जि.अ.	9858417777	नन्द बहादुर धामी	९८५८४८२०२६ ९८४८४८९८८७
२	जयपृथ्वी नगरपालिका	चेतराज बजाल	नगर प्रमुख	9848599508	नरेन्द्र बहादुर थापा	९८४८४५६८७६
		रतन बहादुर सिंह	नगर उपप्रमुख	9860516103		
		अम्मरराज जोशी	प्र.प्र.अधिकृत	9865649027		
३	बुङ्गल नगरपालिका	जय बहादुर धामी	नगर प्रमुख	9851187600	देवराज जोशी	९८६८३५७९९७
		धन बहादुर बोहरा	नगर उपप्रमुख	9858420834		
		नरेश कुँवर	प्र.प्र.अधिकृत	9848543721		
४	खप्तडछत्रा गाउँपालिका	उत्तम बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	9868410738	महेश कुमार खत्री	९८४४९४३०९० ९७६६४९३०३०
		विष्णु बहादुर थापा	उपाध्यक्ष	9863304670		
		विर बहादुर नेपाली	प्र.प्र.अधिकृत	9761811726		
४	छविसपाथिभेरा गाउँपालिका	बसन्त चलाउने	अध्यक्ष	9868450632	तुलसी बहादुर धामी	९८६५७५९५९८
		लक्ष्मण बोहरा	उपाध्यक्ष	9865536096		
		गगन ऐडी	प्र.प्र.अधिकृत			
५	केदारस्युँ गाउँपालिका	गणेश बहादुर बोहरा	अध्यक्ष	9865620270	धनराज जोशी	९८६५७७०९७२, ९८६८५४२०८६
		मनिषा धामी	उपाध्यक्ष	9864328722		
		पदम राज उपाध्याय	प्र.प्र.अधिकृत	9865906596		
६	तलकोट गाउँपालिका	कलक बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	9822669406	अम्मरराज उपाध्याय	९८६८५४४८७४ ९७४०८००४००
		पार्वती कुमारी भण्डारी	उपाध्यक्ष	9825784515		
		केशव राज जैशी	प्र.प्र.अधिकृत	9858420845		
७	थलारा गाउँपालिका	प्रकास बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	9851310645	प्रकास बहादुर भण्डारी	९८६५६५४६६५, ९८०९४७९२९८
		राम बहादुर खाली	उपाध्यक्ष	9848724622		
		सिद्धराज पण्डित	प्र.प्र.अधिकृत	9858490254		
८	दुर्गाथली गाउँपालिका	दिल बहादुर थापा	अध्यक्ष	9851322524	मकर बहादुर मण्डेल	९८५८४८५६९९, ९८०९४७९४४६
		जनक बहादुर दौल्याल	उपाध्यक्ष	9848464030		
		झलक बहादुर दौल्याल	प्र.प्र.अधिकृत	9858485617		
९	मष्टा गाउँपालिका	ज्ञान बहादुर बोहरा	अध्यक्ष	9851006947	भक्त बहादुर कठायत	९८४७५५८८८८
		हर्क धामी	उपाध्यक्ष	9745596127		
		रमेश कुमार खडका	प्र.प्र.अधिकृत	9858487315		
१०	बित्थडचिर गाउँपालिका	अम्मर सिंह महर	अध्यक्ष	9851115518	माधव अवस्थी	९८६५५३८९२६
		धन लक्ष्मी मल्ल	उपाध्यक्ष	9868584409		
		रमेश बहादुर विष्ट	प्र.प्र.अधिकृत	9848735434		
११	साईपाल गाउँपालिका	मान विर बोहरा	अध्यक्ष	9848619789	मुकेश बोहरा	९८४८६७२९२४
		डोल्मा तामाङ्ग	उपाध्यक्ष	9868410888		
		राधा कृष्ण जोशी	प्र.प्र.अधिकृत	9865613535		
१२	सुर्मा गाउँपालिका	खडक बहादुर बोहरा	अध्यक्ष	9848435943	गणेश राज उपाध्याय	९८६८५८४९३४

		रमला कुमारी मण्डेल पुजारा	उपाध्यक्ष	9848545368		
		चक्र प्रसाद जोशी	प्र.प्र.अधिकृत	9847288477		

अनुसूची: ३

बझाङ जिल्लामा रहेका दमकल र एम्बुलेन्सहरूको विवरण

क्र.सं.	स्थानीय तह	स्वामित्व	चालकको नाम	चालकको सम्पर्क नम्बर
१	जयपृथ्वी न.पा	जिल्ला अस्पताल	नरेन्द्र वम	९८४१२८१२९८
२	जयपृथ्वी न.पा	जिल्ला अस्पताल	केदार मण्डेल	९८४९७३४२९६
३	जयपृथ्वी न.पा	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	हेरेन्द्र सिंह नायक	९८४८७५९५५८
४	बित्थरचिड गा.पा	देउलेक प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी	दिपेन्द्र वोहरा	९८४४१४९५६२
५	केदारस्यू गा.पा	रायल प्रा.स्वा.चौकी	दिपेन्द्र विष्ट	९८६४३९७५०४
६	छबिसपाथिभेरा गा.पा	कोटचौघानपाटा स्वास्थ्य चौकी	नरेश सिंह	९८४८९८२४२९
७	बुङ्गल न.पा	खिरातडी स्वा.चौकी	राम बहादुर कामी	९८६४३२८३८८
८	बुङ्गल न.पा	पिपलकोट स्वा.चौकी	विरेन्द्र देवार	९८४०६७४७७७
९	बुङ्गल न.पा	कफलसेरी स्वा.चौकी	कृष्ण जाम्री	९८६४२९१६९९
१०	मष्टा गा.पा	कोटदेवल स्वा.चौकी	अर्जुन बहादुर थापा	९८६५८१०९५७
११	तलकोट गा.पा	तलकोट स्वास्थ्य चौकी	प्रेम रोकाया	९८०६४१७०५५
१२	दुर्गाथली गा.पा	सैनपसेला स्वास्थ्य चौकी	नारायण दौल्याल	९८६८०३९२९६

बझाङ जिल्लामा रहेका दमकलको विवरण

क्र.सं.	स्वामित्व	चालकको नाम	चालकको सम्पर्क नम्बर	बैकल्पिक सम्पर्कनम्बर
१	जयपृथ्वी नगरपालिका	पदम बहादुर थापा	९८४८६१९८४८	०९२-४२१०६४

अनुसूचि-४ जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरूको सम्पर्क विवरण:

नेपाली सेना:

त्र.स.	कार्यालयको नाम	दर्जा	नाम थर	सम्पर्क नं.
१	विरभद्र जङ्ग गुल्म पानकोट	गुल्मपति	धिरज रावत	०९२-४२१००२ ९८५८४८८६८९

नेपाल प्रहरी:

सि.नं.	कार्यालय	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नम्बरहरू	
				कार्यालय	व्यक्तिगत
१	जि.प्र.का.बझाङ	प्र.ना.उ.	भरत बहादुर शाह	9858415555	9851281468
२				092-421006	
३		प्र.नि.	व्यापक चन्द्र शाह	092-421005	9851115588
४	बडा प्रहरी कार्यालय चैनपुर	प्र.स.नि.	विरेन्द्र सिंह धानुक		9864321084
५	ईलाका प्रहरी कार्यालय मष्टा	प्र.स.नि	लोकेन्द्र विष्ट	9858485589	9868718672

६	ईलाका प्रहरी कार्यालय दुर्गाथली	प्र.स.नि	उत्तम बहादुर खड्का	9858485583	9858490025
७	ईलाका प्रहरी कार्यालय बुङ्गल	प्र.ना.नि.	बिर सिंह ठगुन्ना	9858485586	9845251379
८	ईलाका प्रहरी कार्यालय थलारा	प्र.ना.नि.	राम सिंह बिष्ट	9858485587	9865577518
९	ईलाका प्रहरी कार्यालय धुली	प्र.स.नि.	गणेश ब.बुढा	9858481428	9864750484
१०	विमान स्थल सुरक्ष गार्ड देवल बझाङ	प्र.स.नि	जय बहादुर डाँगा	9858488252	9869972591
११	कारागार सुरक्षा गार्ड बझाङ	प्र.स.नि	धौल सिंह धामी	9858481429	9848858710
१२	जि.अ.स.तथा सु.प्र.ई. बझाङ	प्र.ह.	दिल ब. बम		9865879324
१३	प्रहरी चौकी विथडचिर बझाङ	प्र.स.नि.	राजेन्द्र सिंह पुजारा	9858485592	9862483971
१४	प्रहरी चौकी रायल बझाङ	प्र.स.नि	गोविन्द ब.डाँगा	9858485593	9848478881
१५	प्रहरी चौकी मटेला बझाङ	प्र.स.नि	कृष्ण राज भट्ट	9858485594	9843081867
१६	प्रहरी चौकी छान्ना बझाङ	प्र.स.नि	जगत ब.बोहरा	9858488241	9868536506
१७	प्रहरी चौकी दौलीचौर बझाङ	प्र.स.नि	नैन सिंह साउद	9858488253	9848407262
१८	प्रहरी चौकी मेलविसौना बझाङ	प्र.स.नि	नरेन्द्र ब. रावल		9814663903
१९	प्रहरी चौकी लासि बझाङ	प्र.स.नि	कमल प्रशाद जोशी	9858481439	9848036550
२०	प्रहरी चौकी बिसौनाचौर	प्र.स.नि	लक्ष्मण सिंह कुँवर	9858488239	9844833597
२१	प्र.जि.अ.नि.सु गार्ड बझाङ	प्र.ह.	मान सिंह धामी		9848754457
२२	अस्थाई प्रहरी पोष्ट झोता बझाङ	प्र.ना.नि.	पदम ब.बलायर	9858481430	9858490024
२३	अस्थाई प्रहरी पोष्ट बागथला	प्र.स.नि	केशव ठगुन्ना	9858481431	9864610840
२४	अस्थाई प्रहरी पोष्ट विजगडा	प्र.स.नि	लाल सिंह रावल	9858481432	9847999013
२५	अस्थाई प्रहरी पोष्ट पुतलीलेक	प्र.स.नि	हर्क बहादुर खड्का	9858481434	9868898435
२६	अस्थाई प्रहरी पोष्ट पाटादेवल	प्र.स.नि.	भरत सिंह बोहरा	9858481435	9841708615
२७	अस्थाई प्रहरी पोष्ट पाटागाँउ	प्र.स.नि.	प्रमानन्द जोशी		9865629288
२८	अस्थाई प्रहरी पोष्ट धमेना बझाङ	प्र.ह.	जनक रावल		9865961361
२९	प्रहरी वेस बिसौनाचौर बझाङ	प्र.स.नि	शेर सिंह बुडाल	9858481441	9848821486
३०	प्रहरी वेस देउलेक बझाङ	प्र.स.नि.	मोहन ब.शाही	9858481436	9868569156
३१	जिल्ला अस्पताल बझाङ ड्युटी	प्र.व.ह.	महेन्द्र बहादुर बम	9858488686	9849672775
३२	अस्थाई प्रहरी पोष्ट बगडगाँउ बझाङ	प्र.स.नि.	भान बहादुर चन्द		9862487602
३३	अस्थाई प्रहरी पोष्ट बगडा बझाङ	प्र.व.ह.	रबिन्द्र सिंह धामी		9848851724
३४	अस्थाई प्रहरी पोष्ट धलौन बझाङ	प्र.स.नि.	पदम सिंह बडाल		9864801777
३५	जि.ट्रा.प्र.का.बझाङ	प्र.स.नि	पुष्कर सिंह बिष्ट	9858481081	9864325533
३६	अ.ट्रा.प्र.का. बागथला बझाङ	प्र.ह.	भोजराज पाण्डेय		9858490096

जिल्ला स्थित सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल:

क्र.स.	कार्यालयको नाम	दर्जा	नाम थर	सम्पर्क नं.
१	सशस्त्र प्रहरी बल आश्रित गुल्म बझाङ	स.प्र.ना.उ.	जनकराज पन्त	९८५९२७२७६५
२	सशस्त्र प्रहरी बल कालङ्गा वेसिन हाईड्रोपावर सुरक्षा वेस बुङ्गल	स.प्र.व.ना.नि	नरेश बहादुर खड्का	९८०२५३८५८६

अनुसूचि-५ राष्ट्रिय पार्टीका दलहरु:

क्र.स.	नाम	पद	पार्टी	सम्पर्क नं.
१	खडक बहादुर बोहरा	सभापति	नेपाली काँग्रेस	०९२-४२९०४३ ९८४८४३६७४३
२	दमन बहादुर भण्डारी	अध्यक्ष	नेकपा (एमाले)	०९२-४२९०६३ ९८६८८४६०४९
३	टोप बहादुर खड्का	अध्यक्ष	नेकपा-माओवादी	९८६८८४६०४९
४	नगेन्द्र बहादुर खड्का	अध्यक्ष	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	
५	इन्द्र बहादुर भण्डारी	अध्यक्ष	नेकपा (एकिकृत समाजवादी पार्टी)	९८६८७५८९७ ९८५८४५४८३५
६	बिरेन्द्र बहादुर मल्ल	अध्यक्ष	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	९८५९०३४३७५

अनुसूचि-६ संचारमाध्यम (रेडियो एफ.एमहरु, टेलिभिजन तथा पत्र-पत्रिकाको) सम्पर्क विवरण

क्र.स.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	साइपाल एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	०९२-४२९३९९ ९८४८४७५९५२
२	सेती एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	०९२-४२९२७०
३	बझाङ एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	९८६८४९०५५०
४	जनमुखी एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	०९२-४२९२७२
५	खसड आवाज एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	९८४८४८९७७७
६	केदार एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	९८४८६२६२५२
७	सेरोफेरो एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	९८६८५४७९६७
८	जयपृथ्वी एफ.एम.	स्टेशन मेनेजर	०९२-४२९७०४ ९८५८४९०९४५
९	कामना टेलिभिजन	प्रबन्धक	९८५८४८८०२४
१०	रेडियो नेपाल	संवाददाता	९८६९९०९७२०
११	कान्तिपुर	संवाददाता	९८५८४२३९८९
१२	गोरखापत्र	संवाददाता	९८४८४८९७७७
१३	अन्नपूर्ण	संवाददाता	९८५८४९०९४५

अनुसूचि-७ बझाङ जिल्लामाहेलिलिफ्टका लागि प्रयोग गर्न सकिने स्थानहरुको विवरण

सिन	हेली अवतरण हुने स्थानको नाम	अक्षांश	देशान्तर
१	बिमानस्थल देवल बझाङ	lat.29°32'20"	log.81°11'107"
२	विरभद्र जंग गुल्म पानकोट	lat.29°32'42"	log.81°11'59"
३	विरभद्र जंग गुल्म भोपुर	lat.29°33'24"	log.81°12'33"
४	छत्रिसपाथिभेरा गाउँपालिका	N29°31'43.02"	E81°3'51.354"
		29.528617"	81.064265"
५	खसडछान्ना २ लामातोला	29° 28.016"	81° 8.167"E
६	खसडछान्ना ४ पसलबगर	29°27.406"	81° 9.090"
७	खसडछान्ना ४ घाँटखोला	29° 27.254"	81° 9.769" E
८	खसडछान्ना ५ कालुखेती	29° 26.767"	81° 10.099" E

९	खसडछान्ना ६ पाटादेवल	20° 26.390"	81 11.277"E
10	खसडछान्ना ६ बयाला	29° 27.339"	81° 11949" E
११	खसडछान्ना ७ गडराय	29°26.168"	81°12.923" E
12	खसडछान्ना ७ गोर्खेली	29°26.860"	81°15.004" E
१३	तलकोट २ हुंगाना हेलीप्याड	29°36'21"	81°14'56"
14	तलकोट ४ लोकण्ड	29°39'33"	81°20'30"
१५	तलकोट ७ किदन्न	29°36'33"	81°21'15"
16	तलकोट ६ दुगादिवि आ बि बडिगाउ	29°35'42"	81°21'22"
१७	तलकोट ७ हिमालय मा बि दातोला	29°36'19"	81°20'54"
18	साईपाल ४ धुलि हेलिप्याड कतौलि	29°46'26.5"N	81°16'47.5"E
१९	साईपाल ५ न्युना हेलिप्याड	29°44'15.2"N	81°17'31.3" E
२०	साईपाल ३ काडा मा बि	29°43'33.3"N	81°19'55.1"E

अनुसूची ८ अस्थायी स्थानान्तरणका लागि उपयुक्त खुल्ला स्थानहरू

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	खुला क्षेत्र	पुरा ठेगाना	क्षमता	सि.नं.	खुला क्षेत्र	पुरा ठेगाना	क्षमता
१	जयपृथ्वी नगरपालिका	सत्यवादी मा वि र भवन	ज न पा ११ भोपुर		६	पाण्डु मा वि मैदान भवन	ज न पा ३ पडेस	
२		जलपा मा वि मैदान भवन	ज न पा ९ देवल		७	नारायण मा वि मैदान भवन	ज न पा १ पिमि	
३		सुनिपिपल चौर मा वि मैदान भवन	ज न पा ७ सुवेडा		८	भवानी मा वि मैदान भवन	ज न पा ६ नौरा	
४		वाविकास मा वि मैदान भवन	ज न पा ४ गोलाई		९	निलकण्ठी मा वि मैदान भवन	ज न पा ११ दैकुमाला	
५		पुगर गोरेपाटन	ज न पा ४ पुगर		१०	लेकि क्रीकेट मैदान	ज न पा ६ नौरा	
१	बुङ्गल नगरपालिका	खोल्लेक मैदान	बुङ्गल ३, खोल्लेक					
२		महेन्द्र मा वि	बुङ्गल १ गौरीज्यावन					
३		चन्द्र मा वि	बुङ्गल २, गीरौ					
४		रत्न मा वि	बुङ्गल ३ खोल्लेक					
५		सरस्वती मा वि	बुङ्गल ४ विजगडा					
६	केदारस्यु गाउँपालिका	कन्या मा वि	बुङ्गल ६ बटुस्येरा					
७		केदार मा वि	बुङ्गल ९ देउलीकोट					
८		सिब मा वि	बुङ्गल ११ पातल					
९		महादेव मावि	बुङ्गल ७ अटपाली					
१		सत्य मा वि	बुङ्गल ८ तोलीचौर	४००		केदारस्यु १, रायल	५००	
२		भोता	केदारस्यु ९	५००		केदारस्यु ९ भोता	६००	
३		टुडिखेल, टुस्का	केदारस्यु ८	५००		केदारस्यु ८, लोतु	४००	
४		दहशैन	केदारस्यु ६ र ७	६००		केदारस्यु ६ भाटसैन	४००	
५		सानन डाँडा, पाउटा	केदारस्यु ५	३००		केदारस्यु ५ पाउटा	४००	
६		लेकखौला भंगरपडे	केदारस्यु २ र ३	५००		केदारस्यु २	२००	
७	बागथला	केदारस्यु ४	२००		केदारस्यु ४	७००		
८	भामचौर	केदारस्यु ७	२००		केदारस्यु ७, कोटेली	४००		
९	तल्कोट गाउँपालिका	देउरा	केदारस्यु १	१००		केदारस्यु १, हुडिल	४००	
१०		वडा नं.१ देखि ७	तल्कोट गाउँपालिका	१०००		उद्योग ग्राम खेल	तल्कोट	

	वित्थडचिर गाउँपालिका	सम्मका सम्पूर्ण विद्यालयहरु			ग्राम	गाउँपालिका	
१		श्री सुनकुडा माध्यमिक विद्यालय	वित्थडचिर गा.पा. ९ सुनकुडा बभाङ्ग	५००			
२		श्री देवेश्वरी माध्यमिक विद्यालय	वित्थडचिर गा.पा. ४ देउलेख,बभाङ्ग	५००			
३		महादेव मा.वि लिम	वित्थडचिर गा.पा. २ लिम	५००			
४		केदार मा.वि वित्थड	वित्थडचिर गा.पा. १ वित्थड	४००			
५		भगवती मा.वि ,पोखरी	वित्थडचिर गा.पा. ६ पोखरी	३५०			१००००
६		मष्टा मा.वि.मल्लाधारी	वित्थडचिर गा.पा. ९ मल्लाधारी	३००			
७		प्रत्येक वडामा रहेको विद्यालय क्षेत्रहरु		केही			
८		प्रत्येक वडामा रहेको स्वास्थ्य संस्थाहरु		केही			
९		वित्थड खेल मैदान	वित्थडचिर गा.पा. १ वित्थड	६००			
१	खप्तड	बागेश्वरी आ वि मायापाटा	खप्तडछान्ना गाउँपालिका १				
२	छान्ना गाउँपालिका	लामातोला मा वि लामातोला	खप्तडछान्ना गाउँपालिका २				
३		थर्पुगडा	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ३				
४		मेल्लडी मा वि लम्तडा	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ३				
५		गौरीशंकर आ.वि.	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ४				
६		दुर्गा महालिङ्ग मा वि चौका	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ४				
७		तोलेनी माझिगाड	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ४				
८		खापरेश्वरी आ.वि. गुलेनीचोर	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ५				
९	मष्टा गाउँपालिका	बारा मोतुवा	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ५				
१०		पाटादेवल मा वि पाटादेवल	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ६				
११		कोटिखेत मा वि बयाना	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ६				
१२		महेश्वरी मा वि गडराय	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ७				
१३		गोर्खाली आवि गौर्खाली	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ७				
१४		दुगाडा चौर	खप्तडछान्ना गाउँपालिका ७				
१		सरस्वति विध्या मन्दिर मा.वि.	मष्टा गा.पा.-०१, रनाडा	१५० जना			
२		सुर्मा आ.वि.	मष्टा गा.पा.-०१, खालि गडा	१०० जना			
३		डाँडाबाग आ.वि.	मष्टा गा.पा.- ०१,जिन्डाडा	५० जना			

४		उनेशैन खेल मैदान	मष्टा गा.पा.-२, बाडेगाउँ	२०० जना			
५		ठूलाचौर	मष्टा गा.पा.-०२ तिनगाउँ	१०० जना			
६	सुर्मा गाउँपालिका	खड्याल, कोरेली	मष्टा गा.पा.-०२,तुति धनातोलि	१०० जना			
७		हडयाना	मष्टा गा.पा.- ०३,शेरागघाडा	२०० जना			
८		दरवार	मष्टा गा.पा.-०३, धामिगाउँ	१५० जना			
९		वडाकार्याल भवन भाँगेतोला	मष्टा गा.पा.-०३ भिन्मड	१०० जना			
१०		लाम्पाटा	मष्टा गा.पा.-०४ खेति	२०० जना			
११		बाउनडाँडा	मष्टा गा.पा.-०४, बाउनगाउँ	५० जना			
१२		जानकी आ.वि.	मष्टा गा.पा.- ०५,कोड्का	५० जना			
१३		थला	मष्टा गा.पा.-०५ थला	१२० जना			
१४		रिसिन्डि	मष्टा गा.पा.- ०५,रिसिन्डि	१५० जना			
१५		वडा कार्यालय	मष्टा गा.पा.-०६,रिलु	२०० जना			
१६		रिलु चौर मा.वि.	मष्टा गा.पा.-०६, रिलु	१५० जना			
१७		डोङ्ग्री	मष्टा गा.पा.-०७,दय	२०० जना			
१८		हिमालय आ.वि.	मष्टा गा.पा.-०७, ठकुन्ना	१५० जना			
१९		तोला	मष्टा गा.पा.-०२ लटौन	२०० जना			
१		आधावगर मा.वि.	१००	विद्यालय	सुर्मा - २ डोगडी बभाङ्ग		
२		कालथुमआधारभुत विद्यालय	२००	विद्यालय	सुर्मा - २ गजौन बभाङ्ग		
३		धौलदेब नि.मा.वि.	२००	विद्यालय	सुर्मा - ३ डाँडामाडु बभाङ्ग		
४	सिद्धार्थ खेलमैदान	२००		सुर्मा - ३ डाँडामाडु बभाङ्ग			
५	चौड	२५०		सुर्मा - १चौर,बभाङ्ग			
६	थलारा गाउँपालिका	दौलीचौर मा.वि.	१००	विद्यालय	सुर्मा - १ दौलीचौर बभाङ्ग		
७		ईश्वर मा.वि.	१००	विद्यालय	सुर्मा - २ घोगाडा बभाङ्ग		
८		कृष्ण प्रा.वि.	५००	विद्यालय	सुर्मा - ३ काटै बभाङ्ग		
९		नन्दादेवि प्रा.वि.	५००	विद्यालय	सुर्मा - २ धनिधारा बभाङ्ग		
१०		नमूनाबालविकास प्रा.वि.	८००	विद्यालय	सुर्मा - ४ पिपलडाँडा बभाङ्ग		
१		शारदा मावि प्रांगण	शारदा मावि प्रांगण	२००			
२		शान्ति मा वि प्रांगण	शान्ति मा वि पाराकाटने	२००			

३	छत्रिस पाथिभेरा गाउँपालिका	त्रीभुवन मावि प्रांगण	त्रीभुवन मावि महेन्द्र धार	२००				
४		थलारा मावि प्रांगण	थलारा मावि खोली	२००				
५		मालचौर	मालचौर	२००				
६	दुर्गाथलि गाउँपालिका	भवानी मावि	भवानी मावि माडौँकाटने	२००				
७		सायर	सायर	२००				
८		डाँडाबाघ प्रावि पंडित गाउँ	डाँडाबाघ प्रावि पंडित गाउँ	२००				
९		चक्रेश्वर मावि	चक्रेश्वर मावि मालुमेला	२००				
१०		पूर्ण चन्द्रोदय	पूर्ण चन्द्रोदय कूलाकाटने	२००				
११		मष्टा प्रा वि आमवगर	मष्टा प्रा वि आमवगर	२००				
१		मटेला	छत्रिस पाथिभेरा १	५००				
२		जनप्रीय मावि	छत्रिस पाथिभेरा १	३००				
३		सत्यवादि मावि जयपृथ्वी नगर	छत्रिस पाथिभेरा १	३००				
४		रजन तोला	छत्रिस पाथिभेरा २	५००				
५		मन्डी	छत्रिस पाथिभेरा २	२५०				
६		बान्नीचौर	छत्रिस पाथिभेरा २	१०००				
७		बान्नीचौर मावि	छत्रिस पाथिभेरा ३	२५०				
८		चौला	छत्रिस पाथिभेरा ३	३५०				
९		तोल्येनी	छत्रिस पाथिभेरा ३	५००				
१०		कुम्डा	छत्रिस पाथिभेरा ५	२००				
११		परिखेत	छत्रिस पाथिभेरा ५	२८०				
१२		विसौना चौर	छत्रिस पाथिभेरा ६	३५०				
१३		बाठपालिचौर मावि	छत्रिस पाथिभेरा ६	३००				
१		बेतालमान्डु	दुर्गाथलि गाउँपालिका १	१२०		खुल्लाचौर		
२	चौधारी मा वि	दुर्गाथलि गाउँपालिका २	१००					
३	नेवादेव नि मा वी थलचौर मा वि	दुर्गाथलि गाउँपालिका ३	१४०					
४	भैरव नि मा वि	दुर्गाथलि गाउँपालिका ४	५००					
५	बिनायक	दुर्गाथलि गाउँपालिका ५	५००					
६	सुर्योदय मा वि	दुर्गाथलि गाउँपालिका ६	८००					
७	धैल्देउ आ वि र विसौना चौर	दुर्गाथलि गाउँपालिका ७	१२०		खुल्लाचौर			
	वडा नं १ देखि ५ सम्मका सम्पूर्ण विद्यालयहरु	साईपाल गाउँपालिका	१०००		विद्यालय, खेल मैदान, अस्पताल	साईपाल गाउँपालिका		

अनुसूची-९ विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (InitialRapidAssessment-IRA)

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम(Initial Rapid Assessment, IRA)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशकोनाम :	जिल्लाको नाम:	गाउँ/नगरपालिकाको नाम:
वडा नम्बर :	सूचना संकलन मिति (गते/महिना/साल) :	

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय

मृतक	बेपत्ता	घाइते	विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला संख्या :	महिला संख्या :	महिला संख्या :		
पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या :		
वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :		
अन्य संख्या :	अन्य संख्या :	अन्य संख्या :		
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

विस्थापितहरु हाल बसिरहेको ठाउँ/संरचना	☐ विद्यालय: संख्या ..... ☐ सार्वजनिक भवन संख्या ..... ☐ सडक छेउ संख्या ..... ☐ वन क्षेत्र: संख्या ..... ☐ अन्य (उल्लेख गन)संख्या	
---------------------------------------	--	--

अहिले प्रभावितस्थानसम्मआवत-जावतको अवस्था	☐ ठिक छ ☐ कठिन छ ☐ वन्द छ	सवारी साधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्धभएको ☐ अवरुद्धनभएको
--	--	-------------------------	---

संचारको अवस्था	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
विद्युत	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
संचित खाद्य सामग्री	☐ क्षतिभएको (घरधुरी संख्या .....) ☐ क्षतिनभएको (घरधुरी संख्या .....)
स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या .....) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या.....) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्या: .....
संचालनमा भएमा स्वास्थ्य सेवामा अत्यावश्यक प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक औषधी	☐ उपलब्ध छ ☐ उपलब्ध छैन
बिद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या) प्रभावित विद्यार्थीहरूको संख्या .....
खानेपानीको आपूर्ती	☐ सुचारु (अवरुद्ध नभएको) (संख्या: ...) ☐ अवरुद्ध भएको (संख्या: ...) प्रभावित घरधुरी संख्या: ...
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या .....) ☐ आंशिक क्षति (संख्या .....)
सरकारी कार्यालय / भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या .....) ☐ आंशिक क्षति (संख्या .....)
कृषि बालीको क्षति	☐ क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल ..... (विघा / रोपनी)
पशु क्षति	☐ (अनुमानित संख्या.....)
अन्य क्षति	☐ पूर्ण क्षति (संख्या .....) ☐ आंशिक क्षति (संख्या .....)

फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ ☐ महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरघुरी संख्या .....

विशेष आवश्यकता (Special Requirement) भएका प्रभावितहरूको अनुमानित संख्या	
गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूको लागि आवश्यक सामग्रीहरू (डिगनिटीकट आवश्यक)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरू	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरू - (जस्तै शैक्षिक तथा बालमैत्री स्थल (Child friendly space))	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
ज्येष्ठ नागरिकहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
अपांगता भएकाहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
असहाय/विरामीको संख्या	
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य ☐ प्रतिकूल

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरूको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने संख्या ..... ☐ आवश्यक नपर्ने	
आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा गैर खाद्यान्न सामग्री	☐ टेन्ट संख्या..... ☐ त्रिपाल संख्या..... ☐ म्याट्रिक्स संख्या.....	☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण.....कति जना ☐ पिउने पानी.....

	☐ कम्बलसंख्या..... ☐ कपडा संख्या..... ☐ भाडाकुँडा संख्या..... ☐ तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कट कतिजना)	☐ अन्य.....
प्रभावित क्षेत्रमाकुनै अवाञ्छित गतिविधि(लैङ्गिक हंसा, यौन हिंसा, चोरी, लुटपाट)	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	
राहतका लागि नगद सहयोग गर्न सकिने अवस्था छ छैन	☐ छ ☐ छैन	

५. घटनाको सूचना संकलन कार्यमा खटिएकाको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर :	पद /संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	टोली नेताको नाम:	सूचना संकलन गरेको समय/वधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.						
२.						
३.						

६. फारम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

१. एउटा घटना वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।

२. विपद् भएको २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा नगरपालिका, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ ।

३. टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ । द्वितीय सूचनाका लागि घटनाका जानकारसंग अन्तरवार्ता लिइ सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ ।

४. प्राप्त सूचनामा द्विविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने छ ।

५. माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ ।

अनुसूची-१० विस्तृत सर्वेक्षण (घरधुरी सर्वेक्षण) फाराम

प्रदेश:

जिल्ला:

गा.पा./न.पा

वार्ड नं.

टोल:

१. विपद्को प्रकार:

२. विपद् परेको मिति:

३. विपद्को समय

४. घरमुली नाम:

घर परिवारको नामावली

क्र.सं.	नाम	नागरिकता नं.	पेशा	सम्पर्क नं.	घरमुली सदस्य

५. उमेर समूह अनुसारको परिवार संख्या:

उमेर समूह	महिला	पुरुष	अन्य	जम्मा	अपाङ्गता भएका व्यक्ती	गर्भवतिको संख्या
२ वर्षसम्म (दुध खाने उमेर)						
२ देखि ५ वर्षसम्म						
६-१८ वर्ष						
१९-५९ वर्ष						
६० वर्ष भन्दा माथि						

६. सङ्कटासन्न व्यक्ति:

भर्खर जन्मेका बच्चाहरु (२ वर्ष भित्रको)		ज्येष्ठ नागरिक		अशक्तता भएका व्यक्तिहरु PWD		गर्भवति	सुत्केरी	विशेष विरामी (HIV/AIDS, TB र अन्य)	
महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष			महिला	पुरुष

७ क्षतिको विस्तृत विवरण:

मानवीय क्षति	संख्या			जम्मा जनसंख्या
	महिला	पुरुष	अन्य	
मृत्यु				
हराएको				
घाइते				

१०. जीविकोपार्जनको क्षेत्रहरूमा भएको क्षति

क्षति भएको जीविकोपार्जनका क्षेत्रहरू	विपदपूर्वको परिमाण	विपद पश्चात क्षतिको विवरण(परिमाणमा)	जम्मा क्षतिको अनुमानित मुल्यरु.मा	दीर्घकालिन रूपमा पर्ने असर
क. कृषि				
जग्गा जमिन				
बीउविजन				
खेतवारीको अन्नबाली				
भण्डारीत अन्नबाली				
ख. पशुपालन				
ग. व्यापार व्यवसाय				
घ. अन्य				

११. खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा भएको क्षति:

सेवाका क्षेत्रहरू	क्षतिको विवरण	जम्मा क्षतिको अनुमानित मुल्य रु मा	कैफियत
धारा			
ट्यूबवेल (नलका)			
रिजर्भवाएर ट्याङ्की			
सरसफाई			
शौचालय			
अन्य			

१२. स्वास्थ्य क्षेत्रमा भएको प्रभाव:

सेवाका क्षेत्रहरू	विस्तृत विवरण	कैफियत
नियमित सेवन गर्दै आएका औषधीहरू		
घर परिवारका सदस्यहरूको स्वास्थ्य अवस्था		
स्वास्थ्य सेवा सम्मको पहुँच		
अन्य		

१३. संरक्षण क्षेत्रमा भएको प्रभाव:

सेवाका क्षेत्रहरू	विस्तृत विवरण	कैफियत
बाललाकिाहरूको दैनिक खानपान र सुरक्षाको अवस्था		
अपाङ्गता भएका व्यक्तिमा भएको प्रभाव		
महिला हिंसा तथा सुरक्षाको अवस्था		
ज्येष्ठ नागरिकमा परेको प्रभाव		
अन्य		

१४. शिक्षा क्षेत्रमा भएको प्रभाव:

सेवाका क्षेत्रहरू	विस्तृत विवरण	कैफियत
बाललाकिाहरूको दैनिक शैक्षिक सामग्रीमा भएको क्षति		
विद्यालय जान सक्ने अवस्था रहे नरहेको विवरण		
दैनिक पठन पाठनमा परेको प्रभाव		
अन्य		

१५. यस अघि कुनै निकायबाट सहयोग प्राप्त भएको भए:

क्र.स.	राहत सहयोगको प्रकार	इकाई	परिणाम	वितरण गर्ने संस्था	कैफियत

१	तयारी खाना				
२	नियमित खाना				
	चामल				
	दाल				
	तेल				
	नुन				
	अन्य				
३	गैर खाद्य सामग्री				
४	अन्य				

१६. आवश्यकता पहिचान:

१७. सामाजिक सुरक्षा बैंक खाता सम्बन्धि विवरण:

क्र.स.	राहत सहयोगको प्रकार	परिणाम	कैफियत
१	खाद्य तथा पोषण		
२	आवास		
३	WASH		
४	स्वास्थ्य		
५	शैक्षिक सहयोग		
६	जीविकोपार्जन		
७	संरक्षण		
८	अन्य		

परिचय पत्र नं.	
खातावालाको नाम	
बैंकको नाम	
खाता नं.	

अनुसूची-११ मनसुन विपद् प्रतिकार्य तालिका

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखि १ दिनसम्म	आपतकालीन सूचना तथा तथ्याङ्क संकलन	DEOC, LEOC		☐	☐
	DDMC&LDMC आकस्मिक बैठक	प्रमुख जिल्ला अधिकारी एवं, स्थानीय तह प्रमुख		☐	☐
	LEOC/DEOCActivation DDMC	गा.पा.ना.पा.जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	☐	☐	☐
	तथ्याङ्क फारम, उद्धार मानवश्रोत परिचालन, दुर्त प्रारम्भिक लेखाजोखा	Security, LEOC, CBOs, community, NRCS, NGOs	☐	☐	☐
	आपतकालीन सूचना तथा तथ्यांक विश्लेषण	DDMC, DEOC, LEOC		☐	☐
	सुरक्षित स्वास्थ्य प्रेषण गर्ने	स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी	☐	☐	☐
	DEOC/LEOCActivation, Reporting	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, गा.पा, ना.पा.	☐	☐	☐
	सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	DEOC		☐	☐

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
दोस्रो दिन	नियमित सूचना अद्यावधिक	DEOC, LEOC	☐	☐	☐
	तथ्यांक संकलन र विश्लेषण	LEOC		☐	☐
	उद्धार र सुरक्षा	स्थानीय तह र सुरक्षा निकाय		☐	☐
	अस्थायी आश्रयस्थलको व्यवस्थापन	स्थानीय तह र सुरक्षा निकाय र संघ संस्था		☐	☐
	राहत वितरण, Food and Non Food items	LDMC/DDMC		☐	☐
	बिरामी तथा घाइतेहरूको उपचारको व्यवस्था	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय र स्वास्थ्य क्लस्टर		☐	☐
	राहत संकलन आहवान	LDMC/DDMC			☐
	राहत वितरण	LDMC/DDMC on door system			☐
	Reporting to DEOC	LEOC	☐	☐	
	सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	DEOC		☐	☐
तेस्रो दिन	कार्य प्रगती समिक्षा तथा बृहत्माग	DDMC		☐	☐
	विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण र क्षतिको आकलन	स्थानीय तह, नेपाल प्रहरी र नेरेसो उपशाखा		☐	☐
	क्षेत्रगत अगुवाहरू र सरोकारवाला निकायसंग सम्पर्क समन्वय	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		☐	☐
	नामावली पेश गरी क्षतिको विवरण सम्बन्धित निकायमा पठाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		☐	☐

	सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	DEOC		☐	☐
चौथो दिन	आवश्यक राहत सामग्री व्यवस्था मिलाउने	स्थानीय सरोकारवाला निकाय,		☐	☐
	सुरक्षित स्थानको पहिचान गरि राहत	दातृनिकाय,जिल्ला विपद् व्यवस्थापन		☐	☐
	सामग्री वितरण गर्ने	समिति, स्थानीयतह		☐	☐
	स्वास्थ्य तथा वासका गतिविधिहरु संचालन	स्वास्थ्य क्लस्टर		☐	☐
	पशु चौपायाको शव व्यवस्थापन तथा अन्य फोहर व्यवस्थापन गर्ने	DDMC and LDMC, स्थानीय तह		☐	☐
	सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	DEOC			
पाचौं दिन	विस्तृतघरधुरी सर्वेक्षण अद्यावधिक	विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण अद्यावधिक	☐	☐	☐
	विषयगत क्षेत्रगत अगुवा निकायहरुको बैठक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		☐	☐
	आपतकालीन राहत वितरण	सम्बन्धित क्लस्टरहरु		☐	☐
	सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	DEOC		☐	☐

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्युन प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
छैठौं दिन	विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षणको आधारमा खाद्यान्न तथा गैरखाद्य सामग्रीहरु व्यवस्थापन र वितरण	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति		☐	☐
	अस्थायी आवास व्यवस्थानको अद्यावधिक	DDMC,स्थानीय तह,गैसस,रेडक्रस, सुरक्षा निकाय			☐
	सार्वजनिक संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा तथा अस्थायी मर्मत	स्थानीय तह,गैसस,रेडक्रस,सुरक्षा निकाय,समुदाय			☐
	स्वास्थ्य शिविर	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्वास्थ्य			☐
	सरसफाई	सरोकारवाला			
	सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	DEOC		☐	☐
सातौं दिन	DDMC, तथा विषयगत निकायहरुको बैठक	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र अगुवा विषयगत कार्यालयहरु		☐	☐

अनुसूची १२ भूकम्प बिपद् प्रतिकार्य तालिका:

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्युन प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखि १ दिनसम्म	DDMC को बैठक	DDMC	☐	☐	☐
	बिपद्को प्रभावको प्रारम्भिक सूचना लिने	भूकम्प मापन केन्द्र EOCs,DDMC	☐	☐	☐
	प्रारम्भिक तथ्यांक संकलन र सम्प्रेरण	DDMC,DEOC,NRCS, सुरक्षा निकाय		☐	☐
	खोज तथा उद्धार टोली परिचालन	सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह र समुदाय		☐	
	प्राथमिक उपचार सेवा	स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस	☐	☐	☐
	विषयगत क्षेत्र संग समन्वय र सहकार्य गर्ने	DDMC,LDMC		☐	☐
	सूचना तथा संचार	DEOC,LEOC	☐	☐	☐
	आश्रयस्थल, खानेपानी, सरसफाई र अन्य अवस्थाको जानकारी लिने	DEOC, LEOC खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन		☐	☐
	तयारी खाना, खानेपानीको व्यवस्था	सरोकारवाला निकाय		☐	☐
	सुरक्षितत स्थानको व्यवस्थापन गर्ने	DDMC, LDMC		☐	☐
	राहत सामग्रीहरूको व्यवस्था	DDMC, LDMC		☐	☐
	सम्बन्धित निकायलाई जानकारी	DEOC	☐	☐	☐

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्युन प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
दोस्रो दिन	तथ्यांक विश्लेषण र सूचना प्रवाह	DDMC,LDMC,EOCs		☐	☐
	संकटासन्न व्यक्ति पहिचान गर्ने	DDMC,LDMC		☐	☐
	क्षेत्रगत अगुवा निकायहरूको बैठक	DDMC		☐	☐
	खोज तथा उद्धार एवं राहत वितरण,आश्रय स्थलको व्यवस्था	DDMC सरोकारवाला निकाय		☐	☐
	घाइते तथा विरामीहरूको वर्गीकरण गरी माथिल्लो निकायमा निःशुल्क उपचारको व्यवस्था गर्ने	DDMC,LDMC,DPHO		☐	☐
	अवरोध सेवाको व्यवस्थापन गर्ने	DDMC, LDMC,सुरक्षा निकाय, सडक विभाग		☐	☐
	प्रतिकार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	DEOC	☐	☐	☐
	सूचना प्रवाह	राष्ट्रिय भूकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	☐	☐	☐
	खोज तथा उद्धार कार्यको निरन्तरता	सुरक्षा निकाय, समुदाय, LDMC, DDMC		☐	☐
	राहत वितरण अस्थायी आवास निर्माण	सुरक्षा निकाय, समुदाय, LDMC, DDMC, I/NGO		☐	☐

तेस्रो दिन	उपचार तथा स्वास्थ्य सेवा	अस्पताल स्वस्थ केन्द्रहरू	☐	☐	☐
	संरचना वर्गीकरण	DDMC,LDMC	☐	☐	☐
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	DEOC	☐	☐	☐
चौथो दिन	अवरुद्ध सेवा,सडक,टेलिफोन, विद्युत आदि मर्मत, सुचारु	DDMC, टेलिकम, विद्युत प्राधिकरण, सडक विभाग		☐	☐
	सामाजिक सुरक्षा	स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, गैसस		☐	☐
	शव व्यवस्थापन निरन्तरता दिने	सुरक्षा निकाय,स्थानीय तह, DDMC		☐	☐
	महामारी नियन्त्रण	स्थानीय तह,सुरक्षा निकाय, DDMC		☐	☐
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	DEOC	☐	☐	☐

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्युन प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
पाँचौ दिन	सम्भावित पराकम्पनको सूचना लिने	EOCs,DEOC	☐	☐	☐
	जनसमुदायमा सूचना प्रवाह गर्ने	EOCs,DEOC	☐	☐	☐
	खोज तथा उद्धार कार्य जारी राख्ने	सुरक्षा निकाय स्थानीय तह		☐	☐
	पूर्व राहत वितरणको पुर्ण विवरण लिने र नपुग अवस्थामा राहतको व्यवस्था मिलाउने	LEOC,DEOC, स्थानीय तह, रेडक्रस, सरोकारवाला निकाय		☐	☐
	सुरक्षित पहिचान गरिएका स्थानमा सुरक्षा, स्वास्थ्य र अन्य टोली खटाउने, उपलब्ध गर्ने	LEOC,DEOC, स्थानीय तह,रेडक्रस, सरोकारवाला निकाय		☐	☐
	थप राहत आवश्यक पर्ने भएमा वितरण गर्ने	LEOC,DEOC, स्थानीय तह,रेडक्रस, सरोकारवाला निकाय,		☐	☐
	उद्धार कार्य गर्दा शव फेला परे नियमानुसार व्यवस्थापन गर्ने	सुरक्षा निकाय स्थानीय तह		☐	☐
	Truma Center परामर्श केन्द्र व्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह, विषयगत क्षेत्र,सरोकारवाला		☐	☐
	खानेपानी,सरसफाई	स्थानीय तह, विषयगत क्षेत्र,सरोकारवाला		☐	☐
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	DEOC	☐	☐	☐
छैठौँ दिन	सम्भावित पराकम्पनको सूचना र जानकारी लिने र जनसमुदायमा जानकारी गराउने	LDMC,LEOC,विषयगत क्षेत्र		☐	☐
	सुरक्षित र असुरक्षित आवास, संरचनाको अवलोकन, अनुगमन गरी	LEOC स्थानीयतह, विषयगतक्षेत्र, सुरक्षा निकाय, रेडक्रस		☐	☐

तथ्यांक राख्ने				
विषयगत क्षेत्रका निकायहरूको बैठक बस्ने र रणनीति तयार गर्ने	LDMC,LEOC, विषयगतक्षेत्र		☐	☐
सुरक्षित स्थानमा आवासको व्यवस्था गर्ने	LDMC, DDMC,LEOC, विषयगतक्षेत्र		☐	☐
सरसफाई व्यवस्थापन	स्थानीय तह, खानेपानी सरसफाई कार्यालय		☐	☐
कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरूलाई दैनिक जाहेरी	DEOC		☐	☐

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
सातौं दिन	विस्तृत सर्वेक्षणको समिक्षा र नामावलीको प्रकाशन	DEOC,LDMC,LEOC,DDMC		☐	☐
	क्षेत्रगत अगुवा निकाय निरन्तर क्रियाशिल हुने र समिक्षा गर्ने	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय		☐	☐
	नियमित खोज तथा उद्धार कार्य जारी	सुरक्षा निकाय, समुदाय अन्य सरोकारवाला निकाय		☐	☐
	शव व्यवस्थापन निरन्तरता	सुरक्षा निकाय र समुदाय		☐	☐
	राहत सामग्री वितरण	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय		☐	☐
	स्वास्थ्य शिविर संचालन	स्वास्थ्य संस्था			☐
	पहिचान गरिएको क्षेत्रहरूमा अस्थायी आवास	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय			☐
	जोखिम तथा क्षमताको नक्सांकन र वार्गिकरण	सम्बन्धित सबै क्षेत्रगत अगुवा निकाय			☐
	न्यूनतम सेवा प्रवाहको पुर्नस्थापना	सम्बन्धित सबै क्षेत्रगत अगुवा निकाय		☐	☐
	सामाजिक सुरक्षा	सुरक्षा निकाय र विषयगत क्षेत्र		☐	☐
	सूचना, शिक्षा र संचार	LDMC,DDMC,MEDIA		☐	☐
	मनो सामाजिक परामर्श सेवा	LDMC,DDMC		☐	☐
	नियमित समिक्षा र प्रतिवेदन	LDMC,DDMC		☐	☐